

Dziennik Urzędowy L 316

Unii Europejskiej

Wydanie polskie

Legislacja

Rocznik 65

8 grudnia 2022

Spis treści

II Akty o charakterze nieustawodawczym

ROZPORZĄDZENIA

- ★ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/2387 z dnia 30 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2017/655 w zakresie dostosowania przepisów dotyczących monitorowania emisji zanieczyszczeń gazowych z silników spalinowych wewnętrznego spalania w trakcie eksploatacji zamontowanych w maszynach mobilnych nieporuszających się po drogach w celu uwzględnienia silników o mocy mniejszej niż 56 kW i większej niż 560 kW ... 1
- ★ Rozporządzenie Komisji (UE) 2022/2388 z dnia 7 grudnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1881/2006 w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów substancji perfluoroalkilowych w niektórych środkach spożywczych ⁽¹⁾ 38
- ★ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/2389 z dnia 7 grudnia 2022 r. ustanawiające przepisy dotyczące jednolitego stosowania poziomów częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich przesyłek roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów wprowadzanych do Unii ⁽¹⁾ 42
- ★ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/2390 z dnia 7 grudnia 2022 r. zmieniające ostateczne cło wyrównawcze nałożone na przywóz niektórych pszczoł tęczowych pochodzących z Turcji rozporządzeniem wykonawczym (UE) 2021/823 w następstwie częściowego przeglądu okresowego zgodnie z art. 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1037 52

DECYZJE

- ★ Decyzja Rady (UE) 2022/2391 z dnia 25 listopada 2022 r. w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w ramach Rady Członków Międzynarodowej Rady ds. Oliwy z Oliwek w odniesieniu do normy handlowej mającej zastosowanie do oliwy z oliwek i oliwy z wytluszczyn z oliwek 86

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG.

PL

Akty, których tytuły wydrukowano zwykłą czcionką, odnoszą się do bieżącego zarządzania sprawami rolnictwa i generalnie zachowują ważność przez określony czas.

Tytuły wszystkich innych aktów poprzedza gwiazdka, a drukuje się je czcionką pogrubioną.

AKTY PRZYJĘTE PRZEZ ORGANY UTWORZONE NA MOCY UMÓW MIĘDZYNARODOWYCH

- ★ Decyzja nr 1/2022 Komitetu ds. Handlu z dnia 16 listopada 2022 r. zmieniająca dodatek 1 do załącznika XIII do Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią, Ekwadorem i Peru, z drugiej strony [2022/2392] 88
  - ★ Decyzja nr 2/2022 Komitetu ds. Handlu z dnia 16 listopada 2022 r. zmieniająca dodatek 1 do załącznika XIII do Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią, Ekwadorem i Peru, z drugiej strony [2022/2393] 91
  - ★ Decyzja nr 3/2022 Komitetu ds. Handlu z dnia 16 listopada 2022 r. zmieniająca dodatek 1 do załącznika XIII do Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią, Ekwadorem i Peru, z drugiej strony [2022/2394] 93
-

III Inne akty

EUROPEJSKI OBSZAR GOSPODARCZY

- ★ Decyzja delegowana Urzędu Nadzoru EFTA nr 196/22/COL z dnia 26 października 2022 r. w sprawie środków nadzwyczajnych w Norwegii w odniesieniu do ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków na podstawie art. 259 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) 2016/429 oraz art. 21, 39 i 55 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/687 [2022/2395] Skorygowana 7 listopada 2022 r. decyzją delegowaną nr 201/22/COL 95
-

Sprostowania

- ★ Sprostowanie do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/2292 z dnia 6 września 2022 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 w odniesieniu do wymogów dotyczących wprowadzania do Unii przesyłek zwierząt, od których lub z których pozyskuje się żywność, i określonych towarów przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 304 z 24.11.2022) 100

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2022/2387

z dnia 30 sierpnia 2022 r.

zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2017/655 w zakresie dostosowania przepisów dotyczących monitorowania emisji zanieczyszczeń gazowych z silników spalinowych wewnętrznego spalania w trakcie eksploatacji zamontowanych w maszynach mobilnych nieporuszających się po drogach w celu uwzględnienia silników o mocy mniejszej niż 56 kW i większej niż 560 kW

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1628 z dnia 14 września 2016 r. w sprawie wymogów dotyczących wartości granicznych emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz homologacji typu w odniesieniu do silników spalinowych wewnętrznego spalania przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1024/2012 i (UE) nr 167/2013 oraz zmieniające i uchylające dyrektywę 97/68/WE⁽¹⁾, w szczególności jego art. 19 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Komisja przeprowadziła we współpracy z producentami dodatkowe programy monitorowania w trakcie eksploatacji, aby ocenić adekwatność badań polegających na monitorowaniu oraz analiz danych na potrzeby dokonania pomiarów emisji z maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach, w odniesieniu do silników innych niż silniki podkategorii NRE-v-5 i NRE-v-6, w rzeczywistej eksploatacji pracujących w zwykłych cyklach pracy. W związku z tym w rozporządzeniu delegowanym (UE) 2017/655⁽²⁾ należy ustanowić odpowiednie przepisy dotyczące monitorowania w trakcie eksploatacji w odniesieniu do tych podkategorii silników.
- (2) Biorąc pod uwagę zakłócenia spowodowane przez pandemię COVID-19 i jej wpływ na zdolność producentów do przeprowadzania badań polegających na monitorowaniu w trakcie eksploatacji oraz w celu zapewnienia wystarczającej ilości czasu producentom na przeprowadzanie tych badań oraz Komisji na ocenienie wyników tych badań i przedstawienie sprawozdania dla Parlamentu Europejskiego i Rady wymaganego na mocy rozporządzenia (UE) 2016/1628, konieczne jest zmodyfikowanie terminów przedkładania sprawozdań z badań polegających na monitorowaniu w trakcie eksploatacji.
- (3) Pandemia COVID-19 pokazała, że nieoczekiwane zdarzenia będące poza kontrolą producenta mogą uniemożliwić przeprowadzenie zaplanowanego monitorowania silników w trakcie eksploatacji. Biorąc pod uwagę ciągłe zakłócenia spowodowane przez pandemię COVID-19, organ udzielający homologacji powinien zaakceptować uzasadnioną korektę pierwotnego planu monitorowania każdej z wydzielonych grup silników podlegających monitorowaniu w trakcie eksploatacji (grupa ISM).

⁽¹⁾ Dz.U. L 252 z 16.9.2016, s. 53.

⁽²⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/655 z dnia 19 grudnia 2016 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1628 odnośnie do monitorowania emisji zanieczyszczeń gazowych z silników spalinowych wewnętrznego spalania w trakcie eksploatacji zamontowanych w maszynach mobilnych nieporuszających się po drogach (Dz.U. L 102 z 13.4.2017, s. 334).

- (4) Zmiany określone w niniejszym rozporządzeniu nie powinny wpływać na monitorowanie emisji zanieczyszczeń gazowych z silników spalinowych wewnętrznego spalania w trakcie eksploatacji o mocy 56–560 kW (podkategorie NRE-v-5 i NRE-v-6). W przypadku tych podkategorii wprowadzone zmiany ograniczają się do dostosowań administracyjnych obejmujących ich uwzględnienie w grupie ISM, co pozostaje bez znaczenia dla tego monitorowania. Homologacje typu UE typu silnika lub rodziny silników homologowanych zgodnie z rozporządzeniem delegowanym (UE) 2017/655 przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia powinny zatem zachować ważność.
- (5) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie delegowane (UE) 2017/655,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zmiany w rozporządzeniu delegowanym (UE) 2017/655

W rozporządzeniu delegowanym (UE) 2017/655 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do monitorowania emisji zanieczyszczeń gazowych z następujących kategorii silników etapu V w trakcie eksploatacji zamontowanych w maszynach mobilnych nieporuszających się po drogach niezależnie od tego, kiedy udzielono homologacji typu UE tym silnikom:

- a) NRE i NRG (wszystkie podkategorie);
- b) NRS-vi-1b, NRS-vr-1b, NRS-v-2a, NRS-v-2b i NRS-v-3;
- c) IWP i IWA (wszystkie podkategorie);
- d) RLL i RLR (wszystkie podkategorie);
- e) ATS;
- f) SMB;
- g) NRSh (wszystkie podkategorie);
- h) NRS-vi-1a i NRS-vr-1a.”;

- 2) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 3

Procedury i wymogi w zakresie monitorowania emisji z silników w trakcie eksploatacji

Emisje zanieczyszczeń gazowych z silników w trakcie eksploatacji, o których mowa w art. 19 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/1628, są monitorowane w następujący sposób:

- a) w przypadku silników, o których mowa w art. 2 ust. 1 lit. a)–f), monitorowanie przeprowadza się zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia;
- b) w przypadku silników, o których mowa w art. 2 ust. 1 lit. g)–h):
  - (i) załącznik do niniejszego rozporządzenia nie ma zastosowania;
  - (ii) procedurę starzenia stosowaną w celu ustalenia współczynnika pogorszenia dla danego typu silnika lub, w stosownych przypadkach, dla danej rodziny silników, zgodnie z wymogami sekcji 4.3 załącznika III do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/654 (*), w tym jakkolwiek element zautomatyzowany, projektuje się tak, aby umożliwić producentowi przewidzenie w odpowiedni sposób pogorszenia emisji w trakcie eksploatacji oczekiwanego w okresie trwałości emisji (EDP) z tych silników w warunkach typowego użycia;

- (iii) Komisja przeprowadza co 5 lat oraz we współpracy z producentami program pilotażowy obejmujący najnowsze typy silników w celu zapewnienia, aby procedura służąca określeniu współczynników pogorszenia, określona w sekcji 4 załącznika III do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 pozostawała adekwatna i skuteczna na potrzeby kontrolowania emisji zanieczyszczeń w okresie użytkowania silników.

(*) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/654 z dnia 19 grudnia 2016 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1628 odnośnie do wymogów technicznych i ogólnych dotyczących wartości granicznych emisji i homologacji typu w odniesieniu do silników spalinowych wewnętrznego spalania przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach (Dz.U. L 102 z 13.4.2017, s. 1).";

3) w art. 3a dodaje się ustęp 3 w brzmieniu:

„3. W przypadku homologacji typu UE typu silnika lub rodziny silników homologowanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem przed dniem 26 grudnia 2022 r. nie wymaga się rewizji ani rozszerzenia w wyniku badań przeprowadzonych zgodnie z wymogami załącznika.”;

4) w załączniku do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/655 wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 30 sierpnia 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK

W załączniku do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/655 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po pkt 1.2 dodaje się pkt 1.2.a i 1.2.b w brzmieniu:

„1.2.a. Grupa silników podlegających monitorowaniu w trakcie eksploatacji (grupa ISM)

Do celów przeprowadzania badań w trakcie eksploatacji wszystkie typy i rodziny silników wyprodukowane przez producenta grupuje się zgodnie z ich podkategoriami określonymi w tabeli 1 i przedstawionymi na rysunku 1. Jeden producent może mieć jedną grupę ISM z każdego możliwego typu grupy ISM.

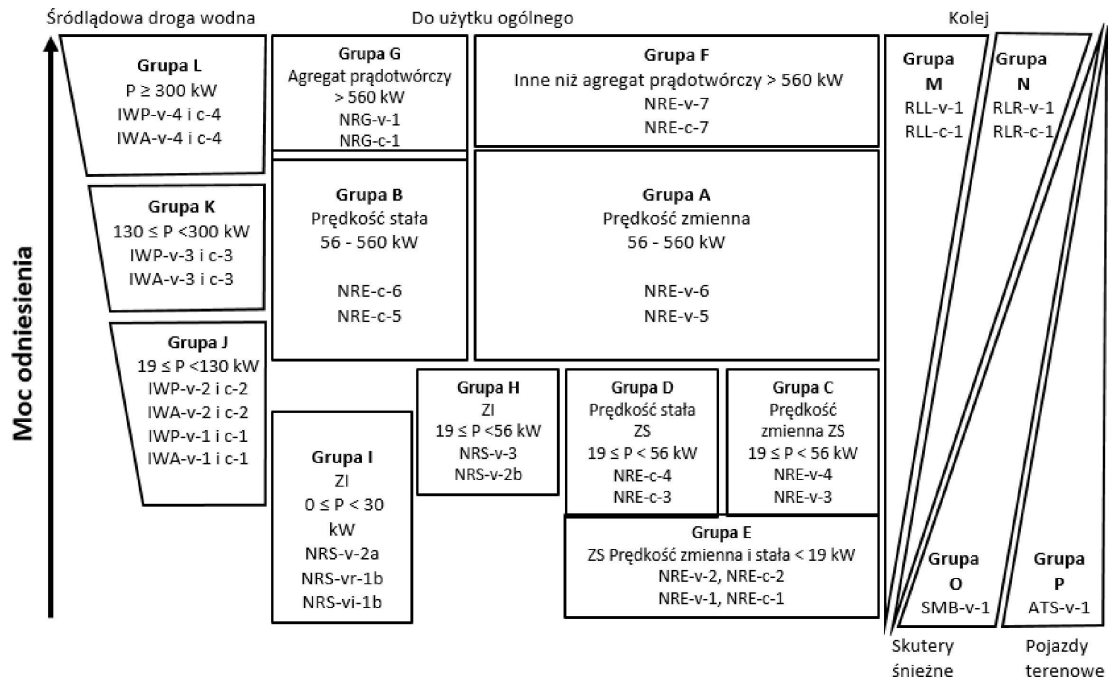
Tabela 1

Grupy ISM

Grupa ISM	(Pod)kategorie silników
A	NRE-v-5, NRE-v-6
B	NRE-c-5, NRE-c-6
C	NRE-v-3, NRE-v-4
D	NRE-c-3, NRE-c-4
E	NRE-v-1, NRE-c-1, NRE-v-2, NRE-c-2
F	NRE-v-7, NRE-c-7
G	NRG-v-1, NRG-c-1
H	NRS-v-2b, NRS-v-3
I	NRS-vr-1b, NRS-vi-1b, NRS-v-2a
J	IWP-v-1, IWP-c-1, IWA-v-1, IWA-c-1, IWP-v-2, IWP-c-2, IWA-v-2, IWA-c-2
K	IWP-v-3, IWP-c-3, IWA-v-3, IWA-c-3
L	IWP-v-4, IWP-c-4, IWA-v-4, IWA-c-4
M	RLL-v-1, RLL-c-1
N	RLR-v-1, RLR-c-1
O	SMB-v-1
P	ATS-v-1

Rysunek 1

Schemat grup ISM

„1.2.b. Funkcję organu udzielającego homologacji zapewniającego zgodność z niniejszym rozporządzeniem pełni:

- organ udzielający homologacji, który udzielił homologacji typu dla typu silnika lub rodziny silników, w przypadku gdy grupa ISM posiada jedną homologację typu;
- organ udzielający homologacji, który udzielił homologacji typu w odniesieniu do kilku typów silników lub rodzin silników w obrębie tej samej grupy ISM;
- w przypadku gdy grupa ISM obejmuje typy silników albo rodziny silników homologowane przez różne organy udzielające homologacji, organ udzielający homologacji wyznaczony przez wszystkie zaangażowane organy udzielające homologacji.”;

2) w pkt 1.3 uchyla się lit. b);

3) pkt 1.4 otrzymuje brzmienie:

„1.4. Silniki z elektronicznym modułem sterującym (ECU) i interfejsem komunikacyjnym mającym dostarczać niezbędnych danych zgodnie z dodatkiem 7, ale z brakującym interfejsem lub brakującymi danymi, lub w przypadku gdy nie jest możliwe jednoznaczne określenie i potwierdzenie niezbędnych sygnałów, nie kwalifikują się do badania polegającego na monitorowaniu w trakcie eksploatacji, w związku z czym wybiera się silnik alternatywny.

Organ udzielający homologacji nie akceptuje braku ECU lub interfejsu, lub brakujących lub nieważnych sygnałów, lub braku zgodności sygnału momentu obrotowego ECU, jako powodu zmniejszenia liczby silników, które mają zostać poddane badaniu zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.”;

4) pkt 2.1 otrzymuje brzmienie:

„2.1. Producent przedkłada wstępny plan monitorowania każdej grupy ISM organowi udzielającemu homologacji w ciągu:

- w przypadku grupy ISM A, jednego miesiąca od rozpoczęcia produkcji jakiegokolwiek typu silnika lub jakiegokolwiek rodziny silników w obrębie grupy ISM;
- w przypadku jakiegokolwiek innej grupy ISM, późniejszej z następujących dat:
  - 26 czerwca 2023 r.;
  - jednego miesiąca od rozpoczęcia produkcji jakiegokolwiek typu silnika lub rodziny silników w obrębie grupy ISM.”;

- 5) w pkt 2.2 formuła wprowadzająca otrzymuje brzmienie:
- „2.2. Wstępny plan obejmuje wykaz typów silników i rodzin silników w grupie ISM, wraz z kryteriami stosowanymi do celów i uzasadnienia wyboru.”;
- 6) pkt 2.3 otrzymuje brzmienie:
- „2.3. Producenci przedkładają organowi udzielającemu homologacji typu zaktualizowany plan monitorowania silników w trakcie eksploatacji każdorazowo w przypadku zmiany wykazu rodzin silników w grupie ISM lub uzupełnienia lub zmiany wykazu określonych, wybranych silników i maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach. Zaktualizowany plan powinien zawierać uzasadnienie kryteriów zastosowanych na potrzeby wyboru oraz, w stosownych przypadkach, powodów zmiany poprzedniego wykazu. W przypadku zmiany liczby rodzin silników w grupie ISM lub rocznej wielkości produkcji dla rynku unijnego, należy również odpowiednio dostosować plan zawierający liczbę badań, które należy wykonać zgodnie z pkt 2.6.”;
- 7) Pkt 2.6–2.6.4 otrzymują brzmienie:
- „2.6. Kryteria wyboru badanych silników
- Liczba badanych silników dotyczy grupy ISM, a nie podkategorii, rodzin lub typów silników należących do grupy ISM.
- Producent dokonuje wyboru silników, które reprezentują w zrównoważony sposób podkategorie, rodziny i typy silników należących do danej grupy ISM. Nie musi to oznaczać badania silników należących do każdej podkategorii lub rodziny silników lub każdego typu silnika.
- W przypadku grup ISM obejmujących zarówno kategorię IWP i IWA wybór silnika obejmuje, w możliwie jak najszerszym zakresie, silniku obydwu kategorii.
- 2.6.1. Plan badania grupy ISM A
- Na potrzeby monitorowania w trakcie eksploatacji producent wybiera jeden z następujących planów badania opisanych w pkt 2.6.1.1 i 2.6.1.2.
- 2.6.1.1. Plan badania oparty na okresie trwałości emisji (EDP)
- 2.6.1.1.1. Badanie dziewięciu silników należących do grupy ISM o akumulacji godzin pracy wynoszącej mniej niż a % EDP, zgodnie z tabelą 2. Wyniki badania przedkłada się organowi udzielającemu homologacji do dnia 26 grudnia 2024 r.
- 2.6.1.1.2. Badanie dziewięciu silników należących do grupy ISM o akumulacji godzin pracy wynoszącej więcej niż b % EDP, zgodnie z tabelą 2. Sprawozdania z badań przedkłada się organowi udzielającemu homologacji do dnia 26 grudnia 2026 r.
- 2.6.1.1.3. W przypadku gdy producent nie może spełnić wymogu, o którym mowa w pkt 2.6.1.1, ze względu na niedostępność silników z wymaganą akumulacją godzin pracy, o której mowa w pkt 2.6.1.1.2, organ udzielający homologacji może zezwolić na badanie silników, o których mowa w niniejszym punkcie, o akumulacji godzin pracy wynoszącej między dwukrotnością a % EDP a b % EDP, z zastrzeżeniem przedstawienia przez producenta solidnych dowodów, że wybrane przez niego silniki charakteryzują się największą możliwą akumulacją godzin pracy. Alternatywnie organ udzielający homologacji akceptuje zmianę planu badania opartego na okresie czterech lat określonego w pkt 2.6.1.2. W takim przypadku całkowitą liczbę silników badanych zgodnie z pkt 2.6.1.2 zmniejsza się o liczbę silników już zbadanych i zgłoszonych zgodnie z pkt 2.6.1.1.

Tabela 2

% wartości EDP dla grupy ISM zdefiniowanej w pkt 2.6.1

Moc odniesienia wybranego silnika (kW)	a	b
$56 \leq P < 130$	20	55
$130 \leq P \leq 560$	30	70

2.6.1.2. Plan badania oparty na okresie czterech lat

Każdy producent przeprowadza badanie średnio dziewięciu silników należących do grupy ISM rocznie przez okres czterech kolejnych lat. Sprawozdania z przeprowadzonych badań przekazuje się organowi udzielającemu homologacji typu co roku. Plan badania i przedstawiania wyników uwzględnia się w pierwotnym planie, oraz w każdym kolejnym zaktualizowanym planie, monitorowania silników w trakcie eksploatacji przedłożonym przez producenta i zatwierdzonym przez organ udzielający homologacji.

2.6.1.2.1. Wyniki badania pierwszych dziewięciu silników przekazuje się nie później niż 24 miesiące po zamontowaniu pierwszego silnika w maszynie mobilnej nieporuszającej się po drogach i nie później niż 30 miesięcy po rozpoczęciu produkcji homologowanego typu silnika lub rodziny silników należących do grupy ISM.

2.6.1.2.2. Jeżeli producent wykaże organowi udzielającemu homologacji typu, że żaden silnik nie został zamontowany w maszynach mobilnych nieporuszających się po drogach 30 miesięcy po rozpoczęciu produkcji, wyniki badania przekazuje się po zamontowaniu pierwszego silnika w terminie uzgodnionym z organem udzielającym homologacji typu.

2.6.1.2.3. Drobnymi producentami

W przypadku drobnych producentów liczbę zbadanych silników dostosowuje się w następujący sposób:

- a) producenci produkujący wyłącznie dwie rodziny silników należących do grupy ISM przekazują wyniki badań średnio sześciu silników rocznie;
- b) producenci produkujący rocznie dla rynku unijnego więcej niż 250 silników należących do grupy ISM zawierającej tylko jedną rodzinę silników przekazują wyniki badania średnio trzech silników rocznie;
- c) producenci produkujący rocznie dla rynku unijnego od 125 do 250 silników należących do grupy ISM zawierającej tylko jedną rodzinę silników przekazują wyniki badania średnio dwóch silników rocznie;
- d) producenci produkujący rocznie dla rynku unijnego mniej niż 125 silników należących do grupy ISM zawierającej tylko jedną rodzinę silników przekazują wyniki badania średnio jednego silnika rocznie.

Organ udzielający homologacji typu weryfikuje, czy deklarowane ilości produkcji nie zostały przekroczone podczas czteroletniego okresu, w którym producent przeprowadza badania. W przypadku przekroczenia tych wielkości w jakimkolwiek czasie producent bada średnio dziewięć silników rocznie przez pozostałe lata czteroletniego okresu, w odniesieniu do których nie zgłoszono wyników.

2.6.2. Plan badania grup ISM B, F, G, J, K, L, M i N

Na potrzeby monitorowania w trakcie eksploatacji producent wybiera, w odniesieniu do każdej grupy, jeden z następujących planów badania opisanych w pkt 2.6.2.1 i 2.6.2.2.

2.6.2.1. Plan badania oparty na okresie trwałości emisji (EDP)

2.6.2.1.1. Badanie x silników należących do grupy ISM o akumulacji godzin pracy wynoszącej mniej niż c % EDP, zgodnie z tabelą 3. Wyniki badania przedkłada się organowi udzielającemu homologacji do dnia 26 grudnia 2024 r.

2.6.2.1.2. Badanie x silników należących do grupy ISM o akumulacji godzin pracy wynoszącej więcej niż d % EDP, zgodnie z tabelą 3. Wyniki badania przedkłada się organowi udzielającemu homologacji do dnia do dnia 26 grudnia 2026 r.

2.6.2.1.3. W przypadku gdy producent nie może spełnić wymogów, o których mowa w pkt 2.6.2.1.1 i 2.6.2.1.2, ze względu na niedostępność silników z wymaganą akumulacją godzin pracy organ udzielający homologacji może zezwolić na badanie silników, o których mowa w niniejszym punkcie, o akumulacji godzin pracy wynoszącej między dwukrotnością c % EDP a d % EDP, z zastrzeżeniem przedstawienia przez producenta solidnych dowodów, że wybrane przez niego silniki charakteryzują się największą możliwą akumulacją godzin pracy. Alternatywnie organ udzielający homologacji akceptuje zmianę planu badania opartego na okresie czterech lat określonego w pkt 2.6.2.2. W takim przypadku całkowitą liczbę silników badanych zgodnie z pkt 2.6.2.2 zmniejsza się o liczbę silników już zbadanych i zgłoszonych zgodnie z pkt 2.6.2.1.1 i 2.6.2.1.2.

- 2.6.2.1.4. W przypadku wykorzystania sprawozdania z badań dotyczącego rodziny silników etapu IIIB równoważnego kategorii RLL do celów uzyskania odpowiadającej homologacji typu etapu V dla tej rodziny silników zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/656 oraz gdy producent silnika nie jest w stanie spełnić wymogów, o których mowa w pkt 2.6.2.1.1 i 2.6.2.1.2, ze względu na niedostępność silników etapu V o wymaganej akumulacji godzin pracy, organ udzielający homologacji akceptuje wybór silnika etapu IIIB w celu spełnienia wymogów określonych w pkt 2.6.2.1.1 i 2.6.2.1.2.

Tabela 3

% wartości EDP dla grup ISM zdefiniowanych w pkt 2.6.2.1

Moc odniesienia wybranego silnika (kW)	c	d
$P < 56$	10	40
$56 \leq P < 130$	20	55
$P \geq 130$	30	70

Tabela 4

Liczba badanych silników z grup ISM zdefiniowanych w pkt 2.6.2, 2.6.3.1 i 2.6.4.1

N	CA	x
1	-	1
$2 \leq N \leq 4$	-	2
> 4	≤ 50	2
$5 \leq N \leq 6$	> 50	3
≥ 7	> 50	4

gdzie:

- N = całkowita liczba rodziny silników UE wyprodukowanych przez producenta, należących do grupy ISM
- CA = łączna produkcja roczna dla rynku UE pozostałych rodzin silników produkowanych przez producenta, należących do grupy ISM po odjęciu czterech rodzin silników o najwyższej rocznej produkcji dla rynku UE
- x = liczba badanych silników

- 2.6.2.2. Plan badania oparty na okresie czterech lat

Badanie średnio x silników należących do grupy ISM rocznie przez okres czterech kolejnych lat, zgodnie z tabelą 4. Sprawozdania z przeprowadzonych badań przekazuje się organowi udzielającemu homologacji typu co roku. Plan badania i przedstawiania wyników uwzględnia się w pierwotnym planie, oraz w każdym kolejnym zaktualizowanym planie, monitorowania silników w trakcie eksploatacji przedłożonym przez producenta i zatwierdzonym przez organ udzielający homologacji.

- 2.6.2.2.1. Wyniki badania pierwszych x silników przedkłada się przed upływem późniejszej z następujących dat:
- 26 grudnia 2024 r.;
  - 12 miesięcy od zamontowania pierwszego silnika w maszynie mobilnej nieporuszającej się po drogach;
  - 18 miesięcy od rozpoczęcia produkcji homologowanego typu silnika lub rodziny silników należących do grupy ISM.

2.6.2.2.2. Jeżeli producent wykaże organowi udzielającemu homologacji typu, że żaden silnik nie został zamontowany w maszynach mobilnych nieporuszających się po drogach 18 miesięcy po rozpoczęciu produkcji, wyniki badania przekazuje się po zamontowaniu pierwszego silnika w terminie uzgodnionym z organem udzielającym homologacji typu.

2.6.2.2.3. Drobni producenci

Liczbę zbadanych silników dostosowuje się w przypadku, gdy łączna roczna produkcja wszystkich rodzin silników należących do grupy ISM nie przekracza 50 silników (drobni producenci), w następujący sposób:

- a) producenci produkujący łącznie od 25 do 50 silników dla rynku unijnego ze wszystkich rodzin w danej grupie ISM przedkładają:
  - (i) wyniki badania jednego silnika o akumulacji godzin pracy między c % EDP i d % EDP, jak określono w tabeli 3 do dnia 26 grudnia 2025 r.; lub
  - (ii) wyniki badania średnio jednego silnika rocznie w okresie dwóch lat, począwszy od upływu 12 miesięcy od zamontowania pierwszego silnika w maszynie mobilnej nieporuszającej się po drogach;
- b) producenci produkujący łącznie mniej niż 25 silników rocznie na rynek unijny, ze wszystkich rodzin należących do danej grupy ISM nie muszą przedkładać żadnych badań silnika, chyba że produkcja przekracza 35 silników w dwuletnim okresie krocącym, w którym to przypadku producent postępuje według tego samego planu, co plan określony w lit. a).

Organ udzielający homologacji typu weryfikuje, czy deklarowane ilości produkcji nie zostały przekroczone podczas okresów wskazanych w akapicie pierwszym lit. a). W przypadku przekroczenia tych ilości w jakimkolwiek czasie producent dokonuje zmiany na plany badań, o których mowa w pkt 2.6.2.1 i 2.6.2.2. W takim przypadku całkowitą liczbę silników badanych zgodnie z tymi punktami zmniejsza się o liczbę silników już zbadanych i zgłoszonych zgodnie z niniejszym punktem.

2.6.3. Grupy ISM C, D, E, H i I

Na potrzeby monitorowania w trakcie eksploatacji producent wybiera, w odniesieniu do każdej grupy, jeden z planów badania opisanych w pkt 2.6.2 lub plan badania oparty na wieku urządzeń opisanych w pkt 2.6.3.1.

2.6.3.1. Plan badania oparty na wieku maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach (do celów odniesienia zob. rys. 2)

2.6.3.1.1. Badanie x silników z grupy ISM o roku produkcji maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach nie późniejszym niż 2 lata przed datą tego badania (zob. rys. 2), zgodnie z tabelą 4. Wyniki badania przedkłada się organowi udzielającemu homologacji do dnia 26 grudnia 2024 r.

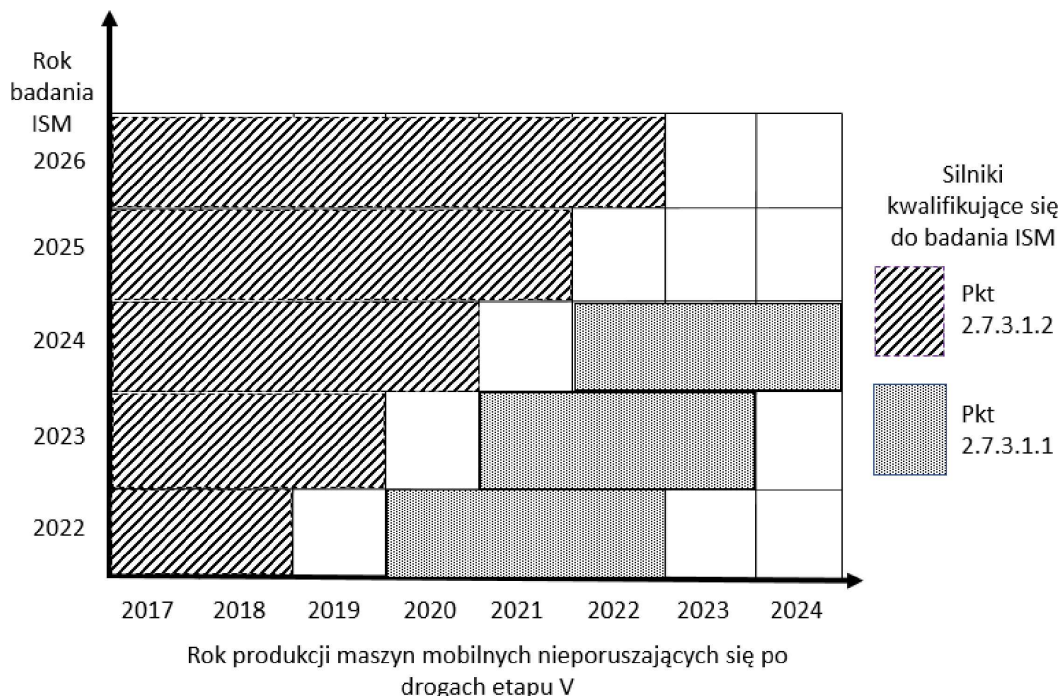
2.6.3.1.2. Badanie x silników z grupy ISM o roku produkcji maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach nie wcześniejszym niż 4 lata przed datą tego badania (zob. rys. 2), zgodnie z tabelą 4. Wyniki badania przedkłada się organowi udzielającemu homologacji do dnia 26 grudnia 2026 r.

2.6.3.1.2.1. Organowi udzielającemu homologacji dostarcza się solidne dowody na to, że każdy silnik wybrany do badania zgodnie z pkt 2.6.3.1.2 był co roku użytkowany w podobny sposób i w podobnym zakresie co populacja odpowiadających mu silników wprowadzonych do obrotu w Unii. Odpowiednie dowody mogą obejmować charakterystyki wskazujące na normalne zużycie, zapisy dotyczące użytkowania, zapisy dotyczące konserwacji i zapisy dotyczące zużytego paliwa.

2.6.3.1.3. Jeżeli producent nie może spełnić wymogów określonych w pkt 2.6.3.1.1 i 2.6.3.1.2 z powodu braku dostępności silników o wymaganym roku produkcji maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach lub niewystarczających dowodów dotyczących użytkowania, organ udzielający homologacji akceptuje zmianę planu badania opartego na okresie czterech lat, o którym mowa w pkt 2.6.2.2. W takim przypadku całkowitą liczbę silników badanych zgodnie z pkt 2.6.2.2 zmniejsza się o liczbę silników już zbadanych i zgłoszonych zgodnie z pkt 2.6.3.1.1 i 2.6.3.1.2.

Rysunek 2

Silniki kwalifikujące się do badania ISM na podstawie wieku maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach

2.6.4. Grupy ISM O i P

Producent wybiera, dla każdej grupy ISM, jeden z systemów badawczych opisanych w pkt 2.6.2. W przypadku wyboru schematu badawczego określonego w pkt 2.6.2.1 producenci mają możliwość zastosowania, w obrębie tej samej grupy ISM, schematu badawczego opartego na odczycie hodometru opisanym w pkt 2.6.4.1.

W przypadku gdy producent wybierze procedurę określoną w pkt 2.6.2.1, należy zastosować akumulację godzin pracy określoną w tabeli 5, a nie w tabeli 3.

Tabela 5

% wartości EDP dla grup ISM O i P

Grupa	c	d
O	20	55
P	10	40

2.6.4.1. Plan badania na podstawie odczytu hodometru maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach

2.6.4.1.1. Badanie x silników należących do grupy ISM z odczytem hodometru maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach wskazującym akumulację godzin pracy wynoszącą mniej niż c (km), zgodnie z tabelą 4 i 6. Wyniki badania przedkłada się organowi udzielającemu homologacji do dnia 26 grudnia 2024 r.

2.6.4.1.2. Badanie x silników należących do grupy ISM z odczytem hodometru maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach wskazującym akumulację godzin pracy wynoszącą więcej niż d (km), zgodnie z tabelą 4 i 6. Wyniki badania przedkłada się organowi udzielającemu homologacji do dnia 26 grudnia 2026 r.

Tabela 6

Akumulacja godzin pracy w przypadku grup ISM O i P

Grupa	Pojemność skokowa silnikasilnika (cm ³)	c (km)	d (km)
O	dowolna	1 600	4 400
P	< 100	1 350	5 400
	≥ 100	2 700	10 800"

8) po pkt 2.6.4.1.2 dodaje się pkt 2.6.5 i 2.6.6 w brzmieniu:

„2.6.5. Producent może przeprowadzić więcej badań i przedłożyć sprawozdania dotyczące takiej większej liczby badań, niż określono w planach badania, o których mowa w pkt 2.6.1, 2.6.2, 2.6.3 i 2.6.4.

2.6.6. Przeprowadzenie wielokrotnych badań tego samego silnika w celu uzyskania danych dotyczących kolejnych etapów akumulacji godzin pracy zgodnie z pkt 2.6.1, 2.6.2, 2.6.3 i 2.6.4 jest zalecane, lecz nieobowiązkowe.”;

9) pkt 3.3.2 otrzymuje brzmienie:

„3.3.2. Temperatura musi wynosić co najmniej 266 K (-7 °C), z wyjątkiem temperatury dla grupy ISM O, która musi wynosić co najmniej 253K (-20 °C) i nie większa niż temperatura określona za pomocą następującego równania przy określonym ciśnieniu atmosferycznym:

$$T = -0,4514 * (101,3 - p_b) + 311$$

gdzie:

— T to temperatura powietrza otoczenia, K,

— p_b to ciśnienie atmosferyczne, kPa”;

10) pkt 3.4.2 otrzymuje brzmienie:

„3.4.2. Aby wykazać zgodność z pkt 3.4, próbki pobiera się i przechowuje co najmniej przez jeden z następujących okresów, w zależności od tego, który z nich jest najkrótszy:

a) 12 miesięcy od zakończenia badania; lub

b) 1 miesiąc po przedłożeniu organowi udzielającemu homologacji przez producenta odpowiedniego sprawozdania z badań.”;

11) po pkt 3.5 dodaje się pkt 3.6 w brzmieniu:

„3.6. W przypadku gdy badanie przeprowadzane jest poza Unią, producent musi przedstawić organowi udzielającemu homologacji dowody na to, że następujące warunki są reprezentatywne dla warunków badania, którym maszyna mobilna nieporuszająca się po drogach podlegałaby w przypadku badania w Unii:

a) eksploatacja maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach;

b) warunki otoczenia;

c) olej smarowy, paliwo i odczynnik; oraz

d) warunki eksploatacji.”;

12) uchyla się pkt 4.1.1;

13) pkt 4.2.2 otrzymuje brzmienie:

„4.2.2. Stosując kombinowane pobieranie próbek danych, należy spełnić następujące wymogi dodatkowe:

a) różne sekwencje robocze uzyskuje się przy zastosowaniu tej samej maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach oraz tego samego silnika;

b) kombinowane pobieranie próbek danych z badań przeprowadzonych w temperaturze otoczenia powyżej 273,15 K składa się z maksymalnie trzech sekwencji roboczych;

- c) kombinowane pobieranie próbek danych z badań przeprowadzonych w temperaturze otoczenia równej lub niższej niż 273,15 K składa się z maksymalnie sześciu sekwencji roboczych;
- d) maksymalny okres, jaki upłynął między pierwszą a ostatnią sekwencją roboczą wynosi 72 godziny;
- e) kombinowanego pobierania próbek danych nie stosuje się w przypadku wystąpienia awarii silnika, jak określono w pkt 8 dodatku 2;
- f) aby kwalifikować się do kombinowanego pobierania próbek danych, każda sekwencja robocza badania polegającego na monitorowaniu w trakcie eksploatacji musi zawierać następującą minimalną ilość pracy (kWh) lub masę CO₂ (g/cykl):
  - (i) w przypadku silników w grupie ISM A i C, co najmniej jedną pracę referencyjną NRTC w cyklu gorącego rozruchu lub masę referencyjną CO₂;
  - (ii) w przypadku silników w grupie ISM H, co najmniej jedną pracę referencyjną LSI-NRTC w cyklu gorącego rozruchu lub masę referencyjną CO₂;
  - (iii) w przypadku silników we wszystkich pozostałych grupach ISM, co najmniej jedną pracę referencyjną cyklu w warunkach stałych lub masę referencyjną CO₂ określoną za pomocą metody określonej w dodatku 9.
  - (iv) w przypadku silników, dla których badania polegające na monitorowaniu w trakcie eksploatacji prowadzone są w temperaturze 0 °C lub niższej, co najmniej trzy czwarte pracy odniesienia lub masy odniesienia CO₂ podczas pierwszej sekwencji roboczej oraz co najmniej połowę pracy referencyjnej w warunkach stałych lub masy referencyjnej CO₂ dla następujących sekwencji roboczych, określonych za pomocą metody określonej w dodatku 9.

W przypadku badania w trakcie eksploatacji typu silnika należącego do rodziny silników za wartość odniesienia przyjmuje się wartość wyznaczoną dla typu silnika macierzystego;

- g) przed łączeniem sekwencji roboczych należy zakończyć wszelkie wstępne przetwarzanie każdej sekwencji z osobna, zgodnie z wymogami określonymi w pkt 6.3;
  - h) sekwencje robocze w kombinowanym pobieraniu próbek danych łączy się w porządku chronologicznym z uwzględnieniem wszelkich danych niewykluczonych w lit. f);
  - i) kombinowane pobieranie próbek danych uznaje się za jedno badanie ISM;
  - j) określenie zdarzeń roboczych, o których mowa w pkt 6.4, oraz obliczenia, o których mowa w pkt 8, stosuje się w odniesieniu do kompletnego kombinowanego pobierania próbek danych.”;
- 14) po pkt 4.2.2 dodaje się pkt 4.3 w brzmieniu:

„4.3. Czasowa utrata sygnału

Przy rejestrowaniu parametrów należy osiągnąć kompletność danych na poziomie nie mniejszym niż 98 %, co oznacza, że z każdej sekwencji roboczej można wyłączyć maksymalnie 2 % danych, a żaden z następujących po sobie okresów nie trwa dłużej niż 30 sekund, z powodu jednego przypadku lub kilku przypadków niezamierzonej czasowej utraty sygnału w pierwotnym zapisie danych. Podczas przetwarzania wstępnego, kombinacji lub przetwarzania końcowego jakiegokolwiek sekwencji roboczej nie może dojść do utraty sygnału.”;

- 15) pkt 5–5.2.2 otrzymują brzmienie:

„5. Strumień danych ECU

- 5.1. Silniki wyposażone w ECU i interfejs komunikacyjny dostarczają informacje na temat strumienia danych do przyrządów pomiarowych lub do rejestratora danych PEMS zgodnie z wymogami określonymi w dodatku 7.
- 5.2. Przed badaniem w trakcie eksploatacji należy potwierdzić dostępność danych pomiarowych wymaganych zgodnie z dodatkiem 7.”;

- 16) po pkt 5.2 dodaje się pkt 5.3–5.4 w brzmieniu:

„5.3. Zgodność sygnału momentu obrotowego ECU potwierdza się podczas badania polegającego na monitorowaniu w trakcie eksploatacji zgodnie z metodą określoną w dodatku 6.

- 5.4. Jeżeli nie jest możliwe spełnienie wymogów określonych w pkt 5.1, 5.2 i 5.3 w przypadku silnika wyposażonego w ECU i interfejs komunikacyjny, zastosowanie ma pkt 1.4.”;

17) pkt 6.4 otrzymuje brzmienie:

„6.4. Producenci przestrzegają procedur określonych w dodatku 4 do celów określenia zdarzeń roboczych i nieroboczych na potrzeby obliczenia emisji zanieczyszczeń gazowych po badaniu polegającym na monitorowaniu w trakcie eksploatacji silników zamontowanych w maszynach mobilnych nieporuszających się po drogach, z wykorzystaniem PEMS.”;

18) po pkt 6.4 dodaje się pkt 6.5 i 6.6 w brzmieniu:

„6.5. Zgodnie z pkt 4.2.2, jeżeli stosuje się kombinowane pobieranie próbek danych, wymogi określone w pkt 6.1–6.3 stosuje się do każdej sekwencji roboczej z osobna przed łączeniem sekwencji roboczych. Określenie zdarzeń roboczych i nieroboczych, o których mowa w pkt 6.4, oraz obliczenia, o których mowa w pkt 8, stosuje się w odniesieniu do kompletnego kombinowanego pobierania próbek danych.

6.6. Na rys. 3 przedstawiono pełną sekwencję monitorowania w trakcie eksploatacji obejmującą planowanie, przygotowanie i zamontowanie PEMS, procedury badań, przetwarzanie wstępne, obliczenia i kontrolę poprawności danych.

8. Obliczenia

Producenci przestrzegają procedur określonych w dodatku 5 do celów obliczeń emisji zanieczyszczeń gazowych na potrzeby monitorowania w trakcie eksploatacji silników zamontowanych w maszynach mobilnych nieporuszających się po drogach, wykorzystujących PEMS.

8.1. W przypadku silników wyposażonych w ECU, wyprodukowanych z interfejsem komunikacyjnym, który ma umożliwić zbieranie danych dotyczących momentu obrotowego i prędkości silnika określonych w tabeli 1 w dodatku 7, obliczenia należy przeprowadzić, a wyniki zgłosić zarówno w przypadku zastosowania metody opartej na pracy, jak i metody opartej na masie CO₂. We wszystkich pozostałych przypadkach obliczenia przeprowadza się, a wyniki zgłasza wyłącznie w przypadku zastosowania metody opartej na masie CO₂.

8.2. We wszystkich przypadkach obliczenia przeprowadza się dwukrotnie po wstępnym przetwarzaniu danych zgodnie z pkt 6.3 niniejszego załącznika:

- a) po pierwsze, wykorzystując wyłącznie zdarzenia robocze określone zgodnie z pkt 6.4 niniejszego załącznika i ważne zakresy; oraz
- b) po drugie, wykorzystując wszystkie dane niewyłączone na mocy pkt 6.3 niniejszego załącznika i nie stosując jednocześnie pkt 6.4 niniejszego załącznika, a także bez wyłączenia nieważnych zakresów określonych w pkt 2.2.2 i 2.3.1 dodatku 5.”;

20) w dodatku 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) pkt 1 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) przepływomierz masowy spalin (EFM) oparty na zasadzie uśredniania Pitota lub równoważnej zasadzie, z wyjątkiem sytuacji, w której można zastosować pośrednie pomiary przepływu spalin dopuszczone zgodnie z uwagą 3 do tabeli w pkt 1 dodatku 2;”;

b) pkt 2–2.2.2 otrzymują brzmienie:

„2. Wymogi dotyczące przyrządów pomiarowych

2.1. Przyrządy pomiarowe muszą spełniać wymogi w zakresie wzorcowania i kontroli działania określone w pkt 8.1 załącznika VI do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/654 (*), z wyjątkiem przypadków określonych w pkt 2.1.1 i 2.1.2. Szczególną uwagę należy zwrócić na następujące działania:

- a) sprawdzanie szczelności części podciśnieniowej PEMS, jak określono w pkt 8.1.8.7 załącznika VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654;
- b) odpowiedź i weryfikację aktualizacji-zapisu analizatora gazowego, jak określono w pkt 8.1.5 załącznika VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 w sprawie wymogów technicznych i ogólnych.

2.1.1. Minimalną częstotliwość weryfikacji liniowości analizatora gazowego oraz weryfikacji konwersji w konwerterze NO₂/NO określoną w tabelach 6.4 i 6.5 załącznika VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 można zwiększyć do 3 miesięcy.

2.1.2. Minimalną częstotliwość kontroli działania i wzorcowania EFM oraz szczegółowe informacje dotyczące tych kontroli określa producent przyrządu.

2.2. Przyrządy pomiarowe muszą spełniać specyfikacje określone w pkt 9.4 załącznika VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 w sprawie wymogów technicznych i ogólnych.

(*) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/654 z dnia 19 grudnia 2016 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1628 odnośnie do wymogów technicznych i ogólnych dotyczących wartości granicznych emisji i homologacji typu w odniesieniu do silników spalinowych wewnętrznego spalania przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach (Dz.U. L 102 z 13.4.2017, s. 1).”;

c) po pkt 2.2 dodaje się pkt 2.3 i 3 w brzmieniu:

„2.3. Gazy analityczne stosowane do wzorcowania przyrządów pomiarowych muszą spełniać wymogi określone w pkt 9.5.1 załącznika VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 w sprawie wymogów technicznych i ogólnych.

3. Wymogi dotyczące linii przesyłowej i sondy do próbkowania
- 3.1. Linia przesyłowa musi spełniać wymogi określone w pkt 9.3.1.2 załącznika VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654.
- 3.2. Sonda do próbkowania musi spełniać wymogi określone w pkt 9.3.1.1 załącznika VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654.”;
- 21) w dodatku 2 wprowadza się następujące zmiany:
- a) pkt 1–4.1 otrzymują brzmienie:

„1. **Parametry badania**

- 1.1. Emisje zanieczyszczeń gazowych, które należy zmierzyć i zarejestrować podczas badania polegającego na monitorowaniu w trakcie eksploatacji, obejmują: tlenek węgla (CO), węglowodory ogółem (HC) i tlenki azotu (NO_x). Ponadto należy zmierzyć emisje dwutlenku węgla (CO₂) w celu umożliwienia wykonania procedur obliczeniowych opisanych w dodatku 5.
- 1.2. Jeśli producent wykaże organowi udzielającemu homologacji, że połączenie przepływu z wielu kominów wydechowych jest niepraktyczne, a konfiguracja techniczna i działanie części silnika odprowadzającej spalinę do każdego z kominów są podobne, wystarczy zmierzyć emisje i masowy przepływ spalin z jednego komina wydechowego. W takim przypadku podczas wykonywania obliczeń określonych w dodatku 5 chwilowe masowe natężenie przepływu emisji ze zmierzonego komina mnoży się przez całkowitą liczbę kominów, aby uzyskać całkowite chwilowe natężenie masowego przepływu emisji dla danego silnika.
- 1.3. Podczas badania polegającego na monitorowaniu w trakcie eksploatacji dokonuje się pomiaru parametrów przedstawionych w tabeli w okresie próbkowania danych równym 1 sekundzie lub krótszym i rejestruje się je:

Tabela

Parametry badania

Parametr	Jednostka ⁽¹⁾	Źródło
Stężenie HC ⁽²⁾	ppm	Analizator gazowy
Stężenie CO ⁽²⁾	ppm	Analizator gazowy
Stężenie tlenku azotu ⁽²⁾	ppm	Analizator gazowy
Stężenie CO ₂ ⁽²⁾	ppm	Analizator gazowy
Masowy przepływ spalin ⁽³⁾	kg/h	EFM
Temperatura spalin ⁽⁴⁾	K	EFM lub ECU lub czujnik
Temperatura otoczenia ⁽⁵⁾	K	Czujnik
Ciśnienie otoczenia	kPa	Czujnik
Wilgotność względna	%	Czujnik
Moment obrotowy silnika ⁽⁶⁾ ⁽⁷⁾	Nm	ECU lub czujnik
Prędkość obrotowa silnika ⁽⁷⁾	obr./min.	ECU lub czujnik
Przepływ paliwa w silniku ⁽⁷⁾	g/s	ECU lub czujnik
Temperatura cieczy chłodzącej silnika ⁽⁸⁾	K	ECU lub czujnik
Temperatura powietrza dolotowego w silniku	K	ECU lub czujnik

Szerokość geograficzna położenia maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach	stopień	GPS (opcjonalnie)
Długość geograficzna położenia maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach	stopień	GPS (opcjonalnie)

(¹) Jeżeli w dostępnym strumieniu danych stosowane są inne jednostki niż wymagane w tabeli, taki strumień danych przekształca się na wymagane jednostki podczas wstępnego przetwarzania danych określonego w dodatku 3.

(²) Mierzone lub korygowane do stanu mokrego.

(³) Należy zastosować bezpośredni pomiar masowego przepływu spalin, jeżeli nie jest spełniony jeden z następujących warunków:

- układ wydechowy zamontowany w maszynie mobilnej nieporuszającej się po drogach służy do rozcieńczania spalin powietrzem przed miejscem, w którym mógłby zostać zamontowany EFM. W tym przypadku próbkę spalin należy pobrać z miejsca przed punktem, w którym następuje rozcieńczanie;
- układ wydechowy zamontowany w maszynie mobilnej nieporuszającej się po drogach kieruje część spalin do innej części tej maszyny (np. w celu ogrzania) przed miejscem, w którym mógłby zostać zamontowany EFM;
- badany silnik ma moc odniesienia większą niż 560 kW lub jest zainstalowany w statku żeglugi śródlądowej lub pojeździe kolejowym, a producent wykaże organowi udzielającemu homologacji, że instalacja EFM jest niepraktyczna ze względu na rozmiar albo umiejscowienie układu wydechowego w maszynie mobilnej nieporuszającej się po drogach;
- silniki kategorii SMB, przy czym producent wykaże organowi udzielającemu homologacji, że instalacja EFM jest niepraktyczna ze względu na umiejscowienie układu wydechowego w maszynie mobilnej nieporuszającej się po drogach.

W przypadku gdy producent jest w stanie dostarczyć organowi udzielającemu homologacji typu wyczerpujące dowody na współzależność między masowym przepływem paliwa oszacowanym przez ECU a masowym przepływem paliwa zmierzonym na stanowisku pomiarowym hamulca dynamometrycznego silnika, można zrezygnować z EFM i zastosować pośrednie pomiary przepływu spalin (na podstawie przepływów paliwa i powietrza dolotowego lub przepływu paliwa i bilansu węgla).

(⁴) Aby określić czas, jaki zajmuje odprowadzenie mocy po długim zdarzeniu nieroboczym w silniku wyposażonym w urządzenie do oczyszczania spalin służące do zmniejszenia zawartości NO_x, jak określono w pkt 2.2.2 dodatku 4, należy zmierzyć temperaturę spalin podczas sekwencji roboczej w odległości nie większej niż 30 cm od wylotu tego urządzenia. Jeżeli zamontowanie czujnika w odległości nie większej niż 30 cm spowodowałoby uszkodzenie układu oczyszczania spalin, czujnik należy zamontować tak blisko tego miejsca, jak to możliwe w praktyce.

(⁵) Używa się czujnika temperatury otoczenia lub czujnika temperatury powietrza wlotowego. Zastosowanie czujnika temperatury powietrza dolotowego musi być zgodne z wymogami określonymi w pkt 5.1 akapit drugi.

(⁶) Zarejestrowaną wartością jest: a) moment obrotowy netto; albo b) moment obrotowy netto obliczony na podstawie rzeczywistego procentowego momentu obrotowego silnika, momentu sił tarcia i momentu obrotowego odniesienia, zgodnie z normami określonymi w pkt 2.1.1 dodatku 7. Podstawą momentu obrotowego netto jest nieskorygowany moment obrotowy netto uzyskany przez silnik wraz z wyposażeniem i urządzeniami pomocniczymi, które należy włączyć do badania emisji zgodnie z dodatkiem 2 do załącznika VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 w sprawie wymogów technicznych i ogólnych.

(⁷) Niewymagane dla silników zbadanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, które nie są wyposażone w interfejs komunikacyjny umożliwiający przesyłanie tych strumieni danych.

(⁸) W przypadku silników chłodzonych powietrzem zamiast temperatury cieczy chłodzącej rejestruje się temperaturę w miejscu punktu odniesienia określonym w pkt 3.7.2.2.1 części C dodatku 3 do załącznika I do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/656.

2. Czas trwania badania

2.1. Czas trwania badania, obejmujący wszystkie sekwencje robocze musi być wystarczająco długi, aby uzyskać następującą liczbę zdarzeń roboczych:

- dla silników w grupach ISM A i C, od pięciokrotności do siedmiokrotności pracy referencyjnej w kWh wykonanej w badaniu NRTC w cyklu gorącego rozruchu przeprowadzonym w ramach badania homologacji typu lub do wytworzenia od pięciokrotności do siedmiokrotności masy referencyjnej CO₂ w g/cykl w badaniu NRTC w cyklu gorącego rozruchu przeprowadzonym w ramach badania homologacji typu, jak określono w pkt 11.3.1 i 11.3.2 uzupełnienia do świadectwa homologacji typu UE typu silnika lub rodziny silników zgodnie z załącznikiem IV do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/656;
- dla silników w grupie ISM H, od pięciokrotności do siedmiokrotności pracy referencyjnej w kWh wykonanej w badaniu LSI-NRTC podczas badania homologacji typu lub do wytworzenia od pięciokrotności do siedmiokrotności masy referencyjnej CO₂ w g/cykl w badaniu LSI-NRTC podczas badania homologacji typu, jak określono w pkt 11.3.1 i 11.3.2 uzupełnienia do świadectwa homologacji typu UE typu silnika lub rodziny silników zgodnie z załącznikiem IV do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/656;
- w przypadku silników w grupach ISM E, I, O i P, od trzykrotności do pięciokrotności mającej zastosowanie pracy referencyjnej w kWh lub masę referencyjną CO₂ w g/cykl określoną na podstawie wyniku badania homologacji typu za pomocą metody określonej w dodatku 9;

- d) w przypadku silników w grupach ISM niewymienionych w lit. a), b) lub c), od pięciokrotności do siedmiokrotności mającej zastosowanie pracy referencyjnej w kWh lub masę referencyjną CO₂ w g/cykl określoną na podstawie wyniku badania homologacji typu za pomocą metody określonej w dodatku 9.
- 2.2. Wszystkie dane zebrane podczas wszystkich sekwencji roboczych są gromadzone chronologicznie, nawet jeżeli przekroczona została maksymalna ilość pracy lub masa CO₂ określona w pkt 2.1 lit. a)–d). W takim przypadku podczas obliczeń określonych w dodatku 5 niniejszego rozporządzenia:
- a) gdy ilość pracy lub masa referencyjna CO₂ w zdarzeniach roboczych przekracza to maksimum, obliczenia skraca się na końcu przyrostu czasu, w którym ma to miejsce; oraz
  - b) wyniki przedstawione dla badania ISM zgodnie z pkt 10 niniejszego załącznika do niniejszego rozporządzenia są wynikami tego skróconego obliczenia.
3. **Przygotowanie maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach**
- Przygotowanie maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach, której silnik został wybrany do badania zgodnie z pkt 1.3 niniejszego załącznika, obejmuje co najmniej:
- a) kontrolę silnika: wszelkie zidentyfikowane problemy muszą zostać rozwiązane, zarejestrowane i przedstawione organowi udzielającemu homologacji typu;
  - b) ewentualną wymianę oleju, paliwa i odczynnika, jeżeli nie ma udokumentowanych dowodów na to, że dany płyn jest zgodny ze specyfikacją wymienioną w pakiecie informacyjnym homologacji typu mającym zastosowanie do danego typu silnika, a jest to praktycznie i ekonomicznie wykonalne;
  - c) silniki wyposażone w ECU i interfejs komunikacyjny są zgodne z pkt 5 niniejszego załącznika.
4. **Montaż PEMS**
- 4.1. Ograniczenia w montażu
- 4.1.1. Montaż PEMS nie może wpływać na emisje zanieczyszczeń gazowych ani na osiągi maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach.
- 4.1.2. Montaż musi być zgodny z lokalnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i wymogami w zakresie ubezpieczeń, a także przebiegać według instrukcji wydanych przez producenta PEMS, przyrządów pomiarowych, linii przesyłowej i sondy do próbkowania.
- 4.1.3. Jeżeli w przypadku silników należących do grup ISM M i N nie jest możliwe zainstalowanie systemów PEMS bez przekroczenia skrajni taboru obowiązującej w sieci kolejowej, zastosowanie pkt 3.2.2 niniejszego załącznika obejmuje badanie pojazdu kolejowego na postoju przy zastosowaniu reprezentatywnego cyklu pracy objętego badaniem określonego przez producenta i uzgodnionego z organem udzielającym homologacji.
- 4.1.4. W przypadku silników należących do grup ISM E, I, O i P silnik można wymontować z maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach i przeprowadzić badanie polegające na monitorowaniu w trakcie eksploatacji na stanowisku dynamometrycznym. W takim przypadku stosuje się następujące zasady:
- a) silnik wraz z całym układem sterowania emisją należy wymontować z maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach i zamontować na stanowisku pomiarowym hamulca dynamometrycznego bez regulacji układu sterowania emisją;
  - b) nie jest konieczne wykazanie organowi udzielającemu homologacji, że nie jest możliwe spełnienie wymogów pkt 3.2.1 niniejszego załącznika;

- c) niezależnie od lit. a) i b), badanie polegające na monitorowaniu w trakcie eksploatacji przeprowadza się zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
  - d) przed przeprowadzeniem badania ISM należy uzgodnić z organem udzielającym homologacji procedurę wymontowania silnika z maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach i zamontowania go w komorze badawczej w celu odtworzenia działania maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach;
  - e) producent w porozumieniu z organem udzielającym homologacji określa reprezentatywny cykl pracy objęty badaniem zgodnie z pkt 3.2.2 niniejszego załącznika;
  - f) cykl pracy objęty badaniem, o którym mowa w lit. e), obejmuje zakres prędkości i obciążenia, który odpowiada eksploatacji wybranej maszyny użytkowanej w warunkach polowych. Metody ustalania tego zakresu obejmują m.in. rejestrowanie danych operacyjnych dla jednej porównywalnej maszyny użytkowanej w terenie lub większej liczby takich maszyn;
  - g) w celu ustalenia danych dotyczących zakresu, w jakim wyniki uzyskane przy zastosowaniu systemu PEMS różnią się od wyników uzyskanych przy zastosowaniu systemu na stanowisku badawczym, pomiary monitorowania w trakcie eksploatacji przeprowadzone na stanowisku pomiarowym hamulca dynamometrycznego z wykorzystaniem systemu PEMS można uzupełnić o równoległe pomiary z wykorzystaniem oprzyrządowania stanowiska badawczego i systemu pomiaru emisji spełniającego wymogi sekcji 9 załącznika VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654, obsługiwanego zgodnie z wymogami sekcji 8 tego załącznika;
  - h) wymagania pkt 6, 7, 8 i 10 niniejszego załącznika stosuje się dodatkowo do wszelkich równoczesnych pomiarów zgodnie z lit. g), a dane z badań i sprawozdanie z badań obejmują te pomiary.”;
- b) pkt 4.6 otrzymuje brzmienie:

„4.6. Rejestrator danych

W przypadku zamiaru wykorzystania danych ECU rejestrator danych musi być połączony z ECU silnika, aby rejestrować dostępne parametry silnika wyszczególnione w tabeli 1 w dodatku 7 oraz, w stosownych przypadkach, parametry silnika wyszczególnione w tabeli 2 w dodatku 7.”;

- c) pkt 5.1 otrzymuje brzmienie:

„5.1. Pomiar temperatury otoczenia

Temperaturę otoczenia mierzy się co najmniej na początku i na końcu sekwencji roboczej. Pomiaru dokonuje się w rozsądnej odległości od maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach. Można zastosować czujnik lub sygnał ECU temperatury powietrza wlotowego do silnika.

Jeżeli temperatura powietrza dolotowego jest stosowana do oszacowania temperatury otoczenia, zarejestrowaną temperaturą otoczenia jest temperatura powietrza dolotowego skorygowana o nominalne przesunięcie między temperaturą otoczenia a temperaturą powietrza dolotowego zgodnie ze specyfikacją producenta.”;

- d) pkt 6–8.2 otrzymują brzmienie:

„6. **Rejestracja danych dotyczących badania polegającego na monitorowaniu w trakcie eksploatacji**

6.1. Przed sekwencją roboczą

Pobieranie próbek danych dotyczących emisji zanieczyszczeń gazowych, pomiar parametrów spalin oraz rejestrację danych dotyczących silnika i otoczenia rozpoczyna się przed uruchomieniem silnika.

6.2. W trakcie sekwencji roboczej

Pobieranie próbek danych dotyczących emisji zanieczyszczeń gazowych, pomiar parametrów spalin oraz rejestrację danych dotyczących silnika i otoczenia kontynuuje się przez cały czas normalnej eksploatacji silnika.

Silnik może zostać zatrzymany i uruchomiony, ale pobieranie próbek danych dotyczących emisji zanieczyszczeń gazowych, pomiar parametrów spalin oraz rejestrację danych dotyczących silnika i otoczenia kontynuuje się przez całą sekwencję roboczą badania polegającego na monitorowaniu w trakcie eksploatacji.

6.3. Po sekwencji roboczej

Pod koniec sekwencji roboczej badania polegającego na monitorowaniu w trakcie eksploatacji odczekuje się wystarczająco długo, aby upłynął czas reakcji przyrządów pomiarowych i rejestratora danych. Silnik można wyłączyć przez zakończeniem rejestracji danych lub po niej.

7. Kontrola analizatorów gazowych

7.1. Zerowa weryfikacja okresowa podczas sekwencji roboczej

O ile jest to wykonalne i bezpieczne, weryfikację zerową analizatorów gazowych można przeprowadzać co najmniej raz na dwie godziny podczas sekwencji roboczej.

7.2. Zerowa korekcja okresowa podczas sekwencji roboczej

Wyniki uzyskane w kontrolach przeprowadzonych zgodnie z pkt 7.1 można wykorzystać do dokonania korekcji ze względu na pełzanie zera podczas tej sekwencji roboczej.

7.3. Weryfikacja pełzania po sekwencji roboczej

Weryfikację pełzania można przeprowadzać wyłącznie w przypadku, gdy podczas sekwencji roboczej zgodnie z pkt 7.2 nie dokonano żadnej korekcji ze względu na pełzanie zera.

7.3.1. Nie później niż 30 minut po zakończeniu sekwencji roboczej należy wyzerować analizatory gazowe i nastawić je w celu zweryfikowania ich odchylenia w porównaniu z wynikami uzyskanymi przed badaniem.

7.3.2. Kontrole zera, zakresu i liniowości analizatorów gazowych przeprowadza się w sposób określony w pkt 5.4.

8. Awaria silnika lub maszyny

8.1. Jeżeli podczas sekwencji roboczej wystąpi awaria, która ma wpływ na pracę silnika, a:

- a) pokładowy układ diagnostyczny wyraźnie powiadomi o tym operatora maszyny mobilnej nieporuszającej się po drogach poprzez wizualne ostrzeżenie o awarii, komunikat testowy lub inny wskaźnik; albo
- b) maszyna mobilna nieporuszająca się po drogach nie jest wyposażona w układ diagnostyczny awarii lub układ ostrzegania przed awarią, ale awaria zostanie wyraźnie wykryta za pomocą środków słuchowych lub wzrokowych;

sekwencję roboczą należy uznać za nieważną.

8.2. Przed przeprowadzeniem jakiegokolwiek kolejnej sekwencji roboczej na silniku należy naprawić awarię.”;

22) w dodatku 3 pkt 2–6 otrzymują brzmienie:

„2. Wykluczenie danych

2.1. Czasowa utrata sygnału

2.1.1. Należy zidentyfikować każdy przypadek czasowej utraty sygnału.

2.1.2. Z każdej sekwencji roboczej można wyłączyć maksymalnie 2 % danych, a żaden z następujących po sobie okresów nie trwa dłużej niż 30 sekund, z powodu jednego przypadku lub kilku przypadków niezamierzonej czasowej utraty sygnału w pierwotnym zapisie danych, zgodnie z pkt 4.3 załącznika.

2.1.3. Jeżeli sekwencja badania zawiera przypadki utraty sygnału większe niż 2 % danych albo następujące po sobie okresy utraty sygnału trwają dłużej niż 30 sekund, całą daną sekwencję uznaje się za nieważną i przeprowadza się kolejne badanie.

2.2. Okresowe kontrole przyrządów pomiarowych

2.2.1. Wszelkie punkty danych odpowiadające kontroli analizatorów gazowych zgodnie z pkt 7 dodatku 2 identyfikuje się i wyklucza z dalszego przetwarzania sekwencji roboczej, z wyjątkiem sytuacji, w których wymagane jest przeprowadzenie korekcji ze względu na pełzanie, o której mowa w pkt 3 niniejszego dodatku.

2.3. Warunki otoczenia

2.3.1. Należy zidentyfikować wszelkie punkty danych w sekwencji roboczej odpowiadające warunkom otoczenia niespełniającym wymogów określonych w pkt 3.3 niniejszego załącznika.

2.3.2. Jeżeli odsetek punktów danych, o których mowa w pkt 2.3.1 niniejszego dodatku przekracza 1 %, całą daną sekwencję uznaje się za nieważną i przeprowadza się kolejne badanie.

2.3.3. W przypadku gdy warunki otoczenia są mierzone tylko na początku i na końcu badania, całą sekwencję badania uznaje się za nieważną, jeżeli którykolwiek z pomiarów nie spełnia wymogów określonych w pkt 3.3 załącznika.

2.4. Dane dotyczące zimnego rozruchu

Przed dokonaniem obliczeń emisji zanieczyszczeń gazowych należy wykluczyć emisje zanieczyszczeń gazowych wytworzonych w wyniku zimnego rozruchu.

2.4.1. Silniki chłodzone cieczą

Pomiar ważnych danych do celów obliczenia emisji zanieczyszczeń gazowych rozpoczyna się po tym, jak temperatura cieczy chłodzącej silnik osiągnie 343 K (70 °C) po raz pierwszy lub po ustabilizowaniu się temperatury płynu chłodzącego w zakresie ± 2 K w okresie 5 minut, lub po ustabilizowaniu się temperatury cieczy chłodzącej silnika w zakresie ± 5 K w ciągu 5 minut dla badań wykonywanych w temperaturze otoczenia równej lub niższej niż 273,15 K, zależnie od tego, co nastąpi najpierw; w każdym przypadku pomiar musi się rozpocząć nie później niż 20 minut po uruchomieniu silnika.

2.4.2. Silniki chłodzone powietrzem

Pomiar ważnych danych do celów obliczeń emisji zanieczyszczeń gazowych rozpoczyna się po ustabilizowaniu się temperatury zmierzonej w punkcie odniesienia, o którym mowa w pkt 3.7.2.2.1 części C dodatku 3 do załącznika I do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/656, w zakresie ± 5 % w okresie 5 minut; w każdym przypadku pomiar musi się rozpocząć nie później niż 20 minut po uruchomieniu silnika.

3. **Korekcja ze względu na pełzanie**

3.1. Maksymalne dozwolone pełzanie

Odchylenie reakcji zerowej i reakcji zakresowej musi być mniejsze niż 2 % pełnej skali najniższego z wykorzystywanych zakresów:

- a) jeżeli różnica wyników przed badaniem i po badaniu jest mniejsza niż 2 %, zmierzone stężenia można wykorzystać bez korekty lub korygować pod kątem pełzania zera zgodnie z pkt 3.2;
- b) jeżeli różnica wyników przed badaniem i po badaniu jest równa lub przekracza 2 %, zmierzone stężenia koryguje się pod kątem pełzania zera zgodnie z pkt 3.2. Jeżeli nie dokonuje się żadnej korekcji, badanie należy uznać za nieważne.

- 3.2. Korekcja ze względu na pełzanie
- 3.2.1. Wartość stężenia skorygowanego pod kątem pełzania oblicza się zgodnie z pkt 2.1 lub 3.5 załącznika VII do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 w sprawie wymogów technicznych i ogólnych.
- 3.2.2. Różnica między nieskorygowaną i skorygowaną wartością jednostkowych emisji zanieczyszczeń gazowych musi się mieścić w zakresie $\pm 6\%$ nieskorygowanych wartości emisji jednostkowych zanieczyszczeń gazowych. Jeśli odchylenie jest większe niż 6% , badanie uznaje się za nieważne.
- 3.2.2.1. Każdą wartość jednostkowych emisji zanieczyszczeń gazowych oblicza się ze zintegrowanej masy emisji zanieczyszczeń gazowych w sekwencji badania podzielonej przez całkowitą pracę wykonaną podczas sekwencji badania. Obliczenia tego dokonuje się przed określeniem zdarzeń roboczych zgodnie z dodatkiem 4 lub obliczeniem emisji zanieczyszczeń gazowych zgodnie z dodatkiem 5.
- 3.2.3. Jeżeli stosowana jest korekcja ze względu na pełzanie, przy zgłaszaniu emisji zanieczyszczeń gazowych wykorzystuje się tylko wyniki emisji zanieczyszczeń gazowych skorygowane pod kątem pełzania.

4. Zestrojenie czasowe

W celu zminimalizowania efektu zwłoki czasowej między różnymi sygnałami dotyczącymi obliczeń masy emisji zanieczyszczeń gazowych obliczenia danych właściwych dla emisji zanieczyszczeń gazowych muszą być zestrojone czasowo zgodnie z wymogami określonymi w pkt 4.1–4.4.

4.1. Dane z analizatorów gazów

Dane z analizatorów gazowych poddaje się odpowiedniej korelacji zgodnie z wymaganiami określonymi w pkt 8.1.5.3 załącznika VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654.

4.2. Dane z analizatorów gazowych i EFM

Dane z analizatorów gazowych poddaje się odpowiedniej korelacji z danymi z EFM zgodnie z procedurą określoną w pkt 4.4.

4.3. Dane z PEMS i silnika

Dane z PEMS (analizatory gazowe i EFM) poddaje się odpowiedniej korelacji z danymi z ECU silnika zgodnie z procedurą określoną w pkt 4.4.

4.4. Procedura poprawionego zestrojenia czasowego danych z PEMS

Parametry badań wyszczególnione w tabeli w dodatku 2 dzieli się na trzy różne kategorie:

Kategoria 1: analizatory gazowe (stężenia HC, CO, CO₂, NO_x);

Kategoria 2: EFM (masowy przepływ spalin i temperatura spalin);

Kategoria 3: silnik (moment obrotowy, prędkość, temperatury, przepływ paliwa z ECU).

Zestrojenie czasowe każdej z kategorii z pozostałymi dwoma kategoriami weryfikuje się poprzez wyszukanie najwyższego współczynnika korelacji między dwoma seriami parametrów badań. Wszystkie parametry badań w kategorii przesuwają się w celu maksymalizacji współczynnika korelacji. Do obliczenia współczynników korelacji używa się następujących parametrów badań:

- Kategoria 1 i kategoria 2 (dane z analizatorów gazowych i EFM) z kategorią 3 (dane z silnika): masowy przepływ spalin z EFM z momentem obrotowym z ECU;
- kategoria 1 z kategorią 2: stężenie CO₂ i masowy przepływ spalin;
- kategoria 1 z kategorią 3: stężenie CO₂ i przepływ paliwa w silniku.

- 4.4.1. W przypadku silników nieposiadających interfejsu komunikacyjnego umożliwiającego gromadzenie danych z ECU, jak określono w dodatku 7, pomija się korelację, o której mowa w pkt 4.4 lit. a) i c).
- 4.4.2. W przypadku silników, dla których pominięto bezpośredni pomiar masowego przepływu spalin zgodnie z uwagą 3 do tabeli w dodatku 2, pomija się korelację w pkt 4.4 lit. a).

5. Kontrola spójności danych

5.1. Dane z analizatorów gazowych i EFM

W przypadku silników zaprojektowanych tak, aby posiadały interfejs komunikacyjny umożliwiający zapewnienie przepływu paliwa zgodnie z tabelą 2 w dodatku 7 spójność danych (masowy przepływ spalin mierzony za pomocą EFM i stężenia gazów) weryfikuje się z wykorzystaniem korelacji między przepływem paliwa w silniku zmierzonym przez ECU a przepływem paliwa silnika obliczonym zgodnie z procedurą określoną w pkt 2.1.6.4 załącznika VII do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 w sprawie wymogów technicznych i ogólnych.

Dla wartości zmierzonego i obliczonego natężenia przepływu paliwa wykonuje się regresję liniową. Należy zastosować metodę najmniejszych kwadratów o równaniu wyjściowym w postaci:

$$y = mx + b$$

gdzie:

- a) y to obliczony przepływ paliwa [g/s];
- b) m to nachylenie linii regresji;
- c) x zmierzony przepływ paliwa [g/s];
- d) b to punkt przecięcia linii regresji z osią y

Dla każdej linii regresji oblicza się spadek (m) i współczynnik determinacji (r^2). Zaleca się wykonanie tej analizy w zakresie od 15 % maksymalnej wartości do maksymalnej wartości i przy częstotliwości równej 1 Hz lub większej. Aby badanie można było uznać za ważne, należy ocenić następujące dwa kryteria:

Tabela 1

Tolerancje

Nachylenie linii regresji, m	0,9–1,1 – zalecane
Współczynnik determinacji, r^2	Min. 0,90 – obowiązkowo

5.2. Dane z ECU dotyczące momentu obrotowego

W przypadku gdy w obliczeniach stosuje się dane z ECU dotyczące momentu obrotowego, spójność tych danych weryfikuje się, porównując maksymalne wartości momentu obrotowego z ECU przy różnych (w stosownych przypadkach) prędkościach obrotowych silnika z odpowiednimi wartościami na oficjalnej krzywej momentu obrotowego pełnego obciążenia zgodnie z dodatkiem 6.

5.3. Jednostkowe zużycie paliwa (BSFC)

Jeżeli dane z ECU są dostępne, BSFC sprawdza się z wykorzystaniem następujących danych:

- a) zużycie paliwa obliczone na podstawie danych dotyczących emisji zanieczyszczeń gazowych (stężenia z analizatorów gazowych i dane dotyczące masowego przepływu spalin) zgodnie z procedurą opisaną w pkt 2.1.6.4 załącznika VII do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 w sprawie wymogów technicznych i ogólnych;
- b) praca obliczona na podstawie danych z ECU (moment obrotowy i prędkość obrotowa silnika).

- 5.4. Ciśnienie otoczenia
- Wartość ciśnienia otoczenia sprawdza się w odniesieniu do wysokości wynikającej z danych GPS, jeżeli są dostępne.
- 5.5. Organ udzielający homologacji typu może uznać badanie za nieważne, jeżeli nie jest on zadowolony z wyników kontroli spójności danych.
6. **Korekcja ze stanu suchego na wilgotny**
- Stężenie zmierzone w gazie suchym przelicza się na stężenie w gazie wilgotnym zgodnie z pkt 2 lub pkt 3 załącznika VII do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 w sprawie wymogów technicznych i ogólnych.
7. **Korekcja NO_x ze względu na wilgotność i temperaturę**
- Stężenie NO_x zmierzonych przez analizatory gazowe nie poddaje się korekcie w odniesieniu do temperatury i wilgotności powietrza otoczenia.”;

23) w dodatku 4 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. **Procedura określania zdarzeń nieroboczych**

2.1. Zdarzenia nierobocze to zdarzenia, w których:

- a) w przypadku silników nieposiadających interfejsu komunikacyjnego umożliwiającego przekazywanie danych dotyczących momentu obrotowego i prędkości zgodnie z tabelą 1 w dodatku 7, chwilowa moc przybliżona określana zgodnie z procedurą określoną w dodatku 10 albo
- b) we wszystkich innych przypadkach, chwilowa moc silnika

wynosi mniej niż 10 % mocy odniesienia silnika określonej w art. 3 pkt 26 rozporządzenia (UE) 2016/1628 i uwzględnionej w wykazie w załączniku I do tego rozporządzenia dla każdej (pod)kategorii silnika, w odniesieniu do typu silnika podlegającego badaniu ISM.

2.1.1. W przypadku silników zbadanych na mocy niniejszego rozporządzenia, nieposiadających interfejsu komunikacyjnego umożliwiającego przekazywanie danych dotyczących momentu obrotowego i prędkości zgodnie z tabelą 1 w dodatku 7, chwilową moc przybliżoną oblicza się z wykorzystaniem procedury określonej w dodatku 10 przed zastosowaniem procedury określonej w niniejszym dodatku.

2.2. Należy przeprowadzić następujące dodatkowe czynności:

2.2.1. Zdarzenia nierobocze krótsze niż D0 należy uznać za zdarzenia robocze i połączyć ze zdarzeniami roboczymi, które je poprzedzają i następują po nich (zob. tabela 2, aby uzyskać wartości D0).

2.2.2. Zdarzenia robocze krótsze niż D0, które są poprzedzane przez i po których następują zdarzenia nierobocze trwające dłużej niż D1, należy uznać za zdarzenia nierobocze i połączyć ze zdarzeniami roboczymi, które je poprzedzają i następują po nich (zob. tabela 2, aby uzyskać wartości D1).

2.2.3. Fazę odprowadzenia mocy następującą po długich zdarzeniach nieroboczych (> D2) w silnikach wyposażonych w układ wtórnej obróbki spalin stosowany do zmniejszenia zawartości NO_x oraz do pomiaru temperatury spalin zgodnie z wagą 4 do tabeli w dodatku 2 również uznaje się za zdarzenie nierobocze do czasu, gdy temperatura spalin osiągnie 523 K. Jeżeli temperatura spalin nie osiągnie 523 K w ciągu D3 minut, wszystkie zdarzenia zaistniałe po D3 uznaje się za zdarzenia robocze (zob. tabela 2, aby uzyskać wartości D2 i D3).

2.2.4. W przypadku wszystkich zdarzeń nieroboczych pierwsze D1 minut zdarzenia uznaje się za zdarzenie robocze.

3. **Algorytm oznaczenia przy »pracy maszyny« do celów wdrożenia wymogów pkt 2**

Pkt 2 wdraża się w sekwencji określonej w pkt 3.1–3.4.

3.1. Etap 1: Wykryć zdarzenia i podzielić je na zdarzenia robocze i zdarzenia nierobocze.

- a) zidentyfikować zdarzenia robocze i zdarzenia nierobocze zgodnie z pkt 2.1;
- b) obliczyć czas trwania zdarzeń nieroboczych;

- c) oznaczyć zdarzenia nierobocze krótsze niż D0 jako zdarzenia robocze;
- d) obliczyć czas trwania zdarzeń roboczych.
- 3.2. Etap 2: Włączyć krótkie zdarzenia robocze ($\leq D0$) do zdarzeń nieroboczych.
- Oznaczyć jako zdarzenia nierobocze te zdarzenie robocze krótsze niż D0, które zarówno są poprzedzane przez, jak i po których następują pozostałe zdarzenia nierobocze dłuższe niż D1.
- 3.3. Etap 3: Wyłączyć zdarzenia robocze zaistniałe po długich zdarzeniach nieroboczych (faza odprowadzenia mocy).
- W przypadku gdy ma zastosowanie pkt 2.2.3, jako zdarzenia nierobocze należy oznaczać te zdarzenia robocze, które następują po długich zdarzeniach nieroboczych ($> D2$), do czasu gdy
- a) temperatura spalin osiągnie 523 K lub
- b) upłynie D3 minut;
- w zależności od tego, co nastąpi szybciej.
- 3.4. Etap 4: Włączyć wszystkie zdarzenia nierobocze zaistniałe po zdarzeniach roboczych.
- Uwzględnić D1 minut zdarzenia nieroboczego następującego po jakimkolwiek zdarzeniu roboczym jako część tego zdarzenia roboczego.

Tabela 2

Wartości parametrów D0, D1, D2 i D3

Parametry	Wartość
D0	2 minuty
D1	2 minuty
D2	10 minut
D3	4 minuty

”;

24) w dodatku 5 pkt 2.1–2.3.2 otrzymują brzmienie:

„2.1. Metoda zakresu uśredniania

2.1.1. Wymogi ogólne

Zakres uśredniania oznacza podzbiór kompletnego obliczonego zbioru danych określonego podczas badania polegającego na monitorowaniu w trakcie eksploatacji, w którym praca lub masa CO₂ jest równa pracy silnika lub masie CO₂ zmierzonej w cyklu badania laboratorium odniesienia. Masę emisji zanieczyszczeń gazowych i współczynniki zgodności oblicza się przy wykorzystaniu metody ruchomego zakresu uśredniania w oparciu o pracę referencyjną i masę referencyjną CO₂ (procedura określona w pkt 2.2) oraz pracę referencyjną (procedura określona w pkt 2.3) zmierzone w cyklu badania laboratorium odniesienia.

Moc silnika względem czasu oraz zakres uśredniania emisji zanieczyszczeń gazowych, zaczynając od pierwszego zakresu uśredniania.

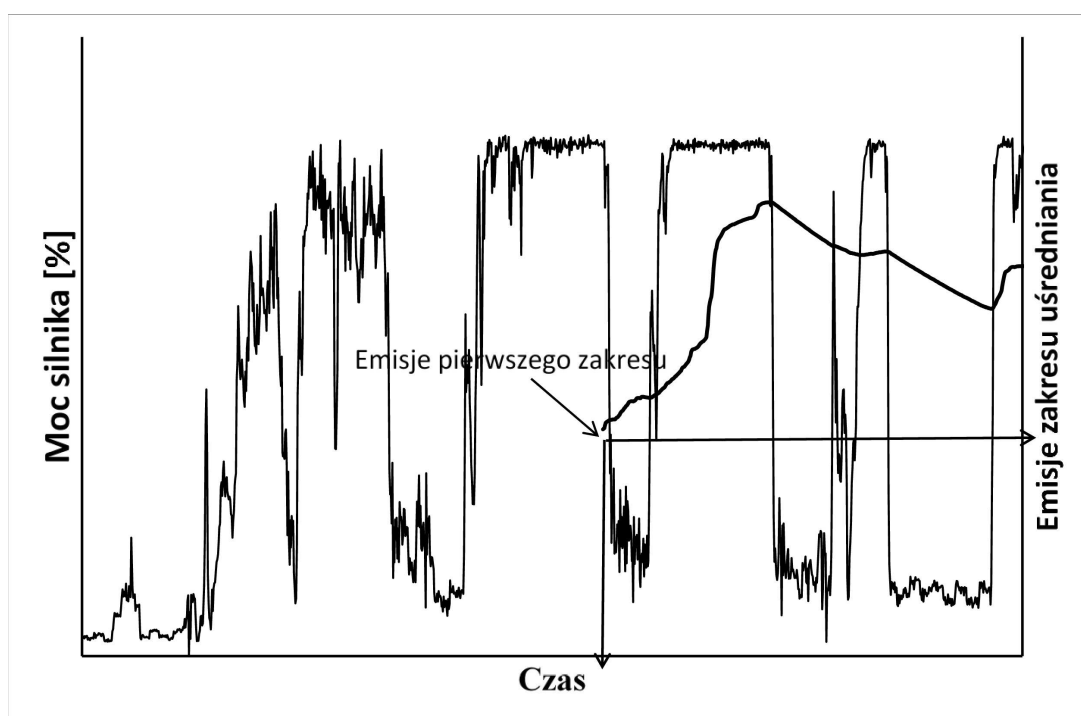
Obliczenia przeprowadza się zgodnie z następującymi literami:

- a) w obliczeniach pracy lub masy CO₂ oraz emisji zanieczyszczeń gazowych i współczynników zgodności zakresów uśredniania nie można uwzględnić żadnych danych wyłączonych zgodnie z warunkami przedstawionymi w dodatku 4, z wyjątkiem danych wymaganych w pkt 4 lit. f) niniejszego dodatku;
- b) obliczenia ruchomego zakresu uśredniania przeprowadza się z zastosowaniem przyrostu czasowego Δt równego okresowi próbkowania danych. Początek ruchomego zakresu uśredniania jest zwiększany o tę ilość przy każdej iteracji:

- c) masę emisji zanieczyszczeń gazowych dla każdego zakresu uśredniania (mg/zakres uśredniania) uzyskuje się poprzez włączenie masy chwilowych emisji zanieczyszczeń gazowych do zakresu uśredniania;
- d) w przypadku silników wyposażonych w ECU, zaprojektowanych z interfejsem komunikacyjnym, który ma umożliwić zbieranie danych dotyczących momentu obrotowego i prędkości silnika określonych w tabeli 1 w dodatku 7, obliczenia należy przeprowadzić, a wyniki zgłosić zarówno w przypadku zastosowania metody opartej na pracy, jak i metody opartej na masie CO₂. We wszystkich pozostałych przypadkach obliczenia przeprowadza się, a wyniki zgłasza wyłącznie w przypadku zastosowania metody opartej na masie CO₂.

Rysunek 4

Moc silnika względem czasu oraz zakres uśredniania emisji zanieczyszczeń gazowych, zaczynając od pierwszego zakresu uśredniania, względem czasu

2.1.2. Wartości odniesienia

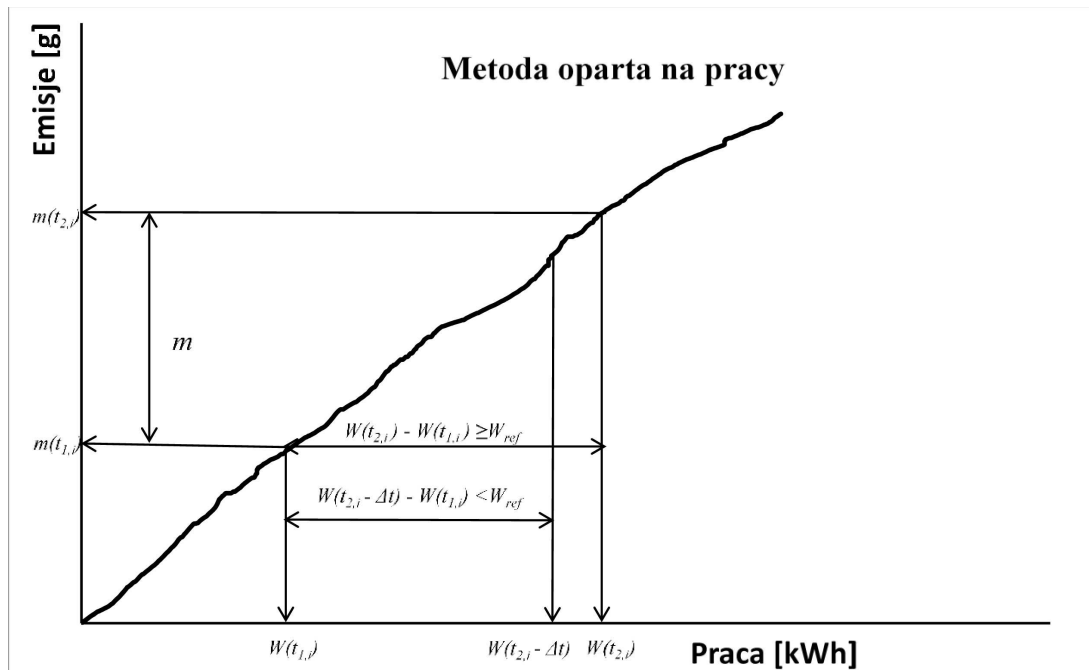
Pracę referencyjną i masę referencyjną CO₂ dla typu silnika lub dla wszystkich typów silników należących do tej samej rodziny silników określa się w następujący sposób:

- a) dla silników w grupach ISM A i C, wartości z badania NRTC w cyklu gorącego rozruchu przeprowadzonego w ramach homologacji typu silnika macierzystego, jak określono w pkt 11.3.1 i 11.3.2 uzupełnienia do świadectwa homologacji typu UE typu silnika lub rodziny silników określonego w załączniku IV do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/656;
- b) dla silników w grupie ISM H wartości z badania LSI-NRTC przeprowadzonego w ramach homologacji typu silnika macierzystego;
- c) w przypadku silników w grupach ISM niewymienionych w lit. a) lub b) wartości określone na podstawie wyniku badania homologacji typu silnika macierzystego przy użyciu metody określonej w dodatku 9.

2.2. Metoda oparta na pracy

Rysunek 5

Metoda oparta na pracy

Czas trwania ($t_{2,i} - t_{1,i}$) zakresu uśredniania i określa się według wzoru:

$$W(t_{2,i}) - W(t_{1,i}) \geq W_{ref}$$

gdzie:

- $W(t_{j,i})$ to praca silnika mierzona między uruchomieniem a czasem $t_{j,i}$, kWh,
- W_{ref} to praca referencyjna silnika określana zgodnie z pkt 2.1.2, kWh,
- $t_{2,i}$ wybiera się w taki sposób, żeby:

$$W(t_{2,i} - \Delta t) - W(t_{1,i}) < W_{ref} \leq W(t_{2,i}) - W(t_{1,i})$$

Gdzie Δt to okres próbkowania danych równy 1 sekundzie lub krótszy.

2.2.1. Obliczenia jednostkowych emisji zanieczyszczeń gazowych

Jednostkowe emisje zanieczyszczeń gazowych e_{gas} (g/kWh) oblicza się dla każdego zakresu uśredniania i dla każdego zanieczyszczenia gazowego w następujący sposób:

$$e_{gas} = \frac{m_i}{W(t_{2,i}) - W(t_{1,i})}$$

gdzie:

- m_i to emisja masowa zanieczyszczenia gazowego w zakresie uśredniania i, w g/zakres uśredniania,
- $W(t_{2,i}) - W(t_{1,i})$ to praca silnika w zakresie uśredniania i, kWh.

2.2.2. Wybór ważnych zakresów uśredniania

Ważne zakresy uśredniania to zakresy uśredniania, w przypadku których średnia moc przekracza próg mocy wynoszący 20 % mocy odniesienia silnika określonej w art. 3 pkt 26 rozporządzenia (UE) 2016/1628 i uwzględnionej w wykazie w załączniku I do tego rozporządzenia dla każdej (pod)kategorii silnika, w odniesieniu do typu silnika podlegającego badaniu ISM, z wyłączeniem silników kategorii ATS, w przypadku których moc odniesienia jest mocą przy prędkości obrotowej pośredniej zdefiniowanej w pkt 5.2.5.4 lit. f) w załączniku VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654. Odsetek ważnych zakresów uśredniania musi wynosić co najmniej 50 %.

- 2.2.2.1. Jeśli odsetek ważnych zakresów wynosi mniej niż 50 %, ocenę danych powtarza się z zastosowaniem niższych progów mocy. Próg mocy obniża się od 20 % etapami równymi 1 % do czasu, gdy odsetek ważnych zakresów osiągnie wartość 50 % lub większą.
- 2.2.2.2. W każdym przypadku niższy próg mocy nie może być niższy niż 10 %.
- 2.2.2.3. Badanie należy uznać za nieważne, jeżeli odsetek ważnych zakresów uśredniania jest mniejszy niż 50 % przy progu mocy wynoszącym 10 %.
- 2.2.3. Obliczanie współczynników zgodności

Współczynniki zgodności oblicza się dla każdego ważnego zakresu uśredniania i każdego zanieczyszczenia gazowego w następujący sposób:

$$CF = \frac{e_{gas}}{L}$$

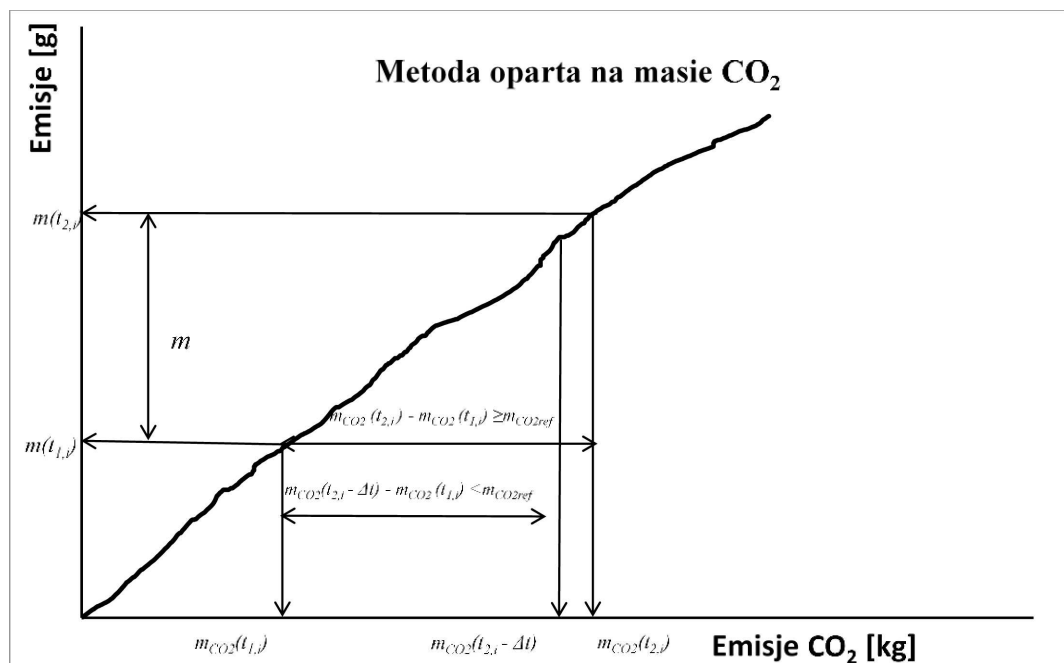
gdzie:

- e_{gas} to emisja jednostkowa zanieczyszczenia gazowego, w g/kWh;
- L to właściwa wartość graniczna, w g/kWh.

- 2.3. Metoda oparta na masie CO₂

Rysunek 6

Metoda oparta na masie CO₂

Czas trwania ($t_{2,i} - t_{1,i}$) zakresu uśredniania i określa się według wzoru:

$$m_{CO_2}(t_{2,i}) - m_{CO_2}(t_{1,i}) \geq m_{CO_2,ref}$$

gdzie:

$m_{CO_2}(t_{1,i})$ to masa CO₂ zmierzona między rozpoczęciem badania a czasem $t_{1,i}$; g;

$m_{CO_2,ref}$ to masa referencyjna CO₂ określona w gramach (g) zgodnie z pkt 2.1.2,

— $t_{2,i}$ wybiera się np. w następujący sposób:

$$m_{\text{CO}_2}(t_{2,i} - \Delta t) - m_{\text{CO}_2}(t_{1,i}) < m_{\text{CO}_2,\text{ref}} \leq m_{\text{CO}_2}(t_{2,i}) - m_{\text{CO}_2}(t_{1,i})$$

Gdzie Δt to okres próbkowania danych równy 1 sekundzie lub krótszy.

Masy CO_2 oblicza się w zakresach uśredniania poprzez łączenie chwilowych emisji zanieczyszczeń gazowych obliczonych zgodnie z wymogami określonymi w pkt 1.

2.3.1. Wybór ważnych zakresów uśredniania

Ważne zakresy uśredniania to zakresy, których czas trwania nie przekracza maksymalnego czasu trwania obliczonego według wzoru:

$$D_{\text{max}} = 3\,600 \cdot \frac{W_{\text{ref}}}{0,2 \cdot P_{\text{max}}}$$

gdzie:

— D_{max} to maksymalny czas trwania zakresu uśredniania, s;

— P_{max} to moc odniesienia silnika określona w art. 3 pkt 26 rozporządzenia (UE) 2016/1628 i uwzględniona w wykazie w załączniku I do tego rozporządzenia dla każdej (pod)kategorii silnika, w odniesieniu do typu silnika podlegającego badaniu ISM, z wyłączeniem silników kategorii ATS, w przypadku których moc odniesienia jest mocą przy prędkości obrotowej pośredniej zdefiniowanej w pkt 5.2.5.4 lit. f) w załączniku VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654.

Odsetek ważnych zakresów uśredniania musi wynosić co najmniej 50 %.

2.3.1.1. Jeśli odsetek ważnych zakresów jest mniejszy niż 50 %, ocenę danych powtarza się z zastosowaniem dłuższych czasów trwania zakresów. Osiąga się to, obniżając wartość 0,2 we wzorze podanym w pkt 2.3.1 stopniowo co 0,01 do momentu, gdy odsetek ważnych zakresów osiągnie wartość 50 % lub większą.

2.3.1.2. W każdym przypadku najniższa wartość w powyższym wzorze nie może być niższa niż 0,10.

2.3.1.3. Jeśli przy maksymalnym czasie trwania zakresu obliczonym zgodnie z pkt 2.3.1, 2.3.1.1 i 2.3.1.2 odsetek ważnych zakresów jest mniejszy niż 50 %, badanie jest nieważne.

2.3.2. Obliczanie współczynników zgodności

Współczynniki zgodności oblicza się dla każdego zakresu uśredniania i każdego zanieczyszczenia w następujący sposób:

$$CF = \frac{CF_I}{CF_C}$$

gdzie:

$$CF_I = \frac{m_i}{m_{\text{CO}_2}(t_{2,i}) - m_{\text{CO}_2}(t_{1,i})} \text{ (współczynnik eksploatacyjny) oraz}$$

$$CF_C = \frac{m_L}{m_{\text{CO}_2,\text{ref}}} \text{ (współczynnik certyfikacyjny)}$$

gdzie:

— m_i to emisja masowa zanieczyszczenia gazowego w zakresie uśredniania i, w g/zakres uśredniania,

$m_{\text{CO}_2}(t_{2,i}) - m_{\text{CO}_2}(t_{1,i})$ — to masa CO_2 w zakresie uśredniania i, g/zakres uśredniania;

$m_{\text{CO}_2,\text{ref}}$ — to masa referencyjna CO_2 określona zgodnie z pkt 2.1.2 lit. g),

— m_L to emisja masowa zanieczyszczenia gazowego odpowiadająca właściwej wartości granicznej w cyklu badania odniesienia, g.

m_L określa się w następujący sposób:

$$m_L = L \cdot W_{ref}$$

gdzie:

- L to właściwa wartość graniczna, w g/kWh
- W_{ref} to praca referencyjna silnika określana zgodnie z pkt 2.1.2, kWh.”;

25) w dodatku 6 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Brak możliwości kontroli zgodności sygnału momentu obrotowego ECU

Jeżeli producent wykaże organowi udzielającemu homologacji typu, że kontrola sygnału momentu obrotowego ECU podczas badania polegającego na monitorowaniu w trakcie eksploatacji jest niemożliwa, organ udzielający homologacji typu akceptuje weryfikację przeprowadzoną zgodnie z wymogami określonymi w dodatku 3 do załącznika VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 podczas badań wymaganych na potrzeby homologacji typu UE i określonej w świadectwie homologacji typu UE.

W przypadku silników w grupach ISM innych niż A, C i H organ udzielający homologacji może zaakceptować takie wykazanie w odrębny sposób, przeprowadzone zgodnie z wymogami dodatku 3 do załącznika VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654, ale z zastosowaniem następujących procedur odwzorowania charakterystyki silników tego załącznika:

- a) w przypadku silników w grupie ISM I, oraz silników o zmiennej prędkości obrotowej w grupach ISM E, F, G, J, K, L, M i N, procedura opisana w pkt 7.6.1;
- b) w przypadku wszystkich innych silników, procedura opisana w pkt 7.6.3.

W przypadku gdy odwzorowania charakterystyki silników przeprowadza się przy stałej prędkości zgodnie z lit. b), wystarczy zmierzyć i porównać odczyty momentu obrotowego zmierzonego za pomocą dynamometru i sygnał momentu obrotowego nadawany przez ECU w pojedynczym punkcie mocy znamionowej netto.”;

26) w dodatku 7 pkt 1–1.3 otrzymują brzmienie:

„1. Wymagane dane

1.1. Jeżeli do podawania momentu obrotowego silnika, prędkości obrotowej lub temperatury cieczy chłodzącej stosuje się ECU, dane te podaje się co najmniej zgodnie z tabelą 1.

Tabela 1

Dane pomiarowe

Parametr	Jednostka ⁽¹⁾
Moment obrotowy silnika ⁽²⁾	Nm
Prędkość obrotowa silnika	obr./min.
Temperatura cieczy chłodzącej silnika	K

⁽¹⁾ Jeżeli w dostępnym strumieniu danych stosowane są inne jednostki niż wymagane w tabeli, taki strumień danych przekształca się na wymagane jednostki podczas wstępnego przetwarzania danych określonego w dodatku 3.

⁽²⁾ Jako wartość należy podać a) jednostkowy moment obrotowy netto silnika albo b) jednostkowy moment obrotowy netto silnika obliczony na podstawie innych odpowiednich wartości momentu obrotowego określonych w odnośnych normach protokołu przewidzianych w pkt 2.1.1. Podstawą momentu obrotowego netto jest nieskorygowany moment obrotowy netto uzyskany przez silnik wraz z wyposażeniem i urządzeniami pomocniczymi, które należy włączyć do badania emisji zgodnie z dodatkiem 2 do załącznika VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 w sprawie wymogów technicznych i ogólnych.

1.2. Jeżeli ciśnienie otoczenia albo temperatura otoczenia nie są mierzone czujnikami zewnętrznymi, ich wartości musi podawać ECU zgodnie z tabelą 2.

Tabela 2

Dodatkowe dane pomiarowe

Parametr	Jednostka (1)
Temperatura otoczenia (2)	K
Ciśnienie otoczenia	kPa
Przepływ paliwa w silniku	g/s

(1) Jeżeli w dostępnym strumieniu danych stosowane są inne jednostki niż wymagane w tabeli, taki strumień danych przekształca się na wymagane jednostki podczas wstępnego przetwarzania danych określonego w dodatku 3.

(2) Zastosowanie czujnika temperatury powietrza dolotowego musi być zgodne z wymogami określonymi w pkt 5.1 akapit drugi dodatku 2.

1.3. Jeżeli masowy przepływ spalin nie jest mierzony bezpośrednio, należy podać przepływ paliwa w silniku zgodnie z tabelą w dodatku 2.”;

27) w dodatku 7 pkt 2.1.1 otrzymuje brzmienie:

„2.1.1. Dostęp do informacji dotyczących strumienia danych należy zapewnić zgodnie z co najmniej jedną z poniższych serii norm:

- a) ISO 27145 oraz ISO 15765-4 (oparte na standardzie CAN);
- b) ISO 27145 oraz ISO 13400 (oparte na standardzie TCP/IP);
- c) SAE J1939-73;
- d) ISO 14229.”

28) w dodatku 8 wprowadza się następujące zmiany:

a) dane w pkt 2–2.20 otrzymują brzmienie:

„2. **Informacje dotyczące silnika**

- 2.1. Grupa ISM
- 2.2. Kategoria i podkategoria typu silnika/rodziny silników
- 2.3. Numer homologacji typu
- 2.4. Nazwy handlowe (w stosownych przypadkach)
- 2.5. Oznaczenie rodziny silników (jeżeli należy do rodziny silników)
- 2.6. Praca referencyjna [kWh]
- 2.7. Masa odniesienia CO₂ [g]
- 2.8. Oznaczenie typu silnika
- 2.9. Numer identyfikacyjny silnika
- 2.10. Rok i miesiąc produkcji silnika
- 2.11. Przebudowa silnika (tak/nie)
- 2.12. Całkowita pojemność skokowa silnika [cm³]
- 2.13. Liczba cylindrów
- 2.14. Deklarowana moc znamionowa netto/prędkość znamionowa [kW/obr./min] silnika
- 2.15. Maksymalna moc netto/prędkość obrotowa [kW/obr./min] silnika
- 2.16. Deklarowany maksymalny moment obrotowy/deklarowana maksymalna prędkość obrotowa momentu obrotowego silnika [Nm/obr./min]

- 2.17. Prędkość biegu jałowego [obr./min]
- 2.18. Dostarczona przez producenta krzywa momentu obrotowego pełnego obciążenia dostępna (tak/nie)
- 2.19. Numer odniesienia dostarczonej przez producenta krzywej momentu obrotowego pełnego obciążenia
- 2.20. Zamontowany układ DeNO_x (np. EGR, SCR) (w stosownych przypadkach)
- 2.21. Zamontowany typ reaktora katalitycznego (w stosownych przypadkach)
- 2.22. Zamontowany typ filtra cząstek stałych (w stosownych przypadkach)
- 2.23. Oczyszczanie spalin zmodyfikowane w odniesieniu do homologacji typu (tak/nie)
- 2.24. Informacje dotyczące zamontowanego ECU (numer kalibracji oprogramowania);
- b) dane w pkt 9–9.11 otrzymują brzmienie:

„9. **Współczynniki zgodności zakresu uśredniania** ⁽¹⁾ (określane zgodnie z dodatkami 3–5)

(minimum, maksimum i 90. łączny percentyl)

- 9.1. Współczynnik zgodności THC w zakresie uśredniania pracy [-] ⁽²⁾
- 9.2. Współczynnik zgodności CO w zakresie uśredniania pracy [-]
- 9.3. Współczynnik zgodności NO_x w zakresie uśredniania pracy [-] ⁽³⁾ (w stosownych przypadkach)
- 9.4. Współczynnik zgodności THC + NO_x w zakresie uśredniania pracy [-] ⁽⁴⁾ (w stosownych przypadkach)
- 9.5. Współczynnik zgodności THC w zakresie uśredniania masy CO₂ [-] ⁽⁵⁾
- 9.6. Współczynnik zgodności CO w zakresie uśredniania masy CO₂ [-]
- 9.7. Współczynnik zgodności NO_x w zakresie uśredniania masy CO₂ [-] ⁽⁶⁾ (w stosownych przypadkach)
- 9.8. Współczynnik zgodności THC+NO_x w zakresie uśredniania masy CO₂ [-] ⁽⁷⁾ (w stosownych przypadkach)
- 9.9. Zakres uśredniania pracy: minimalna i maksymalna moc w zakresie uśredniania [%]
- 9.10. Zakres uśredniania masy CO₂: minimalny i maksymalny czas trwania zakresu uśredniania [s]
- 9.11. Zakres uśredniania pracy: odsetek ważnych zakresów uśredniania
- 9.12. Zakres uśredniania masy CO₂: odsetek ważnych zakresów uśredniania”;

⁽¹⁾ Zakres uśredniania oznacza podzbiór kompletnego obliczonego zbioru danych określonego podczas badania polegającego na monitorowaniu w trakcie eksploatacji, w którym masa CO₂ lub praca są równe masie odniesienia CO₂ z silnika lub pracy referencyjnej zmierzonych w laboratorium odniesienia cyklu badania NRTC lub NRSC właściwego silnika macierzystego.

⁽²⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono osobno wartości graniczne HC i NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽³⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono osobno wartości graniczne HC i NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽⁴⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono wspólną wartość graniczną emisji HC + NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽⁵⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono osobno wartości graniczne HC i NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽⁶⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono osobno wartości graniczne HC i NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽⁷⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono wspólną wartość graniczną emisji HC + NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

c) dane w pkt 10–10.8 otrzymują brzmienie:

„10. **Współczynniki zgodności zakresu uśredniania (określone zgodnie z dodatkami 3 i 5 bez określania zdarzeń roboczych i nieroboczych zgodnie z dodatkiem 4 i bez wyłączenia nieważnych zakresów przewidzianych w pkt 2.2.2 i 2.3.1 dodatku 5)**

(minimum, maksimum i 90. łączny percentyl)

- 10.1. Współczynnik zgodności THC w zakresie uśredniania pracy [-] ⁽⁸⁾
- 10.2. Współczynnik zgodności CO w zakresie uśredniania pracy [-]
- 10.3. Współczynnik zgodności NO_x w zakresie uśredniania pracy [-] ⁽⁹⁾ (w stosownych przypadkach)
- 10.4. Współczynnik zgodności THC+NO_x w zakresie uśredniania pracy [-] ⁽¹⁰⁾ (w stosownych przypadkach)
- 10.5. Współczynnik zgodności THC w zakresie uśredniania masy CO₂ [-] ⁽¹¹⁾
- 10.6. Współczynnik zgodności CO w zakresie uśredniania masy CO₂ [-]
- 10.7. Współczynnik zgodności NO_x w zakresie uśredniania masy CO₂ [-] ⁽¹²⁾ (w stosownych przypadkach)
- 10.8. Współczynnik zgodności THC+NO_x w zakresie uśredniania masy CO₂ [-] ⁽¹³⁾ (w stosownych przypadkach)
- 10.9. Zakres uśredniania pracy: minimalna i maksymalna moc w zakresie uśredniania [%]
- 10.10. Zakres uśredniania masy CO₂: minimalny i maksymalny czas trwania zakresu uśredniania [s]”;

d) dane w pkt I-2 do I-2.20 otrzymują brzmienie:

- „I-2. Obliczone dane chwilowe
- I-2.1. Masa THC [g/s]
- I-2.2. Masa CO [g/s]
- I-2.3. Masa NO_x [g/s] (w stosownych przypadkach)
- I-2.4. masa CO₂ [g/s];
- I-2.5. Łączna masa THC [g]
- I-2.6. Łączna masa CO [g]
- I-2.7. Łączna masa NO_x [g] (w stosownych przypadkach)
- I-2.8. łączna masa CO₂ [g];
- I-2.9. Obliczone natężenie przepływu paliwa [g/s]

⁽⁸⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono osobno wartości graniczne HC i NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽⁹⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono osobno wartości graniczne HC i NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽¹⁰⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono wspólną wartość graniczną emisji HC + NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽¹¹⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono osobno wartości graniczne HC i NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽¹²⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono osobno wartości graniczne HC i NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽¹³⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono wspólną wartość graniczną emisji HC + NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

- I-2.10. Moc silnika [kW]
- I-2.11. Praca silnika [kWh]
- I-2.12. Czas trwania zakresu uśredniania pracy [s]
- I-2.13. Średnia moc silnika w zakresie uśredniania pracy [%]
- I-2.14. Współczynnik zgodności THC w zakresie uśredniania pracy [-] ⁽¹⁴⁾
- I-2.15. Współczynnik zgodności CO w zakresie uśredniania pracy [-]
- I-2.16. Współczynnik zgodności NO_x w zakresie uśredniania pracy [-] ⁽¹⁵⁾ (w stosownych przypadkach)
- I-2.17. Współczynnik zgodności THC + NO_x w zakresie uśredniania pracy [-] ⁽¹⁶⁾ (w stosownych przypadkach)
- I-2.18. czas trwania zakresu uśredniania masy CO₂ [s]
- I-2.19. Współczynnik zgodności THC w zakresie uśredniania masy CO₂ [-] ⁽¹⁷⁾
- I-2.20. Współczynnik zgodności CO w zakresie uśredniania masy CO₂ [-]
- I-2.21. Współczynnik zgodności NO_x w zakresie uśredniania masy CO₂ [-] ⁽¹⁸⁾ (w stosownych przypadkach)
- I-2.22. Współczynnik zgodności THC+NO_x w zakresie uśredniania masy CO₂ [-] ⁽¹⁹⁾ (w stosownych przypadkach)”;

29) dodaje się dodatki 9 i 10 w brzmieniu:

„Dodatek 9

Wyznaczanie pracy referencyjnej i masy odniesienia CO₂ dla typów silników, w przypadku których obowiązuje cykl badania do celów homologacji typu obejmuje wyłącznie cykl badania w warunkach stałych dla maszyn nieporuszających się po drogach (NRSC)

1. **Ogólne**

Wartość pracy referencyjnej i masy odniesienia CO₂ dla grup ISM A i C uzyskuje się z badania NRTC w cyklu gorącego rozruchu przeprowadzonego w ramach homologacji typu silnika macierzystego, a dla grupy ISM H z badania LSI-NRTC przeprowadzonego w ramach homologacji typu silnika macierzystego, jak określono w pkt 2.1.2 dodatku 5. W dodatku tym określono sposób obliczania pracy referencyjnej i masy odniesienia CO₂ dla typów silników we wszystkich grupach ISM z wyjątkiem A, C i H.

Do celów niniejszego dodatku właściwym cyklem badania laboratorium jest cykl badania NRSC z fazami dyskretnymi lub RMC NRSC dla odpowiedniej (pod)kategorii silnika określonej w tabelach IV-1 i IV-2 oraz tabelach IV-5 do IV-10 w załączniku IV do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

2. **Określenie W_{ref} i $m_{CO_2,ref}$ w badaniu RMC NRSC**

2.1. Praca referencyjna W_{ref} (kWh) jest równa faktycznej pracy W_{act} (kWh) podanej w pkt 2.4.1.1 załącznika VII do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 w sprawie wymogów technicznych i ogólnych.

⁽¹⁴⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono osobno wartości graniczne HC i NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽¹⁵⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono osobno wartości graniczne HC i NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽¹⁶⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono wspólną wartość graniczną emisji HC + NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽¹⁷⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono osobno wartości graniczne HC i NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽¹⁸⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono osobno wartości graniczne HC i NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

⁽¹⁹⁾ Dotyczy wyłącznie (pod)kategorii silników, dla których określono wspólną wartość graniczną emisji HC + NO_x zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2016/1628.

2.2. Masa odniesienia CO₂, $m_{CO_2,ref}$ (g), jest równa masie CO₂ w cyklu badania laboratorium m_{CO_2} (g) obliczonej zgodnie z pkt 2.1.2, 2.2.1, 3.5.1 lub 3.6.1 załącznika VII do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 w sprawie wymogów technicznych i ogólnych, w zależności od tego, czy wykorzystano próbkę gazu nierozcieńczonego czy rozcieńczonego oraz od tego, czy zastosowanie ma obliczenie oparte na masie czy obliczenie oparte na podejściu molowym.

3. Określenie W_{ref} i $m_{CO_2,ref}$ w badaniu NRSC z fazami dyskretnymi

3.1. Pracę referencyjną W_{ref} (kWh) oblicza się za pomocą równania 9-1.

$$W_{ref} = \sum_{i=1}^{N_{mode}} (P_i \cdot WF_i) \cdot \frac{t_{ref}}{3600} \quad (9-1)$$

gdzie:

P_i	oznacza moc silnika w fazie i , kW, przy czym $P_i = P_{m,i} + P_{AUX}$ (zob. pkt 6.3 i 7.7.1.3 załącznika VI do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 w sprawie wymogów technicznych i ogólnych);
WF_i	oznacza współczynnik wagowy dla fazy i [-];
t_{ref}	oznacza czas referencyjny (s), (zob. tabela);
W_{ref}	oznacza pracę w cyklu odniesienia wykonaną przez silnik macierzysty w cyklu badania laboratorium odniesienia (kWh);
i	oznacza numer fazy;
N_{mode}	oznacza całkowitą liczbę faz w cyklu badania.

3.2. Masę odniesienia CO₂ $m_{CO_2,ref}$ (kg) oblicza się na podstawie średniego masowego natężenia przepływu CO₂ $q_{mCO_2,i}$ (g/h), obliczanego dla każdej fazy i zgodnie z pkt 2 lub 3 załącznika VII do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 w sprawie wymogów technicznych i ogólnych za pomocą równania 9-2.

$$m_{CO_2,ref} = \sum_{i=1}^{N_{mode}} (q_{mCO_2,i} \cdot WF_i) \cdot \frac{t_{ref}}{3600} \quad (9-2)$$

gdzie:

$q_{mCO_2,i}$	oznacza średnie masowe natężenie przepływu CO ₂ w fazie i , (g/h);
WF_i	oznacza współczynnik wagowy dla fazy i [-];
t_{ref}	oznacza czas referencyjny (s), (zob. tabela);
$m_{CO_2,ref}$	oznacza masę odniesienia CO ₂ emitowanego przez silnik macierzysty w cyklu badania laboratorium odniesienia (g);
i	oznacza numer fazy;
N_{mode}	oznacza całkowitą liczbę faz w cyklu badania.

3.3. Czas referencyjny t_{ref} oznacza całkowity czas trwania równoważnego cyklu ze zmianami jednostajnymi między fazami (RMC) określonego w dodatku 2 do załącznika XVII do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/654 w sprawie wymogów technicznych i ogólnych. Wartości te określono w tabeli.

Tabela

Czas referencyjny t_{ref} dla każdego badania NRSC z fazami dyskretnymi

NRSC	t_{ref} [s]
C1	1 800
C2	1 800
D2	1 200
E2	1 200

E3	1 200
F	1 200
G1	1 800
G2	1 800
H	1 200

Dodatek 10

Określanie chwilowej mocy przybliżonej na podstawie masowego przepływu CO₂**1. Ogólne**

»Moc przybliżona« oznacza wartość uzyskaną w drodze prostej interpolacji liniowej wyłącznie do celów określenia ważnych zdarzeń w trakcie monitorowania w trakcie eksploatacji, o którym mowa w dodatku 4. Metodyka ta jest przeznaczona dla silników nieposiadających interfejsu komunikacyjnego umożliwiającego przekazywanie danych dotyczących momentu obrotowego i prędkości zgodnie z tabelą 1 w dodatku 7. Obliczenie opiera się na założeniu, że w przypadku wszystkich typów silników należących do rodziny:

- stosunek pracy i masy CO₂ w cyklu badania laboratorium odniesienia są podobne;
- istnieje liniowy związek pomiędzy mocą a masowym natężeniem przepływu CO₂; oraz
- działający silnik nieprodukujący mocy netto nie emituje CO₂.

2. Obliczanie chwilowej mocy przybliżonej

2.1. Wyłącznie do celów obliczeń, o których mowa w dodatku 4, moc chwilową dla silnika poddanego badaniu ISM oblicza się na podstawie zmierzonego masowego przepływu CO₂ przy przyroście czasu równym okresowi próbkowania danych. Do tego obliczenia wykorzystuje się uproszczoną stałą CO₂ (»Veline«) właściwą dla danej rodziny silników.

2.2. Stałą Veline oblicza się na podstawie odpowiednich wartości odniesienia określonych w pkt 2.1.2 w dodatku 5.

Stałą Veline, K_{veline} , oblicza się na podstawie masy referencyjnej CO₂ emitowanego przez silnik macierzysty podczas homologacji typu podzielonej przez pracę wykonaną przez silnik macierzysty podczas homologacji typu za pomocą równania 10-1.

$$K_{veline} = \frac{m_{CO_2,ref}}{W_{ref}} \quad (10-1)$$

gdzie:

- K_{veline} oznacza stałą »Veline« (g/kWh);
- $m_{CO_2,ref}$ oznacza masę odniesienia CO₂ emitowanego przez silnik macierzysty w cyklu badania laboratorium odniesienia (g);
- W_{ref} oznacza pracę referencyjną wykonaną przez silnik macierzysty w cyklu badania laboratorium odniesienia (kWh);

2.3. Chwilową moc przybliżoną silnika podlegającego badaniu ISM oblicza się na podstawie chwilowego masowego przepływu CO₂ za pomocą równania 10-2

$$P_{i,proxy} = 3600 \cdot \frac{\dot{m}_{CO_2,i}}{K_{veline}} \quad (10-2)$$

gdzie:

$P_{i,proxy}$ oznacza chwilową moc przybliżoną (kW);

$\dot{m}_{CO_2,i}$ oznacza chwilowy masowy przepływ CO₂ emitowanego przez silnik poddany badaniu, g/s.”

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) 2022/2388**z dnia 7 grudnia 2022 r.****zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1881/2006 w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów substancji perfluoroalkilowych w niektórych środkach spożywczych****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (EWG) nr 315/93 z dnia 8 lutego 1993 r. ustanawiające procedury Wspólnoty w odniesieniu do substancji skażających w żywności ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 2 ust. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1881/2006 ⁽²⁾ określono najwyższe dopuszczalne poziomy niektórych zanieczyszczeń w środkach spożywczych.
- (2) Kwas perfluorooktanosulfonowy (PFOS), kwas perfluorooktanowy (PFOA), kwas perfluorononanowy (PFNA) i kwas perfluoroheksanosulfonowy (PFHxS) to substancje perfluoroalkilowe (PFAS), które są lub były wykorzystywane w licznych zastosowaniach handlowych i przemysłowych. Ich powszechne stosowanie, wraz z ich trwałością w środowisku, doprowadziło do powszechnego zanieczyszczenia środowiska. Zanieczyszczenie żywności tymi substancjami jest głównie wynikiem bioakumulacji w wodnych i lądowych łańcuchach pokarmowych, a dieta jest głównym źródłem narażenia na PFAS. Stosowanie materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zawierających PFAS może jednak również przyczynić się do narażenia ludzi na te substancje.
- (3) W dniu 9 lipca 2020 r. Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności („Urząd”) przyjął opinię dotyczącą ryzyka dla zdrowia ludzi związanego z obecnością substancji perfluoroalkilowych w żywności ⁽³⁾. Urząd stwierdził, że PFOS, PFOA, PFNA i PFHxS mogą powodować skutki rozwojowe i mogą mieć niekorzystny wpływ na poziom cholesterolu w surowicy, wątrobę i układ odpornościowy oraz masę urodzeniową. Uznał on wpływ na układ odpornościowy za najbardziej krytyczny efekt i ustalił grupową wartość tolerowanego pobrania tygodniowego (TWI) na poziomie 4,4 ng/kg masy ciała tygodniowo dla sumy PFOS, PFOA, PFNA i PFHxS, co również chroni przed innymi skutkami narażenia na te substancje. Stwierdził on, że narażenie części populacji europejskiej na te substancje przekracza TWI, co budzi obawy.
- (4) Należy zatem ustalić najwyższe dopuszczalne poziomy tych substancji w żywności, aby zapewnić wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego.
- (5) Należy przewidzieć rozsądny termin, aby umożliwić podmiotom prowadzącym przedsiębiorstwa spożywcze dostosowanie się do najwyższych dopuszczalnych poziomów określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (6) Biorąc pod uwagę, że niektóre środki spożywcze objęte niniejszym rozporządzeniem mają długi okres trwałości, środki spożywcze, które zostały zgodnie z prawem wprowadzone do obrotu przed datą rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia, powinny móc pozostać w obrocie.
- (7) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (WE) nr 1881/2006.
- (8) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz,

⁽¹⁾ Dz.U. L 37 z 13.2.1993, s. 1.

⁽²⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1881/2006 z dnia 19 grudnia 2006 r. ustalające najwyższe dopuszczalne poziomy niektórych zanieczyszczeń w środkach spożywczych (Dz.U. L 364 z 20.12.2006, s. 5).

⁽³⁾ Panel EFSA ds. zanieczyszczeń w łańcuchu żywnościowym (CONTAM); Opinia naukowa w sprawie ryzyka dla zdrowia ludzi związanego z obecnością substancji perfluoroalkilowych w żywności. *Dziennik EFSA* 2020;18(9):6223, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2020,6223>.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1881/2006 wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Środki spożywcze wymienione w załączniku, które zostały zgodnie z prawem wprowadzone do obrotu przed dniem 1 stycznia 2023 r., mogą pozostać w obrocie do upływu ich daty minimalnej trwałości lub terminu ich przydatności do spożycia.

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2023 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 7 grudnia 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK

W załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1881/2006 dodaje się następującą sekcję:

„Sekcja 10: Substancje perfluoroalkilowe

Środki spożywcze ⁽¹⁾		Najwyższe dopuszczalne poziomy µg/kg świeżej masy				
		PFOS *	PFOA *	PFNA *	PFHxS *	Suma PFOS, PFOA, PFNA i PFHxS * **
10.1	Jaja	1,0	0,30	0,70	0,30	1,7
10.2	Produkty rybołówstwa ⁽²⁶⁾ i małże ⁽²⁶⁾					
10.2.1	Mięso ryb ⁽²⁴⁾ / ⁽²⁵⁾					
10.2.1.1	Mięso ryb z wyjątkiem wymienionych w 10.2.1.2 oraz 10.2.1.3 Mięso ryb wymienionych w 10.2.1.2 oraz 10.2.1.3, jeżeli jest przeznaczone do produkcji żywności dla niemowląt i małych dzieci	2,0	0,20	0,50	0,20	2,0
10.2.1.2	Mięso następujących ryb, jeżeli nie jest przeznaczone do produkcji żywności dla niemowląt i małych dzieci: śledź bałtycki (<i>Clupea harengus membras</i>) pelamida (gatunki <i>Sarda</i> i <i>Orcynopsis</i>) miętus (<i>Lota lota</i>) szprot (<i>Sprattus sprattus</i>) stornia (<i>Platichthys flesus</i> i <i>Glyptocephalus cynoglossus</i>) cefal (<i>Mugil cephalus</i>) ostrobok (<i>Trachurus trachurus</i>) szczupak (gatunki <i>Esox</i>) gładzica (gatunki <i>Pleuronectes</i> i <i>Lepidopsetta</i>) sardynka (gatunki <i>Sardina</i>) labraks (gatunki <i>Dicentrarchus</i>) sum (gatunki <i>Silurus</i> i <i>Pangasius</i>) minóg morski (<i>Petromyzon marinus</i>) lin (<i>Tinca tinca</i>) sielawa (<i>Coregonus albula</i> i <i>Coregonus vandesius</i>) <i>Phosichthys argenteus</i> dziko żyjący łosoś i dziko żyjący pstrąg (dzikio żyjące gatunki <i>Salmo</i> oraz <i>Oncorhynchus</i>) gatunki <i>Anarhichas</i>	7,0	1,0	2,5	0,20	8,0

10.2.1.3	Mięso następujących ryb, jeżeli nie jest przeznaczone do produkcji żywności dla niemowląt i małych dzieci: sardela (gatunki <i>Engraulis</i>) brzana (<i>Barbus barbus</i>) leszcz (gatunki <i>Abramis</i>) golec (gatunki <i>Salvelinus</i>) węgorz (gatunki <i>Anguilla</i>) sandacz (gatunki <i>Sander</i>) okoń (<i>Perca fluviatilis</i>) płoc (<i>Rutilus rutilus</i>) stynka (gatunki <i>Osmerus</i>) sieja (gatunki <i>Coregonus</i>)	35	8,0	8,0	1,5	45
10.2.2	Skorupiaki ⁽²⁶⁾ (⁴⁷) i małże ⁽²⁶⁾ . W przypadku skorupiaków najwyższy dopuszczalny poziom ma zastosowanie do mięsa z przydatków i odwłoka ⁽⁴⁴⁾ . W przypadku krabów i skorupiaków miękko odwłokowych (<i>Brachyura</i> i <i>Anomura</i>) mięso z przydatków.	3,0	0,70	1,0	1,5	5,0
10.3	Mięso i podroby jadalne ⁽⁶⁾					
10.3.1	Mięso wołowe, wieprzowe i drobiowe	0,30	0,80	0,20	0,20	1,3
10.3.2	Mięso baranie	1,0	0,20	0,20	0,20	1,6
10.3.3	Podroby wołowe, baranie, wieprzowe i drobiowe	6,0	0,70	0,40	0,50	8,0
10.3.4	Mięso zwierząt łownych, z wyjątkiem mięsa z niedźwiedzi	5,0	3,5	1,5	0,60	9,0
10.3.5	Podroby zwierząt łownych, z wyjątkiem podrobów niedźwiedzi	50	25	45	3,0	50

* Najwyższy dopuszczalny poziom stosuje się do sumy stereoizomerów liniowych i rozgałęzionych, niezależnie od tego, czy są one oddzielone chromatograficznie, czy nie.

** Dla sumy PFOS, PFOA, PFNA i PFHxS dolne granice stężeń oblicza się przy założeniu, że wszystkie wartości poniżej granicy oznaczalności wynoszą zero.”.

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2022/2389**z dnia 7 grudnia 2022 r.****ustanawiające przepisy dotyczące jednolitego stosowania poziomów częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich przesyłek roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów wprowadzanych do Unii****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 54 ust. 3 akapit pierwszy lit. a) i c),

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu (UE) 2017/625 ustanowiono przepisy dotyczące przeprowadzania przez właściwe organy państw członkowskich kontroli urzędowych dotyczących towarów wprowadzanych do Unii w celu sprawdzenia zgodności z prawodawstwem Unii dotyczącym łańcucha rolno-spożywczego.
- (2) Przepisy dyrektywy Rady 2000/29/WE ⁽²⁾ dotyczące poziomów częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i bezpośrednich roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów wprowadzanych na terytorium Unii przestają obowiązywać z dniem 14 grudnia 2022 r. Należy zatem ustanowić nowe przepisy, z uwzględnieniem ram ustanowionych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 ⁽³⁾ i rozporządzeniem (UE) 2017/625, aby zapewnić ciągłość odpowiednich przepisów od dnia 14 grudnia 2022 r.
- (3) Poziomy częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich należy określić w zależności od ryzyka dla zdrowia roślin stwarzanego przez dany towar lub kategorię towarów.
- (4) Aby zapewnić jednolite stosowanie poziomów częstotliwości kontroli bezpośrednich wymaganych na podstawie niniejszego rozporządzenia, w niniejszym rozporządzeniu należy wprowadzić przepis dotyczący korzystania z systemu zarządzania informacjami w zakresie kontroli urzędowych (MSOC), o którym mowa w art. 131 rozporządzenia (UE) 2017/625, przy wyborze przesyłek do kontroli bezpośrednich.
- (5) Poziomy częstotliwości określone w niniejszym rozporządzeniu powinny mieć zastosowanie do wprowadzanych do Unii towarów, o których mowa w art. 47 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) 2017/625, z wyjątkiem towarów w transzycie.
- (6) Aby zapewnić najwyższy możliwy poziom ochrony fitosanitarnej, podstawowy poziom częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich przesyłek towarów, o których mowa w art. 47 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) 2017/625, powinien wynosić 100 %.

⁽¹⁾ Dz.U. L 95 z 7.4.2017, s. 1.

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 2000/29/WE z dnia 8 maja 2000 r. w sprawie środków ochronnych przed wprowadzaniem do Wspólnoty organizmów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych i przed ich rozprzestrzenianiem się we Wspólnocie (Dz.U. L 169 z 10.7.2000, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 652/2014 i (UE) nr 1143/2014 oraz uchylające dyrektywy Rady 69/464/EWG, 74/647/EWG, 93/85/EWG, 98/57/WE, 2000/29/WE, 2006/91/WE i 2007/33/WE (Dz.U. L 317 z 23.11.2016, s. 4).

- (7) Ze względu na proporcjonalną reakcję na odpowiednie zagrożenie fitosanitarne należy jednak umożliwić ustalenie poziomu częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich przesyłek niektórych roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów na poziomie niższym niż 100 %.
- (8) Poziom częstotliwości wynoszący 100 % powinien jednak mieć zastosowanie do kontroli identyfikacyjnych i bezpośrednich wszystkich roślin przeznaczonych do sadzenia oraz do wszelkich roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które podlegają środkom przewidzianym w aktach przyjętych zgodnie z art. 28 ust. 1, art. 30 ust. 1 i art. 49 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/2031 ze względu na zwiększone zagrożenie fitosanitarne w odniesieniu do tych towarów.
- (9) Ponieważ warunki i kryteria ustalania rodzaju i poziomów częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i bezpośrednich roślin, produktów roślinnych i innych towarów mające zastosowanie na mocy rozporządzenia Komisji (WE) nr 1756/2004 (*) okazały się skuteczne, należy je odpowiednio określić w niniejszym rozporządzeniu. Te warunki i kryteria obejmują w szczególności wybór przesyłek do kontroli bezpośrednich, poziomy częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich oraz kryteria ustalania i zmiany poziomów częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów lub ich kategorii.
- (10) Na podstawie informacji zgromadzonych przez Komisję zgodnie z art. 125 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2017/625, wyników kontroli przeprowadzonych przez ekspertów Komisji w państwach trzecich zgodnie z art. 120 ust. 1 tego rozporządzenia oraz informacji zgromadzonych w ramach systemu IMSOC należy umożliwić zmianę poziomów częstotliwości kontroli bezpośrednich na podstawie kryteriów ustalania i zmiany poziomów częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów lub ich kategorii ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu.
- (11) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość przedłożenia Komisji wniosku o zmianę poziomu częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich przesyłek roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów lub ich kategorii, aby zapewnić aktualizację tych poziomów częstotliwości w oparciu o rozwój sytuacji w tym obszarze oraz aby Komisja mogła określić, czy taka zmiana byłaby właściwa.
- (12) Poziomy częstotliwości powinny być poddawane corocznemu przeglądowi z uwzględnieniem elementów określonych w art. 54 ust. 3 lit. a) pkt (i), (ii), (iv), (v) i (vi) rozporządzenia (UE) 2017/625, aby zapewnić zgodność z przepisami tego rozporządzenia.
- (13) Ze względu na efektywność kontroli urzędowych informacje na temat poziomów częstotliwości określonych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem powinny być przekazywane za pośrednictwem systemu IMSOC.
- (14) Kontrole urzędowe, kontrole identyfikacyjne i kontrole bezpośrednie powinny być przeprowadzane w taki sposób, aby podmiot odpowiedzialny za przesyłkę nie mógł przewidzieć, czy określona przesyłka zostanie poddana kontroli bezpośrednim.
- (15) Ponieważ w niniejszym rozporządzeniu ustanawia się przepisy w obszarach objętych rozporządzeniem (WE) nr 1756/2004, rozporządzenie to należy uchylić ze skutkiem od daty określonej w niniejszym rozporządzeniu.
- (16) Ponieważ przepisy dyrektywy 2000/29/WE przestają mieć zastosowanie w dniu 14 grudnia 2022 r., przepisy ustanowione w niniejszym rozporządzeniu powinny mieć zastosowanie od dnia 14 grudnia 2022 r. Z tego względu niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie pierwszego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, aby możliwe było zapewnienie stosowania go od wspomnianej daty.
- (17) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz,

(*) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1756/2004 z dnia 11 października 2004 r. określające szczegółowe warunki dla wymaganych dowodów oraz kryteria rodzaju i poziomu redukcji kontroli zdrowia roślin, produktów roślinnych lub innych produktów wymienionych w części B załącznika V do dyrektywy Rady 2000/29/WE (Dz.U. L 313 z 12.10.2004, s. 6).

PRZYMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się przepisy dotyczące jednolitego stosowania oraz zmiany właściwego poziomu częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich przesyłek towarów, o których mowa w art. 47 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) 2017/625, wprowadzanych do Unii.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia:

- 1) „poziom częstotliwości” oznacza minimalny odsetek przesyłek towarów, o których mowa w art. 1, określony zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, z liczby przesyłek, które dotarły do punktu kontroli granicznej lub punktu kontroli w roku kalendarzowym, w odniesieniu do których właściwe organy przeprowadzają kontrole identyfikacyjne i kontrole bezpośrednie;
- 2) „IMSOC” oznacza system zarządzania informacjami w zakresie kontroli urzędowych, o którym mowa w art. 131 rozporządzenia (UE) 2017/625.

Artykuł 3

Wybór przesyłek do kontroli bezpośrednich

1. Właściwe organy dokonują wyboru przesyłek do kontroli bezpośrednich zgodnie z następującą procedurą:
  - a) przesyłka jest automatycznie losowana w systemie IMSOC;
  - b) właściwe organy mogą zdecydować o wyborze przesyłki zgodnie z lit. a) lub o wyborze innej przesyłki towarów tej samej kategorii towarów i tego samego pochodzenia towarów.
2. W odniesieniu do każdej przesyłki wybranej do kontroli bezpośrednich zgodnie z ust. 1 właściwe organy przeprowadzają kontrole identyfikacyjne, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/2130 ^(⁹).

Artykuł 4

Poziomy częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich

1. Właściwe organy przeprowadzają kontrole identyfikacyjne i kontrole bezpośrednie przesyłek roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów według poziomów częstotliwości określonych zgodnie z ust. 2–6.
2. Podstawowy poziom częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich przesyłek towarów, o których mowa w art. 1, wynosi 100 %.
3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 kontrole identyfikacyjne i kontrole bezpośrednie przesyłek niektórych roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów wymienionych w załączniku I wraz z informacjami o ich pochodzeniu ze wszystkich lub niektórych państw trzecich podlegają odpowiednim poziomom częstotliwości określonym w tym załączniku.

⁽⁹⁾ „”Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/2130 z dnia 25 listopada 2019 r. ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące działań przeprowadzanych podczas kontroli dokumentacji, kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich oraz po tych kontrolach w odniesieniu do zwierząt i towarów podlegających kontrolom urzędowym w punktach kontroli granicznej (Dz.U. L 321 z 12.12.2019, s. 128).

4. Poziomy częstotliwości zgodnie z ust. 3 nie mają zastosowania do:
  - a) roślin przeznaczonych do sadzenia;
  - b) wszelkich roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów, które podlegają środkom przewidzianym w aktach przyjętych zgodnie z art. 28 ust. 1, art. 30 ust. 1 i art. 49 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/2031.
5. Poziomy częstotliwości zgodnie z ust. 3 ustala się zgodnie z kryteriami wymienionymi w załączniku II.
6. W przypadku gdy przywóz danej rośliny, danego produktu roślinnego lub innego przedmiotu lub ich kategorii przestaje spełniać kryteria określone w załączniku II, roślinę, produkt roślinny lub inny przedmiot usuwa się z załącznika I, zgodnie z przeglądem określonym w art. 6 ust. 2.

Artykuł 5

Wnioski o zmianę poziomów częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich przeprowadzanych w odniesieniu do niektórych roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów

Państwa członkowskie mogą przedłożyć Komisji wniosek o zmianę poziomu częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich przesyłek rośliny, produktu roślinnego lub innego przedmiotu lub ich kategorii wprowadzanych na terytorium Unii, aby Komisja mogła określić, czy taka zmiana jest właściwa. Wymieniony wniosek zawiera informacje wskazane w załączniku III.

Artykuł 6

Zmiana poziomów częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich przeprowadzanych w odniesieniu do niektórych roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów

1. Poziomy częstotliwości określone w załączniku I zmienia się w odniesieniu do kryteriów określonych w art. 54 ust. 3 lit. a) pkt (i), (ii), (iv), (v) i (vi) rozporządzenia (UE) 2017/625, kryteriów określonych w załączniku II oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do informacji określonych w załączniku III.
2. Poziomy częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów lub ich kategorii są poddawane przeglądowi co najmniej raz w roku w celu uwzględnienia nowych informacji zgromadzonych za pośrednictwem systemu IMSOC lub dostarczonych przez państwa członkowskie, a następnie są odpowiednio zmieniane.
3. W stosownych przypadkach Komisja wprowadza do systemu IMSOC wszelkie zmiany wprowadzone do wykazu roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów lub ich kategorii oraz do poziomów częstotliwości określonych w załączniku I.

Artykuł 7

Uchylenie

Rozporządzenie (WE) nr 1756/2004 traci moc ze skutkiem od dnia 14 grudnia 2022 r.

Artykuł 8

Wejście w życie i data rozpoczęcia stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie po dniu jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 14 grudnia 2022 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 7 grudnia 2022. r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK I

Poziomy częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich przesyłek niektórych roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów lub ich kategorii, o których mowa w art. 4 ust. 3

Roślina, produkt roślinny lub inny przedmiot lub ich kategoria	Państwo pochodzenia	Minimalny poziom częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i bezpośrednich [%]
Kwiaty cięte		
<i>Aster</i>	Zimbabwe	75
<i>Dianthus</i>	Kolumbia	3
<i>Dianthus</i>	Ekwador	15
<i>Dianthus</i>	Kenia	5
<i>Dianthus</i>	Turcja	50
<i>Gypsophila</i>	Ekwador	5
<i>Gypsophila</i>	Kenia	10
<i>Phoenix</i>	Kostaryka	50
<i>Rosa</i>	Kolumbia	5
<i>Rosa</i>	Ekwador	1
<i>Rosa</i>	Etiopia	5
<i>Rosa</i>	Kenia	10
<i>Rosa</i>	Tanzania	100
<i>Rosa</i>	Zambia	50
Owoce		
<i>Actinidia</i>	Wszystkie państwa trzecie	10
<i>Carica papaya</i>	Wszystkie państwa trzecie	10
<i>Fragaria</i>	Wszystkie państwa trzecie	5
<i>Persea americana</i>	Wszystkie państwa trzecie	3
<i>Rubus</i>	Wszystkie państwa trzecie	5
<i>Vitis</i>	Wszystkie państwa trzecie	1
<i>Malus</i>	Europejskie państwa trzecie ⁽¹⁾	15
<i>Prunus</i>	Europejskie państwa trzecie ⁽¹⁾ ⁽²⁾	15
<i>Pyrus</i>	Europejskie państwa trzecie ⁽¹⁾	100
<i>Vaccinium</i>	Europejskie państwa trzecie ⁽¹⁾	50
<i>Citrus</i>	Egipt	50
<i>Citrus</i>	Izrael	35
<i>Citrus</i>	Meksyk	25
<i>Citrus</i>	Maroko	3
<i>Citrus</i>	Peru	10
<i>Citrus</i>	Turcja	7
<i>Citrus</i>	Stany Zjednoczone	50

<i>Malus</i>	Argentyna	35
<i>Malus</i>	Brazylia	100
<i>Malus</i>	Chile	5
<i>Malus</i>	Nowa Zelandia	10
<i>Malus</i>	Republika Południowej Afryki	15
<i>Mangifera</i>	Brazylia	75
<i>Passiflora</i>	Kolumbia	5
<i>Passiflora</i>	Kenia	75
<i>Passiflora</i>	Reunion	10
<i>Passiflora</i>	Republika Południowej Afryki	75
<i>Passiflora</i>	Wietnam	15
<i>Passiflora</i>	Zimbabwe	100
<i>Prunus</i>	Argentyna	100
<i>Prunus</i>	Chile	10
<i>Prunus</i>	Maroko	100
<i>Prunus persica</i>	Republika Południowej Afryki	50
<i>Prunus - inne</i>		10
<i>Prunus</i>	Turcja	35
<i>Prunus</i>	Stany Zjednoczone	100
<i>Psidium</i>	Brazylia	100
<i>Pyrus</i>	Argentyna	25
<i>Pyrus</i>	Chile	15
<i>Pyrus</i>	Chiny	100
<i>Pyrus</i>	Republika Południowej Afryki	10
<i>Vaccinium</i>	Argentyna	25
<i>Vaccinium</i>	Chile	10
<i>Vaccinium</i>	Peru	10

Warzywa

<i>Capsicum</i>	Izrael	100
<i>Capsicum</i>	Maroko	100
<i>Solanum lycopersicum</i>	Wyspy Kanaryjskie	25
<i>Solanum lycopersicum</i>	Maroko	1
<i>Solanum melongena</i>	Kenia	100
<i>Solanum melongena</i>	Turcja	100
Warzywa korzeniowe i bulwiaste, inne niż bulwy <i>Solanum tuberosum</i> L. (²)	Wszystkie państwa trzecie (⁴)	5

Drewno		
Drewno drzew iglastych (z wyłączeniem <i>Larix</i>)	Rosja (tylko następujące części: Centralny Okręg Federalny (Centralny fiedialalnyj okrug), Północno-Zachodni Okręg Federalny (Siewiero-zapadnyj fiedialalnyj okrug), Południowy Okręg Federalny (Jużnyj fiedialalnyj okrug), Północnokaukaski Okręg Federalny (Siewiero-kawkazskij fiedialalnyj okrug) i Nadwołżański Okręg Federalny (Priwołżskij fiedialalnyj okrug))	1
Używane maszyny		
Maszyny i pojazdy, które były wykorzystywane do celów rolniczych lub leśnych	Wszystkie państwa trzecie	10

(¹) Albania, Andora, Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Gruzja, Islandia, Liechtenstein, Macedonia Północna, Mołdawia, Monako, Norwegia, Rosja (tylko następujące części: Centralny Okręg Federalny (Centralny fiedialalnyj okrug), Północno-Zachodni Okręg Federalny (Siewiero-zapadnyj fiedialalnyj okrug), Południowy Okręg Federalny (Jużnyj fiedialalnyj okrug), Północnokaukaski Okręg Federalny (Siewiero-kawkazskij fiedialalnyj okrug) i Nadwołżański Okręg Federalny (Priwołżskij fiedialalnyj okrug)), San Marino, Serbia, Turcja, Ukraina, Wyspy Kanaryjskie, Wyspy Owcze i Zjednoczone Królestwo.

(²) Z wyjątkiem Turcji.

(³) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/2072 z dnia 28 listopada 2019 r. ustanawiające jednolite warunki wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin i uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 690/2008 oraz zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/2019 (Dz.U. L 319 z 10.12.2019, s. 103).

(⁴) Z wyjątkiem Kamerunu.

ZAŁĄCZNIK II

Kryteria ustanawiania i zmiany poziomów częstotliwości w odniesieniu do roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów lub ich kategorii, o których mowa w art. 4 ust. 5 i 6

1. Można ustanowić nowy poziom częstotliwości, w przypadku gdy:
    - a) średnia liczba przesyłek wprowadzanych do Unii w ciągu poprzednich trzech lat wynosi co najmniej 200 sztuk rocznie;
    - b) minimalna liczba przesyłek roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów lub ich kategorii wprowadzanych do Unii, w odniesieniu do których w ciągu ostatnich trzech lat przeprowadzono kontrole dokumentacji, kontrole identyfikacyjne i kontrole bezpośrednie, wynosi co najmniej 600;
    - c) liczba przesyłek roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów lub ich kategorii, w przypadku których stwierdzono porażenie agrofagami kwarantannowymi dla Unii, jest każdego roku mniejsza niż 1 % łącznej liczby przesyłek tych roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów lub ich kategorii przywożonych do Unii.
  2. Poziomy częstotliwości mogą być zmieniane z uwzględnieniem:
    - a) szacowanego wskaźnika mobilności agrofagów kwarantannowych dla Unii w najbardziej mobilnym stadium, które mogą osiągnąć na odpowiednich roślinach, produktach roślinnych lub innych przedmiotach lub ich kategoriach;
    - b) liczby przesyłek roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów lub ich kategorii, w odniesieniu do których w poprzednim roku przeprowadzono kontrole identyfikacyjne i kontrole bezpośrednie;
    - c) łącznej liczby niezgodności wynikających z występowania agrofagów kwarantannowych dla Unii w odniesieniu do przesyłek przywożonych na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz szczegółowych informacji na temat tych niezgodności;
    - d) łącznej liczby przesyłek danych towarów, o których powiadomiono z powodów innych niż obecność agrofagów kwarantannowych dla Unii, oraz szczegółowych informacji na ten temat; oraz
    - e) wszelkich innych czynników istotnych dla określenia zagrożenia fitosanitarnego związanego z danym handlem.
-

ZAŁĄCZNIK III

Informacje wymagane do przedłożenia Komisji wniosków, o których mowa w art. 5

Informacje, o których mowa w art. 5, obejmują:

- a) opis danych towarów;
- b) pochodzenie danych towarów;
- c) wielkość przywozu danych towarów do państwa członkowskiego, wyrażoną w liczbie przesyłek i masie lub sztukach, lub jednostkach;
- d) wykaz agrofagów kwarantannowych dla Unii, które mogą znajdować się na danym produkcie;
- e) liczbę przesyłek danych towarów uznanych za niezgodne z przepisami ze względu na obecność agrofagów kwarantannowych dla Unii, o których mowa w lit. d);
- f) szacowany wskaźnik mobilności agrofagów kwarantannowych dla Unii, o których mowa w lit. d), w najbardziej mobilnym stadium, które organizm może osiągnąć na danej roślinie, produkcie roślinnym lub innym przedmiocie;
- g) liczbę przesyłek danych towarów przechwyconych ze względów innych niż obecność agrofagów kwarantannowych dla Unii, o których mowa w lit. d);
- h) liczbę przesyłek danych towarów, w odniesieniu do których przeprowadzono kontrole identyfikacyjne i kontrole bezpośrednie zdrowia roślin.

W odniesieniu do informacji wskazanych w lit. c), e), g) oraz h) dokumentacja zapewnia dane obejmujące okres co najmniej trzech lat poprzedzających rok, w którym zostaje ona przedłożona.

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2022/2390**z dnia 7 grudnia 2022 r.****zmieniające ostateczne cło wyrównawcze nałożone na przywóz niektórych psstrągów tęczowych pochodzących z Turcji rozporządzeniem wykonawczym (UE) 2021/823 w następstwie częściowego przeglądu okresowego zgodnie z art. 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1037**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1037 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie ochrony przed przywozem towarów subsydiowanych z krajów niebędących członkami Unii Europejskiej⁽¹⁾, w szczególności jego art. 19,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA**1.1. Poprzednie dochodzenia i obowiązujące środki**

- (1) Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/309⁽²⁾ Komisja nałożyła ostateczne cło wyrównawcze na przywóz niektórych psstrągów tęczowych pochodzących z Turcji („pierwotne dochodzenie”).
- (2) 4 czerwca 2018 r., w następstwie częściowego przeglądu okresowego („pierwszy przegląd okresowy”) dotyczącego subsydiowania wszystkich producentów eksportujących zgodnie z art. 19 („rozporządzenia podstawowego”), w drodze rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2018/823⁽³⁾ („rozporządzenie w sprawie pierwszego przeglądu okresowego”) Komisja podjęła decyzję o utrzymaniu środków ustalonych w toku pierwotnego dochodzenia.
- (3) 15 maja 2020 r., w następstwie częściowego przeglądu okresowego („drugi przegląd okresowy”) zgodnie z art. 19 rozporządzenia podstawowego, Komisja zmieniła poziom cła wyrównawczego w stosunku do jednego producenta eksportującego w drodze rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/658⁽⁴⁾ („rozporządzenie w sprawie drugiego przeglądu okresowego”).
- (4) 25 maja 2021 r., w następstwie przeglądu wygaśnięcia zgodnie z art. 18 rozporządzenia podstawowego („przełąd wygaśnięcia”), rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/823⁽⁵⁾ („rozporządzenie w sprawie przeglądu wygaśnięcia”) Komisja przedłużyła stosowanie środków ustalonych w toku pierwotnego dochodzenia (i zmienionych rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/658) o kolejne pięć lat.
- (5) Stawki obowiązujących aktualnie ostatecznych cel wyrównawczych wahają się od 1,5 % do 9,5 %.

⁽¹⁾ Dz.U. L 176 z 30.6.2016, s. 55.⁽²⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/309 z dnia 26 lutego 2015 r. nakładające ostateczne cło wyrównawcze i stanowiące o ostatecznym pobraniu cła tymczasowego nałożonego na przywóz niektórych psstrągów tęczowych pochodzących z Turcji (Dz.U. L 56 z 27.2.2015, s. 12).⁽³⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/823 z dnia 4 czerwca 2018 r. w sprawie zakończenia częściowego przeglądu okresowego środków wyrównawczych mających zastosowanie do przywozu niektórych psstrągów tęczowych pochodzących z Turcji (Dz.U. L 139 z 5.6.2018, s. 14).⁽⁴⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/658 z dnia 15 maja 2020 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/309 nakładające ostateczne cło wyrównawcze i stanowiące o ostatecznym pobraniu cła tymczasowego nałożonego na przywóz niektórych psstrągów tęczowych pochodzących z Turcji w następstwie przeglądu okresowego zgodnie z art. 19 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1037 (Dz.U. L 155 z 18.5.2020, s. 3).⁽⁵⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/823 z dnia 20 maja 2021 r. nakładające ostateczne cło wyrównawcze na przywóz niektórych psstrągów tęczowych pochodzących z Turcji w następstwie przeglądu wygaśnięcia na podstawie art. 18 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1037 (Dz.U. L 183 z 25.5.2021, s. 5).

1.2. Wszczęcie przeglądu

- (6) Komisja z własnej inicjatywy podjęła decyzję o wszczęciu częściowego przeglądu okresowego, ponieważ miała wystarczające dowody na to, że okoliczności subsydiowania, na podstawie których nałożono obowiązujące środki, uległy zmianie i że zmiany te mają charakter trwały.
- (7) Dokładniej rzecz ujmując, od 2016 r. zaszły istotne zmiany w strukturze i warunkach stosowania subsydiów przyznawanych producentom pstrąga tęczowego przez rząd Turcji. Wydaje się, że zmiany te doprowadziły do zmniejszenia bezpośrednich subsydiów otrzymywanych przez tureckich producentów pstrąga tęczowego.
- (8) Komisja uznała, że istnieją wystarczające dowody świadczące o tym, że okoliczności subsydiowania znacząco się zmieniły, że zmiany te mają charakter trwały i że w związku z tym obowiązujące środki należy poddać przeglądowi w odniesieniu do wszystkich producentów eksportujących.
- (9) Ustaliwszy, po powiadomieniu państw członkowskich, że istnieją wystarczające dowody uzasadniające wszczęcie częściowego przeglądu okresowego, Komisja ogłosiła w drodze zawiadomienia opublikowanego 20 września 2021 r. ⁽⁶⁾ w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* („zawiadomienie o wszczęciu”) wszczęcie przeglądu zgodnie z art. 19 rozporządzenia podstawowego.

1.3. Okres objęty dochodzeniem przeglądownym

- (10) Dochodzenie dotyczące subsydiowania objęło okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. („okres objęty dochodzeniem przeglądownym” lub „ODP”).

1.4. Zainteresowane strony

- (11) W zawiadomieniu o wszczęciu Komisja wezwała zainteresowane strony do skontaktowania się z nią w celu wzięcia udziału w dochodzeniu. Ponadto Komisja wyraźnie poinformowała przemysł Unii, znanych producentów eksportujących oraz rząd Turcji o wszczęciu dochodzenia i zaprosiła te podmioty do wzięcia w nim udziału.
- (12) Wszystkie strony zaproszono do przedstawienia swoich opinii i informacji oraz do dostarczenia dowodów potwierdzających zgłaszane fakty w terminie określonym w zawiadomieniu o wszczęciu. Zainteresowane strony miały również możliwość przedstawienia uwag na temat wszczęcia dochodzenia oraz złożenia wniosku o przesłuchanie przed Komisją lub rzecznikiem praw stron w postępowaniach w sprawie handlu.

1.5. Kontrola wyrywkowa eksporterów

- (13) W zawiadomieniu o wszczęciu przeglądu Komisja stwierdziła, że może dokonać kontroli wyrywkowej producentów eksportujących zgodnie z art. 27 rozporządzenia podstawowego.
- (14) Aby podjąć decyzję co do konieczności przeprowadzenia kontroli wyrywkowej i, jeżeli konieczność taka zostanie stwierdzona, aby dokonać doboru próby, Komisja zwróciła się do wszystkich producentów eksportujących w Turcji o udzielenie informacji określonych w zawiadomieniu o wszczęciu.
- (15) Ponadto Komisja zwróciła się do Misji Republiki Turcji w Unii Europejskiej o wskazanie innych producentów eksportujących, którzy ewentualnie byłoby zainteresowani udziałem w dochodzeniu, lub skontaktowanie się z nimi.
- (16) Trzynastu producentów eksportujących lub grup producentów eksportujących w Turcji przedstawiło wymagane informacje i zgodziło się na włączenie do próby. Całkowita deklarowana przez te przedsiębiorstwa wielkość wywozu niektórych pstrągów tęczowych do Unii w okresie objętym dochodzeniem przeglądownym obejmowała 100 % wywozu z Turcji do Unii.
- (17) Zgodnie z art. 27 ust. 1 rozporządzenia podstawowego Komisja dobrała próbę złożoną z trzech producentów eksportujących lub grup producentów eksportujących, opierając się na największej reprezentatywnej wielkości wywozu do Unii, która mogła zostać właściwie zbadana w dostępnym czasie. Próba stanowiła ponad 60 % zadeklarowanej sprzedaży eksportowej do Unii w okresie objętym dochodzeniem przeglądownym.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 380 z 20.9.2021, s. 15.

- (18) Zgodnie z art. 27 ust. 2 rozporządzenia podstawowego zasięgnięto opinii wszystkich znanych producentów eksportujących i władz Turcji w kwestii doboru próby.

1.6. Uwagi dotyczące doboru próby

- (19) Komisja otrzymała uwagi od następujących współpracujących eksporterów: Selina Balik İşleme Tesisi İthalat İhracat ve Ticaret A.Ş. („Selina Balik”) oraz Kiliç Deniz Ürünleri Üretimi İhracat İthalat ve Ticaret A.Ş. („Kilic Deniz”), wnioskujących o włączenie do próby.
- (20) Komisja odniosła się do tych wniosków w nocie, którą dołączono do dokumentacji udostępnionej do wglądu w dniu 22 października 2021 r. Jak wskazano w nocie, oba wnioski zostały odrzucone, ponieważ próbę wybrano w oparciu o największą reprezentatywną ilość wywozu, którą można było właściwie zbadać w dostępnym czasie.
- (21) Selina Balik i Kilic Deniz nie należały do największych producentów eksportujących, a zatem dodanie tych przedsiębiorstw do próby nie zwiększyłoby również znacząco reprezentatywności próby, ale mogłoby uniemożliwić zakończenie dochodzenia na czas.
- (22) 11 listopada 2021 r. Duńska Organizacja ds. Akwakultury („DAO”) reprezentująca unijnych producentów pstrąga tęczowego przesłała wniosek, w którym zwróciła się do Komisji o włączenie do próby mniejszych hodowców pstrąga z Turcji, ponieważ programy subsydiowania zmieniły się w taki sposób, że prowadzenie mniejszych hodowli jest bardziej korzystne niż prowadzenie większych hodowli. DAO zauważyła w tym względzie, że zmiany w programach subsydiów bezpośrednich, w szczególności nałożenie maksymalnych poziomów produkcji, skutecznie zwiększyły subsydiowanie mniejszych hodowców.
- (23) DAO zwróciła się więc do Komisji o zmianę metodyki doboru próby, polegającą na odejściu od największej ilości wywozu, która mogłaby zostać zbadana, i zastosowaniu zamiast tego doboru statystycznie ważnej próby, która zdaniem organizacji dokładnie odzwierciedlałaby różnorodność tureckich producentów pstrąga. DAO nie zaproponowała jednak żadnego konkretnego współpracującego eksportera, który powinien być włączony do próby.
- (24) Komisja odrzuciła ten wniosek, ponieważ informacje dotyczące kontroli wyrывkowej, o których przedstawienie zwrócono się do eksporterów, nie zawierały informacji, które pozwoliłyby Komisji na dobór próby w ten sposób.
- (25) Zmiany w programach subsydiów bezpośrednich, przedstawione w pkt 4 poniżej, zostały odzwierciedlone w kalkulacji korzyści.

1.7. Wnioski o przyznanie indywidualnej kwoty subsydiowania stanowiącego podstawę środków wyrównawczych dla przedsiębiorstw niewłączonych do próby („indywidualne badanie”)

- (26) Komisja otrzymała dwa wnioski o przyznanie indywidualnej kwoty subsydiowania stanowiącego podstawę środków wyrównawczych po wszczęciu dochodzenia na podstawie art. 27 ust. 3 rozporządzenia podstawowego. Wnioski te złożono w formie wypełnionego kwestionariusza.
- (27) Pierwszy wniosek wpłynął od przedsiębiorstwa Selina Balik.
- (28) Komisja przyjęła wniosek przedsiębiorstwa o indywidualne badanie, ponieważ prowadziła już przegląd sytuacji przedsiębiorstwa w ramach równoległego przeglądu okresowego dotyczącego tego samego produktu. Przegląd okresowy wszczęto 5 lutego 2021 r. ⁽⁷⁾ Selina Balik wycofało jednak wniosek o dokonanie przeglądu, po czym Komisja zakończyła go 10 marca 2022 r. ⁽⁸⁾
- (29) Selina Balik przedłożyło odpowiedzi na wszystkie pytania zawarte w kwestionariuszu i wskazało ten sam okres objęty dochodzeniem przeglądownym co ODP (rok kalendarzowy 2020) w ramach wspomnianego przeglądu okresowego. Przedsiębiorstwo zgodziło się, aby przekazane informacje zostały wykorzystane w obecnym przeglądzie. Komisja już w dużej mierze zweryfikowała przedstawione informacje i nie przeprowadzono jedynie zdalnej kontroli krzyżowej.
- (30) W związku z tym pełne informacje były już dostępne w momencie wszczęcia przedmiotowego dochodzenia i nie można było uznać, że badanie sytuacji przedsiębiorstwa Selina Balik do celów obecnego przeglądu wiąże się ze zbyt dużym obciążeniem.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 40 z 5.2.2021, s. 12.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 83 z 10.3.2022, s. 60.

- (31) Drugi wniosek wpłynął od przedsiębiorstwa Kilic Deniz.
- (32) Sytuacja przedsiębiorstwa Kilic Deniz była inna niż sytuacja przedsiębiorstwa Selina Balik. Nie zapewniono wcześniejszego dostępu do odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu, a zatem gromadzenie niezbędnych informacji i analiza dostarczonych danych miałyby zostać przeprowadzone w całości podczas przedmiotowego dochodzenia i w uzupełnieniu gromadzenia i analizy danych otrzymanych od producentów eksportujących objętych próbą.
- (33) Komisja uznała zatem, że przyjęcie tego wniosku byłoby nadmiernie uciążliwe i rzeczywiście uniemożliwiłoby zakończenie dochodzenia w odpowiednim czasie. W związku z powyższym wniosek o indywidualne badanie nie został przyjęty.
- (34) Po ujawnieniu ustaleń Kilic Deniz przedstawiło uwagi, w których stwierdziło że należało przyjąć jego wniosek o indywidualne badanie, ponieważ opierał się on na tych samych podstawach, co wniosek przedsiębiorstwa Selina Balik. Kilic Deniz stwierdziło również, że nie należy brać pod uwagę faktu, że Selina Balik przedstawiło już informacje w ramach toczącego się równoległe dochodzenia, ponieważ byłoby to dyskryminujące, oraz że w przypadku obecnego częściowego przeglądu okresowego Komisja otrzymała odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu od Kilic Deniz i Selina Balik w tym samym czasie.
- (35) Jak wyjaśniono w motywie 32, Komisja uznała, że sytuacja obu przedsiębiorstw była różna, a zatem uzasadnione było również potraktowanie ich w odmienny sposób.
- (36) Fakt, że równoległe prowadzono przegląd dotyczący indywidualnej sytuacji przedsiębiorstwa Selina Balik, który obejmował ten sam okres objęty dochodzeniem przeglądowym, co obecny przegląd, umożliwił Komisji uzyskanie już na wczesnym etapie tego samego zestawu danych, który byłby wymagany w obecnym przeglądzie.
- (37) Jak określono w motywie 29, przedsiębiorstwo Selina Balik i jego przedsiębiorstwa powiązane przedłożyły już odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu w ramach własnego przeglądu okresowego i zakończono proces uzupełniania braków w dostarczonych danych. Proces uzupełniania braków wymagał zaangażowania znacznych zasobów, ponieważ odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu musiały zostać szczegółowo przeanalizowane, a braki zostały zidentyfikowane i uzupełnione we współpracy z przedsiębiorstwami.
- (38) Ponieważ Selina Balik zezwoliło Komisji na wykorzystanie danych przedłożonych w ramach toczącego się równoległe przeglądu okresowego, Komisja mogła w pełni uwzględnić te dane w obecnym przeglądzie. W związku z powyższym Komisja odrzuciła twierdzenie dotyczące dyskryminacyjnego traktowania.
- (39) Kilic Deniz twierdziło ponadto, że Komisja powinna była wziąć pod uwagę fakt, że jego przedsiębiorstwo miało już doświadczenie we współpracy w ramach dochodzeń antysubsydjnych, ponieważ uczestniczyło w pierwotnym dochodzeniu, w drugim przeglądzie okresowym oraz w dochodzeniu w sprawie subsydiów dotyczącym przywozu labraksu i dorady z Turcji w 2015 r., które zostało zakończone, ponieważ program subsydiów, którego dotyczyło to dochodzenie, został wycofany.
- (40) W odniesieniu do tego twierdzenia Komisja zwróciła uwagę, że przeprowadzenie indywidualnego badania wiąże się z obciążeniem dla dochodzenia, a nie z obciążeniem lub doświadczeniem przedsiębiorstwa wnioskującego o takie traktowanie.
- (41) Kilic Deniz stwierdziło również, że było czwartym co do wielkości producentem eksportującym z Turcji w okresie objętym dochodzeniem i że jego sprzedaż eksportowa do Unii Europejskiej była większa niż w przypadku przedsiębiorstwa Selina Balik, co Komisja powinna była uwzględnić przy dokonywaniu wyboru na potrzeby indywidualnego badania.
- (42) Komisja odrzuciła tę uwagę, ponieważ nie jest to warunek przeprowadzenia indywidualnego badania, a raczej tego, czy przedsiębiorstwo powinno zostać włączone do próby eksporterów. Jak wyjaśniono w motywie 17, próba ta musiała być ograniczona.
- (43) Kilic Deniz wnioskowało również, aby jego zmienione cło w wysokości 1,5 % obowiązywało przez pięć lat od daty zmiany, a zatem nie mogło zostać zmienione w ramach obecnego przeglądu.
- (44) Komisja zwróciła uwagę, że art. 18 ust. 1 rozporządzenia podstawowego stanowi, że ostateczny środek wyrównawczy wygasa po pięciu latach od jego wprowadzenia. Cło nałożone na przywóz produktów przedsiębiorstwa Kilic Deniz zostało wprowadzone 28 lutego 2015 r., a zatem wspomniany pięcioletni okres rozpoczyna się od tej daty.

- (45) W drugim rozporządzeniu w sprawie przeglądu okresowego, w którym zaktualizowano indywidualną stawkę celną przedsiębiorstwa Kilic Deniz z 9,5 % na 1,5 %, zmieniono jedynie tabelę w art. 2 rozporządzenia pierwotnego, zatem nie ma ono wpływu na długość okresu obowiązywania środków na ustalonym poziomie. Wniosek został wobec tego odrzucony.
- (46) Kilic Deniz stwierdziło również, że jego obecna indywidualna stawka celna wynosząca 1,5 %, ustalona w wyniku drugiego przeglądu okresowego, powinna zostać utrzymana niezależnie od wyników obecnego przeglądu okresowego, ponieważ podstawy wszczęcia obu przeglądów były takie same, a Komisja nie wykazała, że zmiana okoliczności w odniesieniu do Kilic Deniz w obecnym okresie objętym dochodzeniem miała trwały charakter, który uzasadniałby zmianę poziomu cła.
- (47) Komisja odrzuca również twierdzenie Kilic Deniz, jakoby podstawy przeglądu tego dochodzenia były takie same, jak w przypadku przeglądu, w wyniku którego przyjęto rozporządzenie w sprawie drugiego przeglądu okresowego.
- (48) Jak określono w sekcji 4 zawiadomienia o wszczęciu postępowania ⁽⁹⁾, podstawy wszczęcia drugiego przeglądu okresowego dotyczą konkretnie przedsiębiorstwa Kilic Deniz i poziomu uzyskanych przez nie korzyści. Obecny przegląd został wszczęty na podstawie zmian, które miały wpływ na wszystkich producentów w Turcji.
- (49) W motywie 285 i kolejnych Komisja przeprowadziła analizę trwałego charakteru zmienionych okoliczności w odniesieniu do okresu objętego dochodzeniem w rozporządzeniu pierwotnym.
- (50) Taką analizę przeprowadza się w skali całego kraju, co obejmuje również sytuację poszczególnych producentów eksportujących, którzy są objęci subsydiami otrzymywanymi od rządu Turcji. Twierdzenie, że Komisja nie wzięła pod uwagę indywidualnej sytuacji Kilic Deniz, zostało zatem odrzucone.
- (51) Kilic Deniz twierdziło również, że Komisja jest zobowiązana do określenia indywidualnego marginesu subsydium w odniesieniu do każdego znanego producenta eksportującego, ponieważ Porozumienie w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych WTO nie zawiera postanowienia dotyczącego kontroli wyrywkowej.
- (52) Komisja odrzuca to twierdzenie, ponieważ kontrola wyrywkowa jest wyraźnie przewidziana w art. 27 rozporządzenia podstawowego.
- (53) Podczas dochodzenia Komisja wyjaśniła również wszystkim zainteresowanym stronom, że wszyscy współpracujący eksporterzy nieobjęci próbą otrzymają średnią stawkę cła, jeżeli nie zostanie przeprowadzone indywidualne badanie.

1.8. Odpowiedzi na kwestionariusz i odmowa współpracy

- (54) W celu uzyskania informacji uznanych za niezbędne do dochodzenia Komisja przesłała kwestionariusze do trzech producentów eksportujących objętych próbą i do rządu Turcji. Odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu otrzymano od trzech producentów eksportujących objętych próbą oraz od rządu Turcji. Odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu otrzymano również od dwóch producentów eksportujących wnioskujących o badanie indywidualne.

1.9. Weryfikacja

- (55) Komisja zgromadziła i zweryfikowała wszystkie informacje uznane za niezbędne do ustalenia subsydiowania.
- (56) Z powodu wybuchu pandemii COVID-19 i wynikających z niej środków wprowadzonych w celu powstrzymania jej rozprzestrzeniania się ⁽¹⁰⁾ Komisja nie mogła jednak przeprowadzić wizyt kontrolnych w lokalach wszystkich przedsiębiorstw zgodnie z art. 26 rozporządzenia podstawowego.
- (57) W zamian Komisja przeprowadziła kontrole krzyżowe na odległość dotyczące informacji przekazanych przez poniższe przedsiębiorstwa:

Producenci eksportujący i powiązane przedsiębiorstwa:

— Grupa Gumusdoga:

— Gümüşdoğa Su Ürünleri Üretim İhracat İthalat A.Ş.

— Akyol Su Ürünleri Üretim Taşımacılık Komisyon İthalat İhracat Pazarlama Sanayi Ticaret Ltd. Şti

⁽⁹⁾ Dz.U. C 176 z 22.5.2019, s. 24.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 86 z 16.3.2020, s. 6.

- Yerdeniz Su Ürünleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
  - Bengi Su Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
  - Hakan Yem Üretim Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi
  - Grupa Ozpekler:
    - Özpekler İnşaat Taahhüd Dayanlı Tüketim Malları Su Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
    - Özpekler İthalat İhracat Su Ürünleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
  - Grupa Fishark:
    - Fishark Su Ürünleri Üretim ve Sanayi Ticaret A.Ş.
    - Fishark Gıda Sanayi Ticaret A.Ş.
    - Kemer Su Ürünleri Üretim ve Ticaret A.Ş.
  - Grupa Selina Balik:
    - Selina Balık İşleme Tesisi İthalat İhracat Ticaret Anonim Şirketi
    - Selina Fish Su Ürünleri Ticaret Limited Şirketi
    - Ayhan Alp Alabalık Üretim ve Ticaret
- Rząd Turcji:
- Ministerstwo Handlu, Republika Turcji
  - Ministerstwo Rolnictwa i Leśnictwa, Republika Turcji

1.10. Dalsze postępowanie

- (58) 25 sierpnia 2022 r. Komisja ujawniła istotne fakty i ustalenia, na podstawie których zamierza zmienić obowiązujące cła wyrównawcze („ostateczne ujawnienie”). Wszystkim stronom wyznaczono okres, w którym mogły zgłaszać uwagi dotyczące ujawnionych faktów i ustaleń.
- (59) Komisja rozpatrzyła i w stosownych przypadkach uwzględniła uwagi przedstawione przez zainteresowane strony. Wszystkie zainteresowane strony, które wystąpiły z wnioskiem o przesłuchanie, uzyskały taką możliwość.
- (60) Po otrzymaniu uwag od zainteresowanych stron Komisja dostosowała niektóre istotne fakty i ustalenia, a 23 września 2022 r. wszystkim zainteresowanym stronom przekazano dodatkowe ostateczne ujawnienie. Strony otrzymały czas na zgłoszenie uwag.
- (61) Rząd Turcji zwrócił się o przeprowadzenie konsultacji ze służbami Komisji zgodnie z art. 11 ust. 10 rozporządzenia podstawowego i konsultacje te odbyły się 4 października 2022 r.
- (62) Po otrzymaniu od zainteresowanych strony uwag dotyczących dodatkowego ostatecznego ujawnienia Komisja poprawiła dwa błędy opisane w motywach 306 i 135, a wynikające z nich zmiany w obliczeniach zostały ujawnione odpowiednim zainteresowanym stronom 6 października 2022 r. Strony otrzymały dodatkowy czas na zgłoszenie uwag dotyczących tych zmian w obliczeniach kwoty subsydiów.
- (63) Przedsiębiorstwa Gumusdoga, Fishark Ozpekler i Selina Balik, w swoich uwagach do drugiego dodatkowego ostatecznego ujawnienia, powtórzyły swoje argumenty przedstawione już w poprzednich dwóch ujawnieniach. Do argumentów tych odniesiono się w niniejszym rozporządzeniu.
- (64) Ponadto przedsiębiorstwo Gumusdoga zwróciło się z wnioskiem o dokonanie niewielkiej aktualizacji jego obrotu, a Komisja zgodziła się na taką korektę, jak opisano w motywie 306.

2. PRODUKT OBJĘTY PRZEGLĄDEM

- (65) Produktem objętym przeglądem są niektóre pstrągi tęczowe (*Oncorhynchus mykiss*):
- żywe, o masie nieprzekraczającej 1,2 kg każdy, lub
  - świeże, schłodzone, zamrożone lub wędzone:

- w postaci całych ryb (z głowami), nawet bez skrzelii, nawet patroszonych, o masie nieprzekraczającej 1,2 kg każdy, lub
  - pozbawionych głowy, nawet bez skrzelii, nawet patroszonych, o masie nieprzekraczającej 1 kg każdy, lub
  - w postaci filetów, o masie nieprzekraczającej 400 g każdy,
- pochodzące z Republiki Turcji („państwo, którego dotyczy postępowanie”) i obecnie objęte kodami CN ex 0301 91 90, ex 0302 11 80, ex 0303 14 90, ex 0304 42 90, ex 0304 82 90 oraz ex 0305 43 00 (kody TARIC 0301 91 90 11, 0302 11 80 11, 0303 14 90 11, 0304 42 90 10, 0304 82 90 10 oraz 0305 43 00 11).
- (66) Podczas dochodzenia Komisja dowiedziała się o przywozie do UE wędzonych filetów z pstrąga z pieprzem pochodzących z Republiki Turcji. Część tych filetów przywożono jako produkt objęty przeglądem, za który uiszczano cło, a część przywożono w ramach innej pozycji taryfowej (kod CN 1604 19 10), na którą nie nałożono cła.
- (67) Zarówno producenci eksportujący w Turcji, jak i przemysł Unii potwierdzili, że ich zdaniem wędzone filety z pstrąga w pieprzu były objęte zakresem produktu w przedmiotowym dochodzeniu i w poprzednich dochodzeniach.
- (68) W toku dochodzenia wykazano również, że samo dodanie pieprzu nie pozbawia wędzonych filetów ich głównych właściwości. W związku z powyższym oraz na podstawie faktu, że eksporterzy i przemysł Unii byli zgodni co do zakresu produktu, Komisja stwierdziła, że „filety wędzone z pieprzem” są rzeczywiście objęte zakresem produktu.
- (69) Na tej podstawie Komisja uważa, że wędzone filety z pstrąga z pieprzem stanowią część produktu objętego przeglądem jako produkt „wędzony”. Aby uniknąć wątpliwości, cło zostanie nałożone na przywóz wędzonych filetów z pstrąga z pieprzem, jeśli będą deklarowane w ramach kodu celnego CN 1604 19 10 (TARIC 1604 19 10 11).

3. ZMIANA NAZWY

- (70) 9 czerwca 2021 r. przedsiębiorstwo eksportujące Lezita Balık A.Ş., dodatkowy kod TARIC B968, poinformowało Komisję o zmianie nazwy na Abalıoglu Balık ve Gıda Ürünleri Anonim Şirketi.
- (71) Przedsiębiorstwo to zwróciło się do Komisji z wnioskiem o potwierdzenie, że zmiana nazwy nie wpływa na jego prawo do korzystania ze stawki cła wyrównawczego, z której korzystało pod dawną nazwą.
- (72) Komisja zbadała przedłożone informacje i stwierdziła, że zmiana nazwy została prawidłowo zarejestrowana przez właściwe organy ⁽¹¹⁾ oraz że nie doprowadziła do powstania żadnych nowych powiązań z innymi grupami przedsiębiorstw, które nie były objęte dochodzeniem Komisji.
- (73) Komisja zwróciła uwagę, że przedsiębiorstwo współpracowało przy przedmiotowym przeglądzie, ponieważ przedłożyło formularz kontroli wrywkowej pod swoją nową nazwą Abalıoglu Balık ve Gıda Ürünleri Anonim Şirketi.
- (74) Zmiana nazwy nie ma zatem wpływu na ustalenia przedmiotowego dochodzenia, a w szczególności na stawkę cła wyrównawczego mającą zastosowanie do tego przedsiębiorstwa.
- (75) Zmiana nazwy powinna stać się skuteczna od 7 lipca 2020 r., czyli od dnia, w którym przedsiębiorstwo zmieniło nazwę.

4. SUBSYDIOWANIE

- (76) Na podstawie subsydiów zbadanych w poprzednim przeglądzie wygaśnięcia zbadano następujące środki, które miały wiązać się z przyznaniem programów subsydiowania:
- wspieranie produkcji pstrąga;
  - ulgi w podatku dochodowym;

⁽¹¹⁾ Informacja o zmianie nazwy została opublikowana w Rejestrze Handlowym nr 10113 z dnia 7 lipca 2020 r.

- zwolnienie z VAT i zwolnienie z cła od przywożonych maszyn;
  - zwolnienie z VAT od maszyn zakupionych w kraju;
  - program wsparcia w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne;
  - kredyty preferencyjne;
  - program przydziału gruntów;
  - preferencyjne ubezpieczenie eksportowe;
  - przetworzona żywność pochodzenia morskiego.
- (77) W odniesieniu do programu wsparcia w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne, programu przydziału gruntów oraz przetworzonej żywności pochodzenia morskiego Komisja ustaliła, że programy te nie przyniosły korzyści objętym próbą grupom producentów eksportujących w okresie objętym dochodzeniem przeglądowym i dlatego zostały wykluczone z dalszego dochodzenia.
- (78) 11 listopada 2021 r. DAO przedstawiła uwagi na temat programów subsydiowania, które miały zostać zbadane w ramach przeglądu.
- (79) W swoich uwagach DAO zwróciła uwagę, że od ostatniego przeglądu następujące programy subsydiowania uległy zmianie lub zostały zaktualizowane:
- dotacje na inwestycje w sektorze akwakultury;
  - przetworzona żywność pochodzenia morskiego;
  - kredyty redyskontowe;
  - hodowla ryb w stawach ziemnych;
  - płatności wspierające na rzecz usług wydawniczych i doradczych dla rolnictwa;
  - ubezpieczenia wspierane przez państwo;
  - pożyczki wspierane przez państwo;
  - wsparcie inwestycji w rolnictwie;
  - zwolnienie z VAT od mączki rybnej;
  - cyfrowy rynek rolny;
  - programy wsparcia odbudowy po pandemii COVID-19.
- (80) Komisja stwierdziła, że programy w Turcji rzeczywiście są zmieniane z roku na rok. Jeżeli takie zmiany w programach miałyby prowadzić do zmiany poziomu korzyści dla przedsiębiorstw objętych próbą, Komisja powinna upewnić się, czy zmiany te stanowią trwałą zmianę okoliczności. Gdyby tak było, Komisja odpowiednio dostosuje środki, aby uwzględnić te zmiany.
- (81) Jak jednak wskazano poniżej, a także w poprzednim przeglądzie wygaśnięcia, niektóre z programów wymienionych przez DAO albo już nie obowiązują, albo nie przynoszą korzyści producentom eksportującym objętym próbą.

4.1. Wsparcie bezpośrednie dla producentów pstrąga

4.1.1. Opis i podstawa prawna

- (82) W okresie objętym dochodzeniem przeglądowym bezpośrednie wsparcie na rzecz producentów pstrąga przyznawano na podstawie dekretu prezydenta nr 2020/3190 („dekret nr 3190”) ⁽¹²⁾. Procedury i zasady dotyczące wdrażania dekretu określono w komunikacie nr 2020/39 („komunikat nr 39”) wydanym przez Ministerstwo Rolnictwa i Leśnictwa ⁽¹³⁾.
- (83) Pstrąg tęczy (*Oncorhynchus mykiss*) jest gatunkiem objętym programem wsparcia bezpośredniego. Celem tego programu jest zrównoważenie kosztów hodowli pstrąga tęczego do maksymalnego poziomu produkcji.

⁽¹²⁾ Dekret prezydenta nr 3190, „Dekret w sprawie subsydiów rolnych w 2020 r.”, opublikowany w tureckim Dzienniku Ustaw nr 31295 z 5.11.2020 r.

⁽¹³⁾ Komunikat nr 2020/39, opublikowany w tureckim Dzienniku Ustaw nr 31321 z 1.12.2020 r.

- (84) Komisja uważa, że program wsparcia bezpośredniego ma na celu wspieranie odłowu pstrąga. Objęci próbą produkcji eksportujący zajmują się odłowem własnego pstrąga hodowlanego, jak również kupują go od innych hodowców w Turcji, a następnie przetwarzają i wywożą pstrąga w różnych postaciach do Unii Europejskiej. Produkty te, w tym pstrąg patroszony i filetowy, stanowią produkt objęty przeglądem.
- (85) Kwotę wsparcia na rzecz produkcji „pstrąga” (dowolnej wielkości) ustalono na 0,75 TL/kg w przypadku produkcji wynoszącej do 350 000 kg rocznie.
- (86) Kwotę wsparcia na rzecz produkcji „pstrąga o masie powyżej 1 kg” ustalono na 1,5 TL/kg również w przypadku produkcji wynoszącej do 350 000 kg rocznie. W komunikacie z 2020 r. określono, że definicja „pstrąga o masie powyżej 1 kg” obejmuje wszystkie pstrągi o masie powyżej 1,25 kg ⁽¹⁴⁾.
- (87) Te stawki subsydiowania na produkcję pstrąga są tymi samymi stawkami, które obowiązywały w 2019 r., czyli w okresie objętym dochodzeniem przeglądem w ramach przeglądu wygaśnięcia.

4.1.2. Zmiany w programie wsparcia bezpośredniego na przestrzeni czasu

- (88) Wsparcie produkcji pstrąga realizowane jest na podstawie dekretów i komunikatów prezydenckich, które są wydawane corocznie na podstawie art. 19 ustawy o rolnictwie nr 5488. W tych dekreтах i komunikatach co roku zmienia się charakter wsparcia:

Tabela 1:

Program bezpośredniego wsparcia produkcji pstrąga

Rok	Program wsparcia	Kwota wsparcia na 1 kg
2016	Produkcja pstrąga – do 250 ton metrycznych	0,65 TL
	Produkcja pstrąga – do 500 ton metrycznych	0,325 TL
2017	Produkcja pstrąga – do 250 ton metrycznych	0,75 TL
	Produkcja pstrąga – do 500 ton metrycznych	0,375 TL
	Pstrąg o masie powyżej 1 kg (dodatkowa płatność)	0,25 TL
2018	Produkcja pstrąga – do 250 ton metrycznych	0,75 TL
	Produkcja pstrąga – do 500 ton metrycznych	0,375 TL
	Produkcja pstrąga o masie powyżej 1 kg – do 250 ton metrycznych (dodatkowa płatność)	0,25 TL
	Produkcja pstrąga o masie powyżej 1 kg – do 500 ton metrycznych (dodatkowa płatność)	0,125 TL
2019	Produkcja pstrąga – do 350 ton metrycznych	0,75 TL
	Produkcja pstrąga o masie powyżej 1 kg – do 350 ton metrycznych	1,5 TL
2020 (okres objęty dochodzeniem przeglądem)	Produkcja pstrąga – do 350 ton metrycznych	0,75 TL
	Produkcja pstrąga o masie powyżej 1 kg – do 350 ton metrycznych	1,5 TL

- (89) W czasie pierwotnego dochodzenia program obejmował płatność wspierającą na rzecz hodowców pstrąga opartą na ilości odłowionego pstrąga, niezależnie od wielkości, przy czym świadczenie za każdy kilogram odłowionego pstrąga było wypłacane według dwóch oddzielnych stawek w zależności od odłowionej ilości do 500 ton rocznie.
- (90) W roku produkcyjnym 2017 rząd Turcji dodał niewielką płatność w wysokości 0,25 TL/kg w odniesieniu do odłowionych pstrągów o masie powyżej 1 kg. Ta dodatkowa płatność nadal była stosowana w odniesieniu do produktu objętego przeglądem, którego masa nie może przekraczać 1,2 kg w momencie odłowu.

⁽¹⁴⁾ Komunikat 2020/39, art. 4 lit. f): „pstrąg o masie powyżej 1 kg; pstrąg o masie 1,25 (jeden kilogram dwieście pięćdziesiąt gramów) i większej na 1 sztukę w momencie odłowu”.

- (91) Po rozmowie z Komisją na temat definicji „pstrąga o masie powyżej 1 kg” podczas pierwszego przeglądu okresowego (zob. motywy 40–45 rozporządzenia w sprawie pierwszego przeglądu okresowego) rząd Turcji w 2018 r. na nowo zdefiniował „pstrąga o masie powyżej 1 kg” jako pstrąga o masie powyżej 1,25 kg w momencie odłowu.
- (92) W 2019 roku rząd Turcji zlikwidował dodatkową dopłatę za „pstrąga o masie powyżej 1 kg”, a zamiast tego podzielił program na dwie części – dopłatę w wysokości 0,75 TL/kg za „pstrąga” (dowolnej wielkości) oraz dopłatę w wysokości 1,5 TL/kg za „pstrąga o masie powyżej 1 kg”.
- (93) Rząd Turcji obniżył również maksymalny poziom produkcji z 500 do 350 ton rocznie i ograniczył wypłaty subsydium do jednej licencji na region. Maksymalny poziom produkcji wynoszący 350 ton dotyczy produkcji wszystkich pstrągów w ramach tej samej licencji hodowlanej.
- (94) W ramach obecnego okresu objętego dochodzeniem przeglądownym Komisja ustaliła, że dwa z trzech przedsiębiorstw objętych próbą prowadziły hodowlę pstrągów każdej wielkości w tych samych obiektach i na podstawie tej samej licencji hodowlanej i w rezultacie otrzymywały płatności w ramach obu stawek.
- (95) W okresie objętym dochodzeniem przeglądownym hodowcy pstrąga mogli ubiegać się o płatności według stawki mającej zastosowanie do „pstrąga” (każdej wielkości) lub stawki za „pstrąga o masie powyżej 1 kg”, w zależności od masy odłowionego pstrąga. Ze względu na wyższą stawkę wsparcia za „pstrąga o masie powyżej 1 kg” objęci próbą producenci eksportujący zajmujący się odłowem pstrąga o masie powyżej 1,25 kg w większości przypadków ubiegali się o płatności według stawki za „pstrąga o masie powyżej 1 kg”.
- (96) W efekcie nastąpiło podwojenie subsydiowanej produkcji „pstrąga o masie powyżej 1 kg” w kilogramach oraz kwoty subsydiów wypłaconej hodowcom pstrąga w TL w ramach tego programu w latach 2019–2020 oraz wyraźne przesunięcie na odłów pstrąga o większej masie.
- (97) Biorąc pod uwagę subsydium wypłacone zarówno na „pstrąga” (każdej wielkości), jak i na „pstrąga o masie powyżej 1 kg”, Komisja stwierdziła, że subsydiowanie przez Rząd Turcji w rzeczywistości wzrosło o 59 punktów procentowych w badanym okresie:

Tabela 2

Zmiany ilości i wysokości dopłat w latach 2017–2020

	2017	2018	2019	2020 (okres objęty dochodzeniem przeglądownym)
subsydiowana produkcja „pstrąga każdej wielkości” (w kg)	62 461 873	53 390 032	48 859 007	44 991 877
subsydiowana produkcja „pstrąga o masie powyżej 1 kg” (w kg)	6 075 006	14 175 924	15 261 470	30 102 632
Łączna wielkość subsydiowanej produkcji (w kg)	68 536 879	67 565 956	64 120 477	75 094 509
Indeks	100	99	94	110
Subsydium dla „pstrąga każdej wielkości” (TL)	42 948 500	36 900 761	35 769 405	32 547 179
Subsydium dla „pstrąga o masie powyżej 1 kg” (TL)	5 017 996	11 953 949	22 428 846	43 742 770
Całkowita kwota wypłaconego subsydium (TL)	47 966 496	48 854 710	58 198 251	76 289 949
Indeks	100	102	121	159

- (98) Dlatego też Komisja stwierdziła, że dostosowanie programu nie spowodowało zasadniczej zmiany w subsydiowaniu, a wręcz zwiększyło jego poziom. Wydaje się, że nie było to uzasadnione ani pod względem finansowym, ani ekonomicznym.

4.1.3. Wnioski dotyczące środków wyrównawczych

- (99) Płatności bezpośrednie na rzecz producentów pstrąga stanowią subsydia stanowiące podstawę środków wyrównawczych w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) pkt (i) i art. 3 ust. 2 rozporządzenia podstawowego, tj. rząd Turcji przekazuje środki finansowe bezpośrednio producentom pstrąga.
- (100) Subsydia bezpośrednie mają charakter szczególny i stanowią podstawę środków wyrównawczych w rozumieniu art. 4 ust. 2 lit. a) rozporządzenia podstawowego, ponieważ organ ich udzielający oraz przepisy, na podstawie których działa ten organ, wyraźnie ograniczają dostęp do tych dotacji do przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze akwakultury. Wyraźnie wymieniono przedsiębiorstwa prowadzące działalność związaną z akwakulturą, natomiast pstrąga jednoznacznie wskazano jako jeden z gatunków objętych tym programem subsydiowania.
- (101) Komisja ustaliła, że w okresie objętym dochodzeniem przeglądownym objęci próbą producenci eksportujący korzystali z tego programu zarówno w ramach stawki 0,75 TL/kg (pstrąg każdej wielkości), jak i w ramach stawki 1,5 TL/kg („pstrąg o masie powyżej 1 kg”).
- (102) W pierwotnym dochodzeniu nie było odrębnej stawki subsydium na odłów „pstrąga o masie powyżej 1 kg” i dlatego kwestia ta nie została poruszona. W kolejnych przeglądach, w tym w przeglądzie wygaśnięcia, Komisja nie mogła ustalić żadnych świadczeń otrzymanych z tytułu odłowu pstrąga o masie powyżej 1,25 kg, ponieważ przedsiębiorstwa objęte próbą nie odławiały „pstrąga o masie powyżej 1 kg” ⁽¹⁵⁾.
- (103) W ramach przedmiotowego dochodzenia Komisja ustaliła, że w okresie objętym dochodzeniem przeglądownym dwóch z trzech objętych próbą producentów eksportujących prowadziło hodowlę pstrągów każdej wielkości na podstawie tej samej licencji hodowlanej, a zatem korzystało z obu stawek subsydium.
- (104) Komisja zwróciła uwagę, że pstrąg jest hodowany w tych samych obiektach produkcyjnych, czyli w stawach lądowych i w klatkach w jeziorach lub w morzu. Zarówno mniejsze jak i większe pstrągi są hodowane w tych samych obiektach, osiągają dojrzałość w tych samych stawach i są karmione tym samym pokarmem. Każdy pstrąg o masie poniżej 1,25 kg może stać się pstrągiem o masie powyżej 1,25 kg. Jedyną różnicą jest to, że większe pstrągi są odławiane później, aby mogły osiągnąć wymaganą wielkość.
- (105) Ponadto, jak wskazano w motywie 45 rozporządzenia w sprawie pierwszego przeglądu okresowego, „zgodnie z art. 4 lit. f) komunikatu nr 2017/38 hodowca »po odłowieniu« miał prawo do subsydium. Nawet jeśli Turcja zamierzała ograniczyć w 2018 r. subsydia dla pstrąga o wadze ponad 1,25 kg, nie ma w dekrete kryterium prawnego wykluczającego subsydia, jeżeli pstrąg sprzedawany jest w innej formie. Z otrzymanych informacji wynika, że powszechną praktyką w sektorze jest przetwarzanie niektórych złowionych dużych pstrągów i sprzedaż ich jako produktu objętego postępowaniem, na przykład w formie filetów”.
- (106) Dlatego każda korzyść uzyskana z tytułu hodowli większych pstrągów jest automatycznie związana również z hodowlą mniejszych pstrągów. Bez względu na to, czy w odniesieniu do pstrągów hodowcy korzystali z jednej czy z drugiej stawki, wsparcie bezpośrednie przyznawane jest na odłów pstrąga, czyli produktu objętego przeglądem (żywego lub martwego i w kilku przetworzonych postaciach). Wszelkie korzyści w odniesieniu do produkcji pstrąga występują również w przypadku jego sprzedaży w formie filetów, których nie rozróżnia się według wielkości odłowionego pstrąga.
- (107) Obie stawki subsydiowania dotyczą hodowli pstrąga. Zdolność produkcyjna w ramach licencji hodowlanej odnosi się do pstrąga każdej wielkości, a świadczenie wynikające z obu stawek wsparcia jest wypłacane hodowcy w ramach jednej płatności i księgowane na ogólnym rachunku dochodów przedsiębiorstwa.
- (108) Komisja stwierdziła zatem, że w 2020 r. wypłaty wypłacone hodowcom pstrąga stanowią całkowite bezpośrednie wsparcie otrzymane na hodowlę pstrąga, w tym produktu objętego przeglądem.

⁽¹⁵⁾ Motyw 41 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2021/823.

4.1.4. Kwota subsydiowania produkcji własnej

- (109) Świadczeniem na rzecz każdego przedsiębiorstwa była kwota bezpośredniego wsparcia otrzymana w okresie objętym dochodzeniem przeglądowym na podstawie stawek dotyczących produkcji „pstrąga” i „pstrąga o masie powyżej 1 kg”. Przedsiębiorstwa dostarczyły informacje na temat kwoty otrzymanego wsparcia oraz podmiotu, od którego ją otrzymały, a także rodzaju produkcji, na jaki to wsparcie otrzymały.
- (110) Kwotę bezpośredniego wsparcia otrzymaną na produkcję pstrąga każdej wielkości w ramach obu stawek wsparcia podzielono przez całkowitą ilość odłowionego pstrąga, aby ustalić kwotę subsydium w TL na kilogram pstrąga.

4.1.5. Kwota subsydiowania zakupionych pstrągów

- (111) W pierwotnym dochodzeniu ⁽¹⁶⁾ stwierdzono, że świadczenie wynikające z tych subsydiów dotyczyło również zakupów pstrąga dokonywanych przez objętych próbą producentów eksportujących od niepowiązanych hodowców w Turcji w celu przetworzenia, gdyż produkt objęty przeglądem to zarówno bezpośrednio subsydiowany surowiec, czyli żywy pstrąg, jak i produkty przetworzone, takie jak świeży lub mrożony cały pstrąg, filety i pstrąg wędzony.
- (112) W pierwotnym dochodzeniu w przypadku zakupionego pstrąga świadczenie obliczono na podstawie całkowitej kwoty subsydium przyznanej przez władze tureckie i podzielonej przez całkowitą wielkość produkcji pstrąga w Turcji.
- (113) Komisja zwróciła uwagę, że w przeglądzie wygaśnięcia ⁽¹⁷⁾ potwierdzono ustalenie, że objęci próbą producenci eksportujący uzyskali korzyść w związku z zakupem pstrąga. Świadczenie obliczono na podstawie całkowitej przyznanej kwoty subsydium, podzielonej przez całkowitą wielkość subsydiowanej produkcji pstrąga w Turcji.
- (114) Ustalenia poprzedniego przeglądu wygaśnięcia opierały się jednak na ogólnych informacjach dotyczących całego kraju dostarczonych przez rząd Turcji i nie uwzględniały szczególnej sytuacji producentów eksportujących objętych próbą. W przeglądzie wygaśnięcia takie szczegółowe ustalenia nie są konieczne, ponieważ wystarczy jedynie ustalić prawdopodobieństwo kontynuacji lub ponownego wystąpienia subsydiowania i nie ma konieczności określania dokładnego marginesu środków wyrównawczych.
- (115) W przedmiotowym przeglądzie okresowym żadna z zainteresowanych stron nie zakwestionowała faktu, że producenci eksportujący nadal korzystają z subsydiowania przy zakupie pstrąga od niepowiązanych rolników. Rząd Turcji przekazał dane dotyczące poziomu subsydiów na rok 2020 w odniesieniu do poszczególnych hodowców pstrąga zarówno w ramach stawki wynoszącej 0,75 TL/kg (pstrąg każdej wielkości), jak i w ramach stawki wynoszącej 1,5 TL/kg (pstrąg o masie powyżej 1 kg). Dane te zostały porównane z wykazami zakupów trzech objętych próbą producentów eksportujących i Komisja stwierdziła, co następuje:
- 5 % zakupów w ujęciu ilościowym pochodziło od hodowców, którzy nie otrzymali subsydium lub w przypadku których nie można było uzyskać danych;
  - 49 % zakupów w ujęciu ilościowym pochodziło od hodowców, w przypadku których ilość produkcji przekraczała maksymalny poziom produkcji wynoszący 350 ton rocznie, a zatem część ich produkcji nie była subsydiowana oraz
  - 46 % zakupów w ujęciu ilościowym pochodziło od hodowców, w przypadku których ilość produkcji nie przekraczała maksymalnego poziomu produkcji wynoszącego 350 ton rocznie, a zatem uznano, że cała ich produkcja była subsydiowana.
- (116) W przypadku produkcji w 2020 r. wysokość subsydium na kilogram pstrąga każdej wielkości obliczono na 0,53 TL/kg, uwzględniając całą produkcję, i 1,02 TL/kg, uwzględniając tylko subsydiowaną produkcję.

4.2. Wsparcie bezpośrednie dla producentów pstrąga – otrzymane uwagi dotyczące subsydiów do produkcji

- (117) Po ujawnieniu ustaleń Rząd Turcji, objęci próbą producenci eksportujący, Selina Balik i Kilic Deniz przedstawili swoje uwagi na temat ustaleń Komisji dotyczących bezpośredniego wsparcia dla producentów pstrąga.

⁽¹⁶⁾ Motywy 61–63 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1195/2014 z dnia 29 października 2014 r. nakładającego tymczasowe cło wyrównawcze na przywóz niektórych pstrągów tęczowych pochodzących z Turcji (Dz.U. L 319 z 6.11.2014, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Motyw 39 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2021/823.

- (118) Strony te zakwestionowały przede wszystkim włączenie do obliczeń subsydiów świadczenia wypłaconego objętym próbą producentom i przedsiębiorstwu Selina Balik z tytułu odłowu „pstrąga o masie powyżej 1 kg”, ponieważ świadczenie to nie było uwzględnione w obliczeniach subsydiów w poprzednich dochodzeniach. Twierdzili oni również, że „pstrąg o masie powyżej 1 kg” nie stanowi części produktu objętego przeglądem ani nie został uwzględniony w kwestionariuszu przeznaczonym dla producentów eksportujących.
- (119) Jak określono powyżej w sekcji 4.1.3, Komisja potwierdziła zmianę okoliczności dotyczących wypłaty świadczenia z tytułu odłowu pstrąga, w szczególności od czasu pierwotnego dochodzenia, ale także od okresu objętego dochodzeniem przeglądem poprzedniego przeglądu wygaśnięcia. Podczas gdy w przeszłości bezpośrednie wsparcie było przyznawane na podstawie masy produkcji w kilogramach bez rozróżnienia na wielkość pstrąga, Rząd Turcji stopniowo przeszedł do systemu wypłat na podstawie różnych stawek wsparcia w zależności od wielkości odłowionego pstrąga. W związku z tym okoliczności w okresie objętym dochodzeniem przeglądem wyraźnie wskazywały, że hodowcy pstrąga w Turcji korzystali z obu stawek subsydiów wypłacanych w ramach tego programu podczas hodowli i odłowu produktu objętego przeglądem.
- (120) Selina Balik twierdziło, że Komisja nie była upoważniona do rozszerzenia zakresu produktu w ramach obecnego przeglądu poprzez włączenie do niego „pstrąga o masie powyżej 1 kg”.
- (121) Komisja zwraca uwagę, że zakres produktu pozostał taki sam jak w poprzednich dochodzeniach, czyli produkcja pstrąga, żywego lub martwego i w kilku przetworzonych postaciach. Niezależnie od tego, czy stawka subsydiowania jest uzależniona od konkretnej wielkości odłowionego pstrąga, nie zmienia to jej charakteru i działania, w sensie zapewniania korzyści dla produkcji pstrąga, który jest następnie sprzedawany w różnych formach. W związku z tym argument ten został odrzucony.
- (122) Strony zakwestionowały również ustalenie Komisji, zgodnie z którym „pstrąg o masie powyżej 1 kg” może być dalej przetwarzany na filety, które wchodzą w zakres produktu objętego przeglądem. Strony te twierdziły, że ustalenia przedstawione w motywie 45 rozporządzenia w sprawie pierwszego przeglądu okresowego, do których Komisja odniosła się w ostatecznym ujawnieniu, nie zostały ujawnione zainteresowanym stronom w trakcie pierwszego przeglądu okresowego, a zatem strony nie mogły przedstawić uwag na ich temat. Powtórzyły one, że w każdym razie w żadnym z poprzednich dochodzeń nie obliczono korzyści z tytułu „pstrąga o masie powyżej 1 kg”.
- (123) Strony miały wystarczająco dużo czasu na przedstawienie uwag na temat ustaleń przedstawionych w motywie 45 pierwszego rozporządzenia tymczasowego po ostatecznym ujawnieniu w ramach obecnego przeglądu. W związku z tym argument ten został odrzucony.
- (124) Komisja zauważyła ponadto, że wskaźniki odpowiedników całych ryb zastosowane w tym przypadku były takie same jak te zastosowane w pierwotnym dochodzeniu. W sposób wyraźny zawsze dopuszczały przetwarzanie „pstrąga o masie powyżej 1 kg” na produkt objęty przeglądem, w następujący sposób, uwzględniając, że z jednej ryby otrzymuje się dwa filety:

Postać produktu objętego przeglądem	Wskaźnik odpowiedników całych ryb	Limit masy dla całej ryby
Żywe ryby o masie do 1,2 kg	1,00	1,2 kg
Ryby wypatroszone, z głową, o masie do 1,2 kg	0,85	1,4 kg
Ryby wypatroszone, bez głowy, o masie do 1 kg	0,75	1,3 kg
Filety świeże, schłodzone lub zamrożone o masie do 400 g	0,47	1,7 kg
Filety wędzone o masie do 400 g	0,40	2 kg

- (125) Fakt ten został wyraźnie zauważony przez eksportera, przedsiębiorstwo Selina Balik, które w swoich uwagach do ostatecznego ujawnienia stwierdziło, że „biorąc pod uwagę nieodłączny charakter produktu [objętego przeglądem], duże pstrągi mogą być przetwarzane na filety, które wchodzą w zakres produktu [objętego przeglądem]”.
- (126) Twierdzenie, że w poprzednich dochodzeniach nie obliczono żadnych korzyści z tytułu „pstrąga o masie powyżej 1 kg” i że w związku z tym w obecnym przeglądzie nie należy obliczać żadnych korzyści, należy odrzucić, ponieważ okoliczności uległy zmianie. W przeglądzie wygaśnięcia żaden z objętych próbą eksporterów nie odniósł korzyści wynikających z zastosowania stawki subsydiowania w wysokości 1,5 TL za kilogram odłowionych ryb. W okresie objętym dochodzeniem przeglądem obecnego przeglądu otrzymali oni takie korzyści.

- (127) Obaj objęci próbą producenci eksportujący twierdzili ponadto, że nie produkowali ani nie sprzedawali w okresie objętym dochodzeniem przeglądowym żadnych filetów z „pstrąga o masie powyżej 1 kg” i w związku z tym zwrócili się do Komisji o dokonanie odpowiedniej korekty obliczeń dotyczących bezpośredniego subsydium poprzez wyłączenie „pstrąga o masie powyżej 1 kg”.
- (128) Komisja zauważyła, że nie przedstawiono żadnych dowodów na poparcie tego twierdzenia. Z drugiej strony w toku dochodzenia ustalono, że obaj objęci próbą producenci eksportujący otrzymali wypłaty z tytułu obu stawek w ramach programu subsydiów bezpośrednich w okresie objętym dochodzeniem przeglądowym. W związku z tym odławiali pstrągi różnej wielkości. Biorąc pod uwagę wskaźniki odpowiedników całych ryb przedstawione w tabeli w motywie 119, odłowiony „pstrąg o masie powyżej 1 kg” może być przetwarzany na takie formy jak filety i ryby patroszone. W związku z tym argument ten został odrzucony.
- (129) Obaj objęci próbą producenci eksportujący twierdzili również, że większa część „pstrąga o masie powyżej 1 kg” była wywożona do Rosji i Japonii, a zatem subsydium otrzymane z tytułu „pstrąga o masie powyżej 1 kg” nie powinno być przedmiotem środków wyrównawczych w odniesieniu do sprzedaży eksportowej produktu objętego przeglądem do Unii.
- (130) Komisja odrzuciła powyższy argument. Jak już wcześniej wyjaśniono, Komisja uznała, że wypłaty otrzymane w ramach obu stawek subsydiowania z tytułu odłowu pstrąga przynoszą korzyści w odniesieniu do pstrągów każdej wielkości, które są następnie sprzedawane. Kwota subsydium na kilogram pstrąga każdej wielkości wywożonego do Rosji i Japonii jest zatem taka sama jak kwota subsydium na kilogram pstrąga każdej wielkości wywożonego do Unii Europejskiej.
- (131) Ponadto objęci próbą producenci eksportujący zakwestionowali ustalenia Komisji zawarte w motywie 96, zgodnie z którym każda korzyść uzyskana z tytułu hodowli „pstrąga o masie powyżej 1 kg” jest automatycznie związana również z hodowlą mniejszych pstrągów, argumentując, że
- proces produkcji „pstrąga o masie powyżej 1 kg” jest znacznie dłuższy niż w przypadku mniejszego pstrąga i pociąga za sobą wyższe koszty;
  - „pstrąg o masie powyżej 1 kg” i mniejszy pstrąg stanowią dla siebie konkurencję;
  - hodowcy nie mogą produkować „pstrąga o masie powyżej 1 kg” i mniejszego pstrąga w tym samym czasie w tym samym gospodarstwie oraz
  - „pstrąg o masie powyżej 1 kg” jest w dużej mierze produkowany w Morzu Czarnym, a nie w stawach śródlądowych.
- (132) Komisja zwraca uwagę, że proces produkcji jest dłuższy w przypadku „pstrąga o masie powyżej 1 kg”, dlatego też subsydium w momencie odłowu wynosi 1,5 TL za kilogram, a nie standardowe 0,75 TL za kilogram. Hodowcy pstrąga korzystają jednak z łącznych wypłat w ramach obu stawek subsydiowania.
- (133) Twierdzenie, że „pstrąg o masie powyżej 1 kg” i mniejszy pstrąg stanowią dla siebie konkurencję, nie wydaje się mieć znaczenia z punktu widzenia przydziału świadczeń z programu subsydiów bezpośrednich na produkt objęty przeglądem. Istnienie takiej konkurencji skłoniłoby po prostu hodowcę do podjęcia decyzji o przeznaczeniu jego stawów do odłowu pstrąga konkretnej wielkości.
- (134) Hodowcy hodują pstrągi niezależnie od ich wielkości na podstawie jednej licencji hodowlanej i otrzymują jedną wypłatę w ramach obu stawek subsydiowania.
- (135) Na podstawie uwag otrzymanych od przedsiębiorstwa Selina Balik po ostatecznym ujawnieniu i dodatkowym ostatecznym ujawnieniu Komisja poprawiła błędy pisarskie w danych dotyczących całkowitej produkcji przedsiębiorstwa zgodnie z ustaleniami sformułowanymi w wyniku zdalnej kontroli krzyżowej.
- (136) Selina Balik podważyło jednak informację, że Komisja w przypadku jednego z dwóch przedsiębiorstw rolnych w tej grupie zastosowała inną kwotę świadczenia z tytułu subsydiów bezpośrednich niż zadeklarowana w odpowiedziach na pytania zawarte w kwestionariuszu. Ponadto Selina Balik zwróciło się do Komisji o odliczenie opłat bankowych poniesionych w związku z transakcjami od kwoty świadczenia z tytułu subsydiów bezpośrednich.
- (137) Oba powyższe argumenty zostały odrzucone. Po pierwsze w przypadku wszystkich producentów objętych przedmiotowym postępowaniem (w tym przedsiębiorstwa Selina Balik) Komisja wykorzystwała zweryfikowane dane dotyczące wypłaconych kwot subsydium dostarczone przez rząd Turcji. Selina Balik nie przedstawiło żadnych informacji ani dowodów, które uzasadniałyby lub wyjaśniały różnicę między kwotą zadeklarowaną w odpowiedziach na pytania zawarte w kwestionariuszu a kwotą dostarczoną przez rząd Turcji, dlatego Komisja oparła się na danych dostarczonych przez rząd Turcji. Dane przedstawione przez rząd Turcji zostały zweryfikowane przez Komisję i odpowiadały we wszystkich innych przypadkach danym zgłoszonym przez przedsiębiorstwa objęte próbą. Dlatego też

zostały one spójnie wykorzystane jako podstawa do obliczenia świadczenia z tytułu subsydiów bezpośrednich. Po drugie Selina Balik nie wykazało, że poniesione opłaty bankowe zostały wpłacone bezpośrednio do rządu Turcji w okresie objętym dochodzeniem przeglądowym. Komisja uznaje zatem, że opłaty te zostały uiszczone na rzecz stron trzecich (np. banków) i nie obejmowały one żadnego dostosowania dopuszczalnego na podstawie art. 7 ust. 1 rozporządzenia podstawowego.

- (138) Po dodatkowym ostatecznym ujawnieniu rząd Turcji powtórzył, że „pstrąg o masie powyżej 1 kg” nie jest produktem objętym przeglądem, że proces jego produkcji różni się od procesu produkcji mniejszego pstrąga oraz że jest on objęty innymi kodami HS i CN niż mniejszy pstrąg. Argumenty te zostały ponownie odrzucone z powodów przedstawionych w motywie 113.
- (139) W szczególności Komisja uważa, że wypłaty dokonane z tytułu odłowu „pstrąga o masie powyżej 1 kg” wchodzą w zakres definicji produktu objętego przeglądem. Produktem objętym przeglądem jest pstrąg, żywy lub martwy, w kilku przetworzonych postaciach, w tym w postaci filetów. Gdyby nie uwzględniono świadczeń przyznanych w ramach bezpośredniego wsparcia na produkcję „pstrąga o masie powyżej 1 kg”, wynikające z tego cła wyrównawcze nie objęłyby całego produktu objętego przeglądem (wywóz do Unii przetworzonego pstrąga).

4.3. Wsparcie bezpośrednie dla producentów pstrąga – uwagi dotyczące subsydiów do zakupionego pstrąga

4.3.1. Uwagi po ostatecznym ujawnieniu

- (140) Po ostatecznym ujawnieniu rząd Turcji, objęci próbą producenci eksportujący i przedsiębiorstwo Selina Balik zakwestionowali sposób obliczenia korzyści pośredniej, jaką objęci próbą producenci eksportujący i Selina Balik otrzymali z tytułu zakupu pstrąga od innych hodowców pstrąga w Turcji.
- (141) Te zainteresowane strony twierdziły również, że metoda obliczania subsydium do zakupionego pstrąga różniła się od metody stosowanej w poprzednich dochodzeniach, podczas gdy nie zaszły żadne zmiany okoliczności uzasadniające taką zmianę metody. Strony te twierdziły, że subsydia otrzymane z tytułu „pstrąga o masie powyżej 1 kg” powinny zostać wyłączone z obliczeń kwoty subsydium otrzymanego w bieżącym okresie objętym dochodzeniem przeglądowym.
- (142) W szczególności przedsiębiorstwo Selina Balik zwróciło uwagę, że zawsze istnieli hodowcy pstrąga, których produkcja była niższa od maksymalnego poziomu produkcji, ale w poprzednich dochodzeniach nie było to wykorzystywane do obliczania korzyści z tytułu zakupionego pstrąga.
- (143) W poprzednich dochodzeniach Komisja uznała, że wszyscy hodowcy w Turcji otrzymali tę samą kwotę subsydium na kilogram pstrąga, który został następnie zakupiony przez objętych próbą producentów eksportujących. W sekcji 4.1.5 powyżej wyjaśniono, dlaczego zmienione okoliczności doprowadziły do zmiany metody stosowanej przez Komisję.
- (144) W szczególności zainteresowane strony zwróciły uwagę, że Komisja mogła wykorzystać dane dotyczące poszczególnych hodowców, które otrzymała od rządu Turcji, ale obliczyła średnią dla trzech objętych próbą producentów i wykorzystwała tę wartość wyrażoną w tureckich lirach za kilogram do obliczenia korzyści z tytułu pstrąga zakupionego przez trzech objętych próbą producentów i przedsiębiorstwo Selina Balik.
- (145) Zwrócono się do Komisji o obliczenie indywidualnej wartości dla czterech grup przedsiębiorstw na podstawie tego samego zestawu danych zamiast stosowania średniej stawki w odniesieniu do wszystkich grup przedsiębiorstw. Ponieważ Komisja dysponowała niezbędnymi danymi, przyjęła to twierdzenie.
- (146) Zainteresowane strony, w tym Selina Balik, zauważyły również, że dokonany przez Komisję trójstronny podział zakupów czterech grup przedsiębiorstw („nie stwierdzono lub brak subsydium”, „poniżej maksymalnego poziomu” lub „powyżej maksymalnego poziomu”) oraz obliczenia wynikające z tego podziału spowodowały podwójne policzenie niektórych kwot subsydiów przyznanych hodowcom pstrąga w całej Turcji.
- (147) Komisja przyjęła to twierdzenie i odpowiednio skorygowała swoją metodę po ostatecznym ujawnieniu.

4.3.2. Zakupiony pstrąg – metoda ujawniona w dodatkowym ostatecznym ujawnieniu

- (148) Komisja oparła swoją analizę na wykazie hodowców pstrąga dostarczonym przez rząd Turcji. Na podstawie tego wykazu Komisja ustaliła, czy dany hodowca prowadził produkcję subsydiowaną powyżej lub poniżej maksymalnego poziomu produkcji wynoszącego 350 ton. W wykazie tym podano całkowitą wielkość subsydiowanej produkcji pstrąga oraz wysokość subsydiów otrzymanych w 2020 r. w podziale na licencje i poszczególnych posiadaczy licencji w ujęciu uwzględniającym osoby prawne.
- (149) Według danych rządu Turcji łączna wielkość produkcji i łączne korzyści dla Turcji ogółem wyniosły odpowiednio 144 283 000 kg i 76 316 948 TL.
- (150) Po pierwsze Komisja zidentyfikowała hodowców prowadzących produkcję „poniżej maksymalnego poziomu”, czyli tych, którzy otrzymali subsydlum z tytułu wyprodukowanej ilości poniżej poziomu 350 ton, niezależnie od liczby licencji hodowlanych w okresie objęty dochodzeniem przeglądowym. Następnie obliczyła stawkę w wysokości 0,966 TL za kilogram dla hodowców zidentyfikowanych jako prowadzący produkcję „poniżej maksymalnego poziomu” poprzez uznanie ich produkcji za w pełni subsydiowaną i podzielenie całkowitej kwoty otrzymanego subsydlum (37 441 048 TL) przez całkowitą wielkość subsydiowanej produkcji pstrąga (38 753 671 kg).
- (151) Po drugie wielkość subsydiowanej produkcji „poniżej maksymalnego poziomu” i kwotę korzyści odjęto od całkowitej wielkości produkcji i kwoty korzyści na poziomie kraju, co dało wynik 105 529 329 kg i subsydlum w wysokości 38 875 901 TL. W rezultacie średnia wysokość subsydlum wyniosła 0,368 TL/kg produkcji w odniesieniu do wszystkich pozostałych hodowców, czyli tych hodowców, którzy zostali wcześniej zidentyfikowani jako prowadzący produkcję powyżej maksymalnego poziomu lub nie otrzymujący żadnych subsydiów.
- (152) Te dwie stawki subsydlum, wynoszące 0,966 TL/kg i 0,368 TL/kg, zostały następnie zastosowane do indywidualnych dostawców grup przedsiębiorstw eksportujących objętych próbą i przedsiębiorstwa Selina Balik – z wykorzystaniem powyższej klasyfikacji – a w odniesieniu do każdej grupy przedsiębiorstw została obliczona średnia stawka subsydlum.
- (153) Po dodatkowym ostatecznym ujawnieniu rząd Turcji stwierdził, że podział subsydlum wypłaconego hodowcom prowadzącym produkcję „poniżej maksymalnego poziomu” i pozostałym hodowcom był nieprawidłowy i przedstawił inny podział subsydlum, nie przedstawiając żadnych dowodów na to, skąd ten podział pochodził lub na jakiej podstawie został obliczony. W związku z tym argument ten został odrzucony.
- (154) Zainteresowane strony twierdziły, że ujawnienie dotyczące pośredniego subsydlum było niewystarczające i że należy ujawnić im informacje na temat subsydiów otrzymanych przez poszczególnych dostawców. Twierdzenie to zostało odrzucone ze względu na poufny charakter informacji przekazanych przez rząd Turcji. Komisja uznała powyższy zmieniony opis metodyki wraz z dodatkowymi informacjami przekazanymi współpracującym producentom eksportującym za informacje wystarczające do zapewnienia praw stron.
- (155) Dwaj producenci eksportujący stwierdzili, że obliczenia subsydlum na kilogram zakupionego pstrąga były w ich przypadku nieprawidłowe, ponieważ w rzeczywistości ich zakupy w okresie objętym dochodzeniem przeglądowym obejmowały głównie lub całkowicie pstrąga o masie poniżej 1,2 kg. Zasugerowali oni, że Komisja powinna uznać, że ich dostawcy korzystali z subsydlum jedynie w ramach stawki 0,75 TL za kilogram i odpowiednio przeliczyć świadczenie z tytułu zakupionego przez nich pstrąga.
- (156) To twierdzenie zostało odrzucone, ponieważ z dowodów jasno wynika, że produkcja pstrąga w Turcji jest subsydiowana w oparciu o całkowite kwoty wypłacone hodowcom w ramach obu stawek subsydlum. Niezależnie od wielkości pstrągów zakupionych przez producentów eksportujących stawka dotacji na kilogram, jaka przechodzi przez zakupione pstrągi, wynika z sytuacji hodowcy dostarczającego towar, a nie z wielkości pstrąga, którego producent eksportujący kupuje od tego hodowcy. Fakt, że niektórzy producenci eksportujący nie produkują pstrąga o masie powyżej 1 kg, nie oznacza zatem, że jego dostawcy (hodowcy) nie są subsydiowani z tytułu obu wielkości pstrąga. Jak dalej wyjaśniono w motywie 160, nie otrzymano od rządu Turcji żadnych uwag ani dodatkowych dowodów w tym zakresie.
- (157) Po ujawnieniu ustaleń niektórzy producenci eksportujący zakwestionowali metodę zastosowaną przez Komisję i wzięli przykład z niektórych swoich dostawców, starając się wykazać, że w zastosowanej metodzie nie sklasyfikowano prawidłowo danego hodowcy pstrąga.
- (158) Komisja odrzuciła te twierdzenia, ponieważ przedstawione przykłady nie zostały uznane za wystarczająco reprezentatywne i nie wykazały, że metodyka zastosowana przez Komisję była niewłaściwa.

- (159) Komisja uznała więc, że zastosowana przez nią metodyka, polegająca na matematycznym porównaniu danych dostarczonych przez rząd Turcji, jest najbardziej właściwym i rozsądnym sposobem podziału hodowców pstrąga na dwie kategorie niezbędne do prawidłowego określenia subsydiów do zakupionego pstrąga.
- (160) Metodyka ta została również ujawniona rządowi Turcji wraz ze wszystkimi obliczeniami dokonanymi na poziomie poszczególnych hodowców, a rząd Turcji nie przedstawił żadnych dowodów uzasadniających konieczność dostosowania metodyki stosowanej przez Komisję.
- (161) Komisja zwróciła ponadto uwagę, że nawet gdyby zaakceptowała te przykłady, nie mogłaby zaakceptować samych oświadczeń producentów eksportujących dotyczących sytuacji ich dostawców bez jakiegokolwiek weryfikacji ani dokumentów potwierdzających danego dostawcy.
- (162) Przedsiębiorstwo Fishark twierdziło ponadto, że całkowita ilość zakupionych pstrągów wykorzystana do obliczenia subsydium pośredniego była nieprawidłowa, ponieważ Komisja nie uwzględniła całkowitej ilości zakupionych ryb zwróconych niepowiązanym klientom.
- (163) Komisja odrzuciła to twierdzenie, ponieważ podczas zdalnych kontroli krzyżowych przedsiębiorstwo wyjaśniło, że transakcje zarejestrowane w pozycji „Sprzedaż zwrócona” odnosiły się do korekt księgowych błędnie obliczonych wartości zakupu, a zatem nie odnosiły się do fizycznych zwrotów produktu objętego przeglądem. Przedsiębiorstwo Fishark nie skomentowało tego ustalenia po otrzymaniu sprawozdania ze zdalnej kontroli krzyżowej i nie przedstawiło żadnych dalszych dowodów przed ostatecznym ujawnieniem, dlatego też twierdzenie to zostało odrzucone.
- (164) Po dodatkowym ostatecznym ujawnieniu przedsiębiorstwa Gumusdoga i Fishark stwierdziły, że Komisja powinna przywrócić kategorię hodowców „nie stwierdzono lub brak subsydium” i nie przyznawać żadnych korzyści z tytułu zakupów od tych hodowców.
- (165) Komisja odrzuciła to twierdzenie, uzasadniając że we wszystkich poprzednich dochodzeniach wykazano, iż wszystkie zakupione pstrągi są w pewnym stopniu subsydiowane i że najnowsza metodyka odzwierciedla ten ogólny wniosek.
- (166) Przedsiębiorstwo Selina Balik argumentowało, że metodyka obliczania subwencji pośredniej jest nieprawidłowa, ponieważ nie uwzględnia nominalnych mocy produkcyjnych wskazanych w każdej licencji hodowlanej. W szczególności Komisja pominęła okoliczność, że wielkość produkcji, która może być subsydiowana, jest ograniczona nie tylko pułapem 350 000 kg odpowiedników całych ryb, lecz także nominalną mocą produkcyjną wskazaną w odpowiedniej licencji hodowlanej każdego hodowcy.
- (167) Komisja zastosowała metodę produkcji subsydiowanej ze względu na rozbieżność między zgłoszoną ogólnokrajową nominalną mocą produkcyjną wynoszącą 244 000 ton a rzeczywistą produkcją wynoszącą 144 000 ton. Uznano zatem, że produkcja subsydiowana stanowi bardziej uzasadnioną metodę obliczania stawek subsydiów pośrednich, które mają być przyznane producentom eksportującym. Szczegółowe ustalenia, łącznie z klasyfikacją przedsiębiorstw, zostały przedłożone rządowi Turcji, a w uwagach rządu do ujawnionych ustaleń nie przedstawiono żadnych uwag dotyczących poprawności ani żadnej alternatywnej metody. W związku z tym Komisja odrzuciła wszelkie alternatywne metody zaproponowane przez producentów eksportujących.
- (168) Na tej podstawie obliczenia przedstawiały się następująco:

Tabela 3

Świadczenie dla każdego przedsiębiorstwa z tytułu zakupionego pstrąga w 2020 r.

Przedsiębiorstwo/grupa	Średnia stopa subsydiowania (TL/kg)
Fishark	0,614
Gumusdoga	0,791
Ozpekler	0,728
Selina Balik	0,899

Tabela 4

Wsparcie na produkcję pstrąga

Przedsiębiorstwo/grupa	Kwota subsydium
Fishark	3,47 %
Gumusdoga	2,10 %
Ozpekler	2,75 %
Selina Balik	2,54 %

4.4. Dochody utracone – wspieranie inwestycji w sektorze akwakultury

4.4.1. Opis i podstawa prawna

(169) W dekreście nr 2012/3305 ⁽¹⁸⁾ i komunikacie wykonawczym nr 2012/1 ⁽¹⁹⁾ przedstawiono podstawy pomocy państwa dla inwestycji prowadzonych w sektorze akwakultury ⁽²⁰⁾ i stanowią one podstawy tureckiego programu zachęt inwestycyjnych. Przewidziano dwa programy zachęt:

- środki zachęty w ramach inwestycji regionalnych, w tym wsparcie w zakresie zwolnienia z VAT, zwolnienia z cła, ulg podatkowych, wsparcie w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne (wkład pracodawców), dotacji na spłatę odsetek, przydziału gruntów, ulg w podatku dochodowym oraz wsparcie w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne (wkład pracowników); oraz
- środki zachęty w ramach inwestycji ogólnych, w tym wsparcie w zakresie zwolnienia z VAT, zwolnienia z cła i zaliczek na podatek dochodowy.

(170) Przedsiębiorstwa, które nie mogą spełnić kryteriów minimalnej kwoty inwestycji, aby zakwalifikować się do programu zachęt do inwestycji regionalnych, mogą skorzystać z programu zachęt do inwestycji ogólnych, który jest dostępny dla wszystkich sześciu regionów określonych w dekreście nr 2012/3305. Intensywność pomocy może różnić się, gdyż opiera się na poziomie rozwoju gospodarczego tych sześciu regionów.

(171) Zarówno dekret, jak i komunikat w dalszym ciągu obowiązują, a wspomniane sześć regionów nie zmieniło się od czasu pierwotnego dochodzenia.

4.4.2. Wnioski

(172) W okresie objętym dochodzeniem przeglądowym przedsiębiorstwo Gumusdoga korzystało z ulg w podatku dochodowym.

(173) Wszystkie trzy przedsiębiorstwa objęte próbą korzystały ze zwolnienia z VAT i zwolnienia z cła w ramach zachęt do inwestycji regionalnych.

(174) Jak potwierdzono w pierwotnym dochodzeniu ⁽²¹⁾ i w przeglądzie wygaśnięcia ⁽²²⁾, wsparcie na inwestycje uważa się za subsydium w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) ppkt (ii) oraz art. 3 ust. 2 rozporządzenia podstawowego, jeżeli wsparcie przybiera formę bodźca podatkowego, czyli w sytuacji, w której w przeciwnym razie należne dochody rządowe zostają utracone lub nieopbrane.

(175) Subsydium to ma charakter szczególny i stanowi podstawę środków wyrównawczych, ponieważ wynikające z niego świadczenie wyraźnie ogranicza się do przedsiębiorstw znajdujących się w jednym z regionów wskazanych w wykazie. Ponadto dostęp do subsydium ogranicza się do niektórych przedsiębiorstw, prowadzących działalność w niektórych sektorach. Z uwagi na liczbę i jakość ograniczeń mających zastosowanie do niektórych sektorów, w szczególności ograniczeń w dostępie do subsydiowania w stosunku do niektórych rodzajów przedsiębiorstw albo całkowicie wykluczających niektóre sektory, subsydium nie spełnia też wymogów dotyczących braku szczególnego charakteru, o których mowa w art. 4 ust. 2 lit. b) rozporządzenia podstawowego.

⁽¹⁸⁾ Opublikowanym w tureckim Dzienniku Ustaw nr 28328 w dniu 19 czerwca 2012 r.

⁽¹⁹⁾ Opublikowanym w tureckim Dzienniku Ustaw nr 28329 w dniu 20 czerwca 2012 r.

⁽²⁰⁾ Produkcję akwakultury wyraźnie wymieniono w załączniku 2/A do dekretu nr 2012/3305 wśród sektorów, które mogą korzystać ze środków zachęty, takich jak zwolnienie z podatku od wartości dodanej (VAT), zwolnienie z cła, ulgi podatkowe, wkład w inwestycje, wsparcie w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne (wkład pracodawców), przydział gruntów, dotacje na spłatę odsetek, ulgi w podatku dochodowym oraz wsparcie w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne (wkład pracowników).

⁽²¹⁾ Motywy 45–48 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1195/2014.

⁽²²⁾ Motywy 63–65 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/823 z dnia .

(176) W załączniku 2 A do dekretu nr 2012/3305 wyraźnie wskazano akwakulturę jako jedną z form działalności, które mogą korzystać z tego rodzaju zwolnień od podatku. W załączniku 4 do dekretu wymieniono sektory, które nie mogą korzystać z żadnych zachęt podatkowych w ramach tego programu.

4.4.3. Obliczanie kwoty subsydium

(177) Aby ustalić kwotę subsydium stanowiącego podstawę środków wyrównawczych dotyczącego zwolnień od podatku, świadczenie przyznane odbiorcom w okresie objętym dochodzeniem przeglądowym obliczono jako różnicę między łączną wartością podatku do zapłaty według podstawowej stawki podatkowej a łączną wartością podatku do zapłaty według obniżonej stawki podatkowej.

(178) W odniesieniu do zwolnień z VAT i ceł Komisja wskazała aktywa, które zostały zakupione w okresie objętym dochodzeniem przeglądowym, oraz kwotę zwolnienia z VAT lub cła. Dwumiesięczne świadczenie w postaci przepływu środków pieniężnych obliczono na podstawie krótkoterminowej stopy procentowej obowiązującej w okresie objętym dochodzeniem przeglądowym.

(179) Po ujawnieniu ustaleń zarówno przedsiębiorstwo Gumusdoga, jak i rząd Turcji zwróciły się do Komisji o niestosowanie środków wyrównawczych w odniesieniu do zwolnień z VAT.

(180) Rząd Turcji twierdził, że amerykańskie organy dochodzeniowe nie uznały zwolnień z VAT w programie certyfikatów zachęt do inwestycji w Turcji za stanowiące podstawę środków wyrównawczych i powołał się na decyzję Stanów Zjednoczonych „Dochodzenie antysubsydjne dotyczące zwykłej blachy ze stopu aluminium pochodzącej z Republiki Turcji”⁽²³⁾.

(181) Komisja zwraca uwagę, że na stronie 17 tego dokumentu amerykański Departament Handlu stwierdził, że według jego ustaleń program ten nie przynosi żadnych korzyści, ale że jest w trakcie gromadzenia dodatkowych faktów dotyczących funkcjonowania systemu VAT rządu Turcji.

(182) Komisja zauważa również, że amerykański Departament Handlu zgodził się z Komisją, że zwolnienia z cła stanowią korzyść w ramach tego programu.

(183) Rząd Turcji argumentował, że podczas gdy producenci płacą podatek VAT naliczony od zakupów od dostawców, pobierają podatek VAT należny od sprzedaży towarów swoim klientom; w związku z tym ostatecznie to klienci ponoszą obciążenie podatkowe, a zatem zwolnienia z VAT nie stanowią podstawy do zastosowania środków wyrównawczych.

(184) Podobnie przedsiębiorstwo Gumusdoga twierdziło, że było w stanie zaliczać zobowiązania z tytułu VAT na poczet należności z tytułu VAT, a jedyną korzyścią z uczestnictwa w programie było uniknięcie płatności VAT z góry, a tym samym obciążenia administracyjnego związanego z zaliczaniem zobowiązań z tytułu VAT na poczet należności z tytułu VAT. W związku z tym przedsiębiorstwo zwróciło się z wnioskiem o nieobliczanie korzyści zgodnie z poprzednimi dochodzeniami.

(185) Wbrew uwagom przedsiębiorstw Gumusdoga Komisja uznała, że te zwolnienia z VAT i ceł powinny stanowić podstawę środków wyrównawczych.

(186) Z powodów przedstawionych w motywach 148–150 Komisja, zgodnie z poprzednimi dochodzeniami, ustaliła, że w ramach programu zwolnień z VAT w Turcji zapewniano subsydia stanowiące podstawę środków wyrównawczych w rozumieniu art. 3 pkt 1 lit. a) ppkt (ii) oraz art. 3 pkt 2 rozporządzenia podstawowego. Fakt, że z księgowego punktu widzenia zobowiązania z tytułu VAT są zaliczane na poczet należności, nie eliminuje świadczenia w zakresie przepływu środków pieniężnych wynikającego z tego, że producenci eksportujący nie muszą wypłacać gotówki z góry, a następnie czekać na otrzymanie zwrotu od organów podatkowych po przetworzeniu ich miesięcznych deklaracji VAT, jak ma to miejsce w przypadku przedsiębiorstw niekorzystających z tego programu.

(187) Po dodatkowym ostatecznym ujawnieniu Rząd Turcji powtórzył, że program zwolnień z VAT w Turcji nie zapewnia subsydiów stanowiących podstawę środków wyrównawczych. Argument ten odrzucono z przyczyn określonych w powyższych motywach.

(188) W odniesieniu do zwolnień z VAT, z których korzystało przedsiębiorstwo Gumusdoga, Komisja obliczyła, że zyskało ono dwa miesiące na czasie. Po ostatecznym ujawnieniu przedsiębiorstwo zwróciło się o wyjaśnienie, w jaki sposób Komisja ustaliła okres dwóch miesięcy, twierdząc, że zaliczało zobowiązania z tytułu VAT na poczet należności tylko przez jeden miesiąc. Jak stwierdzono w motywie 42 rozporządzenia w sprawie ceł tymczasowych, „korzyści wyniesione w okresie objętym dochodzeniem polegały tylko na tym, że przedsiębiorstwa te zyskały dwa miesiące na czasie, do chwili otrzymania zwrotu należnego im podatku VAT od organów podatkowych”. W pierwotnym dochodzeniu nie przedstawiono żadnych uwag dotyczących tego stwierdzenia, a Komisja nie posiada w aktach sprawy żadnych dowodów na to, że system VAT w Turcji uległ zmianie od tego czasu.

⁽²³⁾ Nota Stanów Zjednoczonych dotycząca tymczasowych ustaleń potwierdzających istnienie dumpingu z dochodzenia antysubsydjnego dotyczącego zwykłej blachy ze stopu aluminium pochodzącej z Republiki Turcji, sprawa C-489-840, opublikowana 7 sierpnia 2020 r.

- (189) Po ostatecznym ujawnieniu przedsiębiorstwo Gumusdoga stwierdziło, że Komisja powinna przypisać ulgi podatkowe do różnych produktów wymienionych w certyfikatach wsparcia inwestycyjnego, które stanowiły podstawę ulg podatkowych.
- (190) Argument ten został odrzucony, ponieważ ulgi w podatku dochodowym stanowią dochód przedsiębiorstwa, a zatem są przypisane do łącznego obrotu grupy.
- (191) W przypadku subsydium stanowiącego podstawę środków wyrównawczych dotyczącego zwolnienia z VAT i zwolnienia z cła świadczenie zostało obliczone jako świadczenie w postaci przepływu środków pieniężnych z tytułu zakupów dokonanych w okresie objętym dochodzeniem przeglądowym.

Tabela 5

Dochody utracone

Przedsiębiorstwo	Kwota subsydium
Fishark	0,00 %
Gumusdoga	1,77 %
Ozpekler	0,00 %
Selina Balik	0,00 %

4.5. Bezpośrednie transfery funduszy – wspieranie ubezpieczeń w sektorze akwakultury

4.5.1. Opis i podstawa prawna

- (192) Zgodnie z ustawą o ubezpieczeniach rolnych nr 5363 ⁽²⁴⁾ i dekretem nr 2018/380 ⁽²⁵⁾ dotyczącym ryzyka, plonów i regionów objętych zakresem Grupy Ubezpieczeń Rolnych oraz wysokości wsparcia w zakresie płatności składek w ÖDP, producenci produktów akwakultury mogą korzystać z obniżonej składki ubezpieczeniowej pokrywającej straty w stadach ryb i połowach pstrąga spowodowane licznymi możliwymi chorobami, kłeskami żywiołowymi, wypadkami itp. Wsparcie ze strony rządu Turcji wynosi 50 % składki ubezpieczeniowej.

4.5.2. Wnioski

- (193) Jak potwierdzono w pierwotnym dochodzeniu ⁽²⁶⁾ i podczas przeglądu wygaśnięcia ⁽²⁷⁾, świadczenie wynikające z tego programu to niższe koszty związane z ubezpieczeniem na życie zwierząt akwakultury.
- (194) W rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia podstawowego program ten stanowi subsydium w postaci bezpośredniej dotacji przyznawanej przez rząd Turcji producentom pstrąga oraz wkładu finansowego, ponieważ odbiorcy subsydium korzystają z dogodnej składki ubezpieczeniowej, której kwota jest znacznie niższa od kwot składek ubezpieczeniowych dostępnych na rynku w celu ubezpieczenia się od porównywalnych rodzajów ryzyka.
- (195) Program ten stanowi świadczenie w rozumieniu art. 3 ust. 2 rozporządzenia podstawowego. Wysokość świadczenia odpowiada różnicy między składkami oferowanymi w kontekście komercyjnej polisy ubezpieczeniowej a składką subsydiowaną.
- (196) Subsydium to jest szczególnie, ponieważ organ je przyznający oraz przepisy, na podstawie których funkcjonuje ten organ, wyraźnie ograniczają dostęp do tej obniżonej składki do przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze rolnictwa, a nawet są wyraźnie ukierunkowane na docelowe ryzyko ponoszone przez producentów akwakultury.

⁽²⁴⁾ Art. 12 i 13, turecki Dziennik Ustaw nr 25852 z dnia 21 czerwca 2005 r.

⁽²⁵⁾ Turecki Dziennik Ustaw nr 30608 z dnia 27 listopada 2018 r.

⁽²⁶⁾ Motywy 88–89 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 1195/2014; potwierdzone w motywie 42 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2015/309.

⁽²⁷⁾ Motyw 70 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2021/823.

4.6. Bezpośrednie przekazanie środków finansowych – inne programy

4.6.1. Opis i podstawa prawna

- (197) W okresie objętym dochodzeniem przeglądowym rząd Turcji przekazywał bezpośrednio objętemu próbą producentowi eksportującemu Gumusdoga środki finansowe, które były księgowane na kontach tego przedsiębiorstwa jako dochód.
- (198) Komisja zwróciła się o przedstawienie informacji dotyczących wszystkich pozycji na tym rachunku dochodów w 2020 r., a przedsiębiorstwo przekazało szczegółowe informacje na temat każdej pozycji. Odnotowano trzy pozycje, które stanowiły bezpośrednie transfery środków finansowych ograniczone do następujących eksporterów:
- (199) Najpierw przedsiębiorstwo otrzymało środki na rachunek „Wsparcie na rzecz Egejskiego Stowarzyszenia Eksporterów”, które według przedsiębiorstwa było związane ze wsparciem dotyczącym transportu lotniczego. Jest to regulowane dekretem prezydenta nr 2552 z dnia 16 maja 2020 r. w sprawie wsparcia wydatków na transport lotniczy na okres od maja do lipca 2020 r. ⁽²⁸⁾
- (200) Po drugie przedsiębiorstwo otrzymało środki na rachunek „Zachęty wywozowe Ministerstwa Gospodarki” („wsparcie zachęt wywozowych”). Przedsiębiorstwo poinformowało, że „na mocy dekretu nr 2014/8 ⁽²⁹⁾ celem jest zapewnienie wsparcia, aby umożliwić przedsiębiorstwom prowadzącym działalność przemysłową lub handlową w Turcji uzyskanie certyfikatów dostępu do rynku oraz zagwarantowanie ich udziału w globalnym łańcuchu dostaw”.
- (201) Po trzecie przedsiębiorstwo otrzymało środki na rachunek „Dochód ze wsparcia działalności wystawienniczej”. Przedsiębiorstwo poinformowało, że pomoc ta jest regulowana „Dekretem nr 2017/4 w sprawie wspierania udziału w targach za granicą” opublikowanym w tureckim Dzienniku Urzędowym nr 30031 z dnia 7 kwietnia 2017 r. Zgodnie z tym dekretem eksporterzy mogą ubiegać się o zwrot kosztów od Dyrekcji Generalnej ds. Eksportu przy Ministerstwie Handlu za udział w targach odbywających się za granicą, które zostały zakwalifikowane przez Ministerstwo Handlu jako kwalifikujące się do wsparcia.

4.7. Wnioski

- (202) W przypadku pierwszej dotacji Komisja uważa, że jest ona zależna od wywozu, ponieważ stanowi zwrot kosztów transportu wywozowego. Ponadto eksporter musi podpisać zobowiązanie do wywozu i do zwrotu dotacji w przypadku zawrócenia wywożonych towarów do Turcji. Ponadto program ten jest przeznaczony dla eksporterów prowadzących działalność w określonych sektorach, np. w sektorze akwakultury.
- (203) Jeżeli chodzi o drugą dotację, Komisja stwierdza, że jest ona również zależna od wywozu, ponieważ stanowi refundację wydatków poniesionych na transakcje wywozowe w celu uzyskania dostępu do rynków zagranicznych, takich jak koszty certyfikacji i kontroli jakości.
- (204) W odniesieniu do trzeciej dotacji Komisja stwierdza, że jest ona również zależna od wywozu, ponieważ jest przeznaczona na promocję wywozu poprzez uczestnictwo w targach organizowanych za granicą.
- (205) W rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia podstawowego program ten stanowi subsydium w postaci bezpośredniej dotacji przyznawanej przez rząd Turcji eksporterom tureckim. Program ten stanowi świadczenie w rozumieniu art. 3 ust. 2 rozporządzenia podstawowego.
- (206) Dotacje te są uwarunkowane wynikami wywozu w rozumieniu art. 4 ust. 4 lit. a) rozporządzenia podstawowego. Niektóre z tych dotacji są również szczególne w rozumieniu art. 4 ust. 2 lit. a) i art. 4 ust. 3 rozporządzenia podstawowego, co wynika z dokumentów przedstawionych przez współpracującego producenta eksportującego, które wskazują, iż dotacje wydają się ograniczać do niektórych sektorów przemysłu, takich jak sektor akwakultury. Komisja stwierdza zatem, że dotacje te stanowią podstawę środków wyrównawczych i są szczególnie.
- (207) Świadczenie to kwota dochodu otrzymanego i zaksięgowanego w okresie objętym dochodzeniem przeglądowym.
- (208) Po ujawnieniu ustaleń przedsiębiorstwo Gumusdoga zakwestionowało decyzję Komisji dotyczącą zastosowania środków wyrównawczych w odniesieniu do tych trzech dotacji.

⁽²⁸⁾ <http://yuksekerilim.com.tr/tr/ihracat-yuklemelerinde-devlet-navlun-destegi-hk/> (dostęp w dniu 22 sierpnia 2022 r.).

⁽²⁹⁾ Opublikowanego w tureckim Dzienniku Ustaw nr 29109 z 4.09.2014 r.

- (209) W przypadku „Wsparcia na rzecz Egejskiego Stowarzyszenia Eksporterów” (pierwsza dotacja) przedsiębiorstwo Gumusdoga stwierdziło, że program nie jest związany z produktem objętym przeglądem, ponieważ wywóz produktów objętych kodami HS 0302, 0303 i 0304 do Unii Europejskiej nie wchodzi w zakres wsparcia.
- (210) Komisja odrzuciła to twierdzenie, ponieważ wsparcie może obejmować produkty objęte innymi kodami HS, które wchodzi w zakres produktów objętych obecnym dochodzeniem, a mianowicie kodami HS 0301 i 0305. Przedsiębiorstwo nie dostarczyło również Komisji wystarczających informacji, które pozwoliłyby jej zbadać, które grupy produktów były objęte wsparciem otrzymanym w okresie objętym dochodzeniem przeglądem.
- (211) Gumusdoga stwierdziło ponadto, że pierwsza dotacja nie jest związana ze sprzedażą eksportową na rynek unijny.
- (212) Komisja nie kwestionuje faktu, że program ten nie dotyczy wyłącznie produktu objętego przeglądem, dlatego też świadczenie, jakie otrzymało przedsiębiorstwo, zostało odniesione do łącznego obrotu grupy z wywozu, a następnie przypisane do produktu objętego przeglądem.
- (213) W odniesieniu do wsparcia zachęt wywozowych (druga dotacja) Gumusdoga stwierdziło, że tylko jeden z ośmiu wniosków uwzględnionych przy obliczaniu świadczenia dotyczy produktu objętego przeglądem i okresu objętego dochodzeniem przeglądem. W związku z tym przedsiębiorstwo zwróciło się do Komisji o dokonanie odpowiedniego przeglądu obliczenia świadczenia i odrzucenie siedmiu wniosków, które nie dotyczą produktu objętego przeglądem ani okresu objętego dochodzeniem przeglądem.
- (214) Komisja odrzuca to twierdzenie, ponieważ świadczenie zostało uwzględnione jako dochód zaksięgowany w okresie objętym dochodzeniem przeglądem i zostało odniesione do łącznego obrotu grupy z wywozu, a następnie przypisane do produktu objętego przeglądem.
- (215) Przedsiębiorstwo Gumusdoga zwróciło się również do Komisji o pominięcie korzyści płynących z „Dochodu ze wsparcia działalności wystawienniczej” (trzecia dotacja), ponieważ program ten nie dotyczy konkretnego sektora lub przedsiębiorstwa, ani też nie jest związany z produktem objętym przeglądem czy z okresem objętym dochodzeniem przeglądem.
- (216) Komisja odrzuca to twierdzenie, ponieważ wsparcie to jest zależne od wywozu, a świadczenie uzyskane w okresie objętym dochodzeniem przeglądem zostało odniesione do łącznego obrotu grupy z wywozu, a następnie przypisane do produktu objętego przeglądem.

Tabela 6

Bezpośrednie przekazanie środków finansowych

Przedsiębiorstwo	Kwota subsydium
Fishark	0,00 %
Gumusdoga	0,21 %
Ozpekler	0,09 %
Selina Balik	0,08 %

4.8. Pożyczki preferencyjne

- (217) Podczas pierwotnego dochodzenia i przeglądu wygaśnięcia Komisja ustaliła, że producenci pstrąga korzystali z pożyczek preferencyjnych, takich jak:
- nieoprocentowane lub uprzywilejowane kredyty rolnicze;
  - uprzywilejowane kredyty eksportowe udzielane przez Eximbank bezpośrednio lub za pośrednictwem innych banków.
- (218) Komisja zbadała preferencyjne kredyty udzielone objętym próbą producentom eksportującym w 2020 r., w tym kredyty rolnicze, kredyty eksportowe i inne programy pożyczek, w tym programy organizowane przez rząd Turcji w 2020 r. w odpowiedzi na pandemię COVID-19.

4.9. Kredyty rolnicze

4.9.1. Opis i podstawa prawna

- (219) Dekret nr 2020/2015 stanowi, że rolnicze spółdzielnie kredytowe i T.C. Ziraat Bankasi A.S. („Ziraat Bankasi”) mogą udzielać producentom sektora akwakultury pożyczek uprzywilejowanych i pożyczek na działalność gospodarczą. Producenci pstrąga mogą otrzymać obniżenie mających zastosowanie odsetek wynoszące od 10 % do 80 %. Górna granica pożyczki wynosi 10 000 000 TL. Dekret obejmuje okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r.
- (220) Rolnicze spółdzielnie kredytowe to podmioty prawa prywatnego, które utworzyli producenci rolni (tj. osoby fizyczne lub osoby prawne zajmujące się produkcją rolną) w Turcji w celu zapewnienia sobie wsparcia w zaspokojeniu potrzeb finansowych w prowadzonej przez nich działalności.
- (221) Ziraat Bankasi to Bank Rolny Republiki Turcji, w pełni państwowy. Podczas pierwotnego dochodzenia jego udziały w całości należały do Podsekretariatu Skarbu Państwa. W 2018 r. przeniesiono jednak jego kapitał do Tureckiego Funduszu Majątkowego i, jak stwierdzono w przeglądzie wygaśnięcia, pozostaje on w 100 % własnością Tureckiego Funduszu Majątkowego ⁽³⁰⁾.
- (222) Zgodnie z art. 2 ustawy nr 6741 o ustanowieniu przedsiębiorstwa zarządzającego Tureckim Funduszem Majątkowym i zmianie niektórych innych ustaw Turecki Fundusz Majątkowy jest instytucją powiązaną z urzędem Prezydenta ⁽³¹⁾.
- (223) Zgodnie z art. 13 ust. 2 dekretu Rady Ministrów nr 2016/9429 przewodniczącym rady dyrektorów Funduszu jest Prezydent Republiki. Prezydent Republiki może wyznaczyć jednego z członków rady na wiceprzewodniczącego ⁽³²⁾.
- (224) Jak ustalono w pierwotnym dochodzeniu ⁽³³⁾, Ziraat Bankasi udziela preferencyjnych pożyczek przedsiębiorstwom w sektorze akwakultury, aby promować produkcję rolną i agrobiznes. W związku z tym Rada Ministrów corocznie określa czas trwania, procedury i zasady programu, a Skarb Państwa przekazuje pozostałą kwotę wypłaty odsetek, odpowiadającą zdyskontowanej stopie procentowej, do Ziraat Bankasi.
- (225) W pierwotnym dochodzeniu ustalono zatem, że Ziraat Bankasi dysponował uprawnieniami rządowymi na podstawie dekretu nr 2013/4271, który na tej samej podstawie został zastąpiony dekretem nr 2020/2015.
- (226) W związku z tym T.C. Ziraat Bankasi A.S. w dalszym ciągu dysponuje uprawnieniami rządowymi, a Komisja, podobnie jak w poprzednich dochodzeniach, nadal uznaje go za podmiot prawa publicznego.

4.9.2. Ustalenia

- (227) W okresie objętym dochodzeniem przeglądownym współpracujący producenci eksportujący objęci próbą mieli wyłącznie niespłacone pożyczki uprzywilejowane zaciągnięte w Ziraat Bankasi.
- (228) Po ujawnieniu ustaleń przedsiębiorstwo Gumusdoga stwierdziło, że Komisja nie powinna uznawać kredytów rolniczych udzielanych przez Ziraat Bankasi za stanowiące podstawę środków wyrównawczych, ponieważ były one związane z zakupem polisy ubezpieczeniowej powiązanej z produkcją innych produktów, a nie z produkcją produktu objętego przeglądem.
- (229) Argument ten został odrzucony, ponieważ kredyt został udzielony przedsiębiorstwu i nie było dowodów na to, że podobne kredyty były ogólnie dostępne dla przedsiębiorstw w Turcji. Ponadto kredyt nie był uzależniony od produkcji innych produktów, a jedynie od zakupu polisy ubezpieczeniowej dotyczącej konkretnego gospodarstwa.

⁽³⁰⁾ <https://www.ziraatbank.me/en/ziraat-bank-turkey-today> (dostęp w dniu 24 czerwca 2022 r.).

⁽³¹⁾ <https://www.tvf.com.tr/uploads/file/law-no-6741.pdf> (dostęp w dniu 24 czerwca 2022 r.).

⁽³²⁾ <https://www.tvf.com.tr/uploads/file/decree.pdf> (dostęp w dniu 24 czerwca 2022 r.).

⁽³³⁾ Motyw 67 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1195/2014.

4.10. Kredyty eksportowe

4.10.1. Opis i podstawa prawna

- (230) Jak ustalono w toku pierwotnego dochodzenia ⁽³⁴⁾ i podczas przeglądu wygaśnięcia ⁽³⁵⁾, Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. („Eximbank”) został założony przez rząd Turcji dnia 21 sierpnia 1987 r. na mocy dekretu nr 87/11914 wskutek przyjęcia wniosku ustawodawczego nr 3332 ⁽³⁶⁾ w sprawie kredytów eksportowych i jest bankiem w pełni państwowym, który w imieniu rządu Turcji pełni rolę środka zachęcającego do eksportu w ramach tureckiej strategii eksportu.
- (231) Rząd upoważnił Eximbank do wspierania handlu zagranicznego oraz tureckich wykonawców/inwestorów prowadzących działalność w regionach zamorskich w celu zwiększenia eksportu tureckich przedsiębiorstw oraz ich konkurencyjności na arenie międzynarodowej.
- (232) Komisja w dalszym ciągu uważa, że Eximbankowi powierzono wykonywanie funkcji rządowych i wskutek tego jest podmiotem prawa publicznego.
- (233) Ustawa nr 3332, jak również rezolucja nr 2013/4286 ⁽³⁷⁾ w sprawie ustanowienia Eximbanku stanowi podstawę prawną kredytów eksportowych udzielanych za pośrednictwem Eximbanku.
- (234) Eximbank zapewnia wsparcie finansowe (bezpośrednio albo za pośrednictwem banków korespondentów działających na zasadzie prowizji), takie jak zależne od wywozu kredyty eksportowe udzielane przed dokonaniem wywozu i z tytułu wywozu oraz zorientowane na wywóz kredyty inwestycyjne udzielane eksporterom, mając na celu zwiększenie konkurencyjności tureckich eksporterów na rynkach zagranicznych.
- (235) Eximbank stosuje również kredyty redyskontowe w celu zapewnienia zaliczek gotówkowych eksporterom na podstawie dyskontowania rachunków i dokumentów związanych ze sprzedażą eksportową ⁽³⁸⁾. Podstawą prawną takich kredytów są „Zasady wdrażania oraz okólnik w sprawie kredytu redyskontowego na wywóz i usługi dotyczące zysków w walucie obcej (program redyskontowy)” ⁽³⁹⁾ oraz art. 45 ustawy o banku centralnym.
- (236) W sprawozdaniu rocznym Banku Centralnego Turcji („TCMB”) za 2020 r. odnotowano, że celem kredytów redyskontowych jest „ulatwienie przedsiębiorstwom eksportowym dostępu do kredytów na korzystnych warunkach i wzmocnienie rezerw Banku Centralnego Turcji” ⁽⁴⁰⁾.
- (237) Kredyty redyskontowe finansuje Bank Centralny Turcji, udziela ich jednak za pośrednictwem tureckich instytucji finansowych (zarówno publicznych, jak i prywatnych banków) pełniących funkcję banków korespondentów Banku Centralnego Turcji. Stopy procentowe ustala Bank Centralny Turcji, natomiast wynagrodzenie banków korespondentów pochodzi z prowizji naliczanych odbiorcom.

4.10.2. Ustalenia

- (238) W okresie objętym dochodzeniem przeglądownym współpracującym producentom eksportującym objętym próbą pozostały do spłacenia preferencyjne kredyty eksportowe udzielone bezpośrednio przez Eximbank albo za pośrednictwem innych publicznych lub prywatnych banków pełniących funkcję banków korespondentów Eximbanku. Przedsiębiorstwa korzystały również z kredytów redyskontowych udzielanych przez Eximbank lub za pośrednictwem innych publicznych lub prywatnych banków.

4.11. Inne programy pożyczek

4.11.1. Opis i podstawa prawna

- (239) Niektórzy objęci próbą producenci eksportujący zgłosili inne pożyczki zaciągnięte w 2020. Komisja zidentyfikowała trzy programy, z których korzystali objęci próbą producenci eksportujący, i zwróciła się do rządu Turcji o przedstawienie informacji dotyczących następujących programów:

— Can Suyu – „Life Water”;

⁽³⁴⁾ Motyw 69 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1195/2014.

⁽³⁵⁾ Motyw 79 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/823.

⁽³⁶⁾ Opublikowanego w tureckim Dzienniku Ustaw nr 19417 (bis) w dniu 31 marca 1987 r.

⁽³⁷⁾ Opublikowana w tureckim Dzienniku Ustaw nr 28568 w dniu 23 lutego 2013 r.

⁽³⁸⁾ <https://www.eximbank.gov.tr/en/product-and-services/credits/short-term-export-credits/rediscount-credit-program> (dostęp w dniu 24 czerwca 2022 r.).

⁽³⁹⁾ Wydane dnia 4 października 2016 r. przez Dyрекcyję Generalną ds. Instytucji Bankowych i Finansowych oraz Dyрекcyję ds. Przepisów dotyczących Rozliczeń w Walutach Obcych Banku Centralnego Turcji.

⁽⁴⁰⁾ <https://www3.tcmb.gov.tr/yillikrapor/2020/en/m-2-2.html> section 2.2.4 (dostęp w dniu 1 lipca 2022 r.).

- Ise Devam – „Continue to Business”;
- IVME Credit – „Movement Credit”.
- (240) Program Can Suyu „Life Water” to ogólny program pożyczkowy, z którego mogą skorzystać wszystkie przedsiębiorstwa, które zobowiążą się do kontynuowania działalności i utrzymania (a nie zmniejszenia) liczby zarejestrowanych w zakładzie ubezpieczeń społecznych pracowników na koniec lutego 2020 r. W ramach programu rząd Turcji udziela pożyczki na kontynuację działalności Kredi Garanti Fonu i pięciu bankom publicznym, które mają w nim udziały.
- (241) Program Ise Devam „Continue to Business” jest kolejnym ogólnym programem pożyczkowym związanym z bieżącą działalnością, funkcjonującym w taki sam sposób jak program Can Suyu „Life Water”. W ramach programu rząd Turcji udziela pożyczki na kontynuację działalności Kredi Garanti Fonu i pięciu bankom publicznym, które mają w nim udziały.
- (242) Program IVME Credit „Movement Credit” jest bardziej specjalistycznym programem, z którego mogą korzystać niektóre sektory gospodarki. Program został ogłoszony jako część pakietu finansowego IVME (na rzecz aktywizacji) w dniu 23 maja 2019 r. przez Ministerstwo Skarbu i Finansów wraz z trzema bankami publicznymi: Ziraat Bankasi, Halkbank i Vakifbank ⁽⁴¹⁾. Pakiet finansowy na rzecz aktywizacji z kolei wpisuje się w długoterminową politykę gospodarczą rządu Turcji dla kraju, określoną w programie nowej gospodarki („Yeni Ekonomi Programi”).
- (243) W oficjalnym komunikacie poinformowano, że program ma na celu „wspieranie sektorów, które są w wysokim stopniu uzależnione od przywozu, a także charakteryzują się deficytem w handlu zagranicznym i znaczącym wkładem w tworzenie miejsc pracy oraz wysokimi wolumenami wywozu lub zyskami w obcej walucie”. Zgodnie z przemówieniem inauguracyjnym ministra Skarbu Państwa i finansów „w ramach pakietu finansowego przyjmuje się podejście finansowania zorientowanego na produkt. Nie tylko poprzez ocenę w odniesieniu do poszczególnych sektorów, ale również poprzez finansowanie produktów, które mogą potencjalnie pozytywnie przyczynić się do zmniejszenia deficytu w handlu zagranicznym. W ten sposób dąży się do zwiększenia konkurencyjności odpowiednich produktów na rynkach międzynarodowych, co pozwoli na ujawnienie potencjału eksportowego produktów strategicznych” ⁽⁴²⁾.
- (244) Główne działania, które kwalifikują się do wsparcia, to „wytwarzanie surowców i półproduktów, produkcja maszyn i rolnictwo”. W obszarze surowców i towarów przywożonych wskazano 4 główne sektory: produkty chemiczne/medyczne (farmaceutyczne), wyroby z tworzyw sztucznych i z gumy; przedzie sztuczne i syntetyczne oraz sektor papieru i tektury ⁽⁴³⁾.
- (245) W dziedzinie produkcji maszyn ustanowiono wykaz producentów maszyn w ramach określonych kodów NACE. Pakiet finansowy obejmuje pożyczki udzielane krajowym producentom maszyn uwzględnionych w wykazie kodów NACE, którzy inwestują w nową produkcję lub zwiększenie mocy produkcyjnych, a także pożyczki dla krajowych nabywców inwestujących w nowe maszyny produkowane przez tych samych producentów. Pakiet jest skierowany do następujących sektorów:
- maszyny i komponenty elektryczne, komputery, urządzenia elektroniczne i optyczne;
  - części do pojazdów silnikowych i części;
  - silniki i ich komponenty;
  - ogólne maszyny przemysłowe i ich komponenty;
  - sprzęt elektroniczny ⁽⁴⁴⁾.
- (246) Rolnictwo obejmuje „produkcję zwierzęcą i produkcję roślinną”, a pożyczek w ramach tego programu udzielono jednemu objętemu próbą producentowi eksportującemu w okresie objętym dochodzeniem przeglądowym na działalność związaną z akwakulturą. Warunki tych pożyczek są wyraźnie preferencyjne pod względem oferowanego oprocentowania.

4.11.2. Ustalenia

- (247) W przypadku dwóch ogólnych programów pożyczek Can Suyu „Life Water” i Ise Devam „Continue to Business” opartych na poziomie zatrudnienia w przedsiębiorstwach w lutym 2020 r. Komisja nie znalazła dowodów na to, że te programy pożyczek są szczególne lub stanowią podstawę środków wyrównawczych.

⁽⁴¹⁾ <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/05/ivme-sunum.pdf> (dostęp w dniu 11 lipca 2022 r.).

⁽⁴²⁾ <https://www.sondakika.com/ekonomi/haber-ivme-finansman-paketi-12078612/>

⁽⁴³⁾ <https://www.sondakika.com/ekonomi/haber-ivme-finansman-paketi-12078612/>

⁽⁴⁴⁾ <http://www.satso.org.tr/duyuru/5605/ivme-finansman-paketi.aspx>

- (248) W przypadku programu kredytów IVME Komisja znalazła jednak dowody na to, że jest on ograniczony do określonych sektorów i określonych rodzajów działalności (jak wskazano powyżej), a pakiet kredytów jest powiązany z bankami publicznymi Ziraat Bank, Halkbank i Vakifbank.
- (249) Komisja ustaliła, że przedsiębiorstwa objęte próbą korzystały wyłącznie z kredytów IVME udzielanych przez Ziraat Bank i Halkbank. W związku z tym Komisja nie zbadała statusu Vakifbanku w przedmiotowym dochodzeniu.
- (250) Komisja potwierdziła w sekcji 4.5.1, że Ziraat Bank jest organem publicznym i posiada uprawnienia rządowe.
- (251) Komisja – na podstawie informacji publicznych, a także informacji, które sam bank dostarczył w ramach odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu rządowym, obejmującym kopie sprawozdań rocznych za lata 2019 i 2020 – stwierdziła, że Türkiye Halk Bankası A.Ş. („Halkbank”) jest podmiotem prawa publicznego dysponującym uprawnieniami rządowymi.
- (252) Halkbank został założony przez rząd Turcji w 1933 r. Drogę do powstania Halkbanku utorował Mustafa Kemal Atatürk, który oświadczył, że „Niezwykle istotne jest stworzenie organizacji, która zapewni właścicielom małych firm i dużych przedsiębiorstw przemysłowych pożyczki, których tak bardzo potrzebują i które będą łatwo dostępne i niedrogie, a także obniżenie kosztów kredytu w normalnych warunkach”.
- (253) Rząd Turcji, za pośrednictwem Tureckiego Funduszu Majątkowego, posiada 77,9 % udziałów w Halkbanku ⁽⁴⁵⁾. Komisja zauważyła, że wszyscy członkowie zarządu banku są lub byli urzędnikami państwowymi lub pełnili funkcje w innych organach publicznych ⁽⁴⁶⁾.
- (254) Na przykład Komisja zwróciła uwagę, że w zarządzie banku zasiada Maksut Serim, który w 2020 r. pełnił funkcję starszego doradcy prezydenta Republiki Turcji, a w latach 2003–2016 był głównym doradcą premiera Republiki Turcji.
- (255) Komisja zwróciła również uwagę na fakt, że w zarządzie zasiada Sezai Uçarmak, który w 2020 r. był wiceministrem w Ministerstwie Handlu.
- (256) Komisja zauważyła ponadto, że w statucie Halkbanku wyraźnie określono szczególny cel banku jako podmiotu zapewniającego tani dostęp do finansowania dla MŚP, handlowców i rzemieślników (art. 4 ust. 4) przy zaangażowaniu Rady Ministrów Republiki Turcji.
- (257) W art. 4 ust. 5 statutu odniesiono się do sytuacji, w której mniej niż 50 % udziałów banku znajduje się w posiadaniu państwa: „W przypadku gdy udział procentowy udziałów banku będących w posiadaniu państwa spadnie poniżej 50 %, działalność banku w zakresie oferowania kredytów dla rzemieślników i kupców oraz małych i średnich przedsiębiorstw przemysłowych będzie kontynuowana zgodnie z metodami i zasadami, które określi Rada Ministrów” ⁽⁴⁷⁾.
- (258) Bank został utworzony przez rząd Turcji, a jego priorytetowym celem jest zaspokajanie potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw („MŚP”), handlowców i rzemieślników.
- (259) Jak podkreśla sam Halkbank, „Ponieważ priorytetem Halkbanku było zawsze zapewnienie tej grupie docelowej kredytów oferowanych na najkorzystniejszych warunkach, to zasługuje on na szacunkowe miejsce, jakie zajmuje w sercach handlowców, rzemieślników i MŚP” ⁽⁴⁸⁾. W sprawozdaniach rocznych za lata 2020 i 2021 Halkbank również kilkakrotnie odnosi się do swojej roli jako banku, którego działalność jest regulowana w ramach polityki publicznej, realizującego priorytety rządu.
- (260) Zgodnie z oficjalną misją Halkbanku zawartą w jego sprawozdaniach rocznych rolą banku jest „wspieranie rozwoju i wzrostu Turcji z uwzględnieniem odpowiedzialności społecznej oraz bycie bankiem dla ludzi, który tworzy dużą wartość dodaną dla wszystkich zainteresowanych stron”.

⁽⁴⁵⁾ <https://www.halkbank.com.tr/en/investor-relations/corporate-information/ownership-structure.html> (dostęp w dniu 8 sierpnia 2022 r.).

⁽⁴⁶⁾ <https://www.halkbank.com.tr/en/investor-relations/financial-information/annual-reports.html> (dostęp w dniu 8 sierpnia 2022 r.).

⁽⁴⁷⁾ <https://www.halkbank.com.tr/en/investor-relations/corporate-governance/articles-of-association.html> (dostęp w dniu 17 sierpnia 2022 r.).

⁽⁴⁸⁾ <https://www.halkbank.com.tr/en/about-halkbank/discover/we-are-turkiyes-sme-and-tradesman-bank.html> (dostęp w dniu 16 sierpnia 2022 r.).

- (261) Bank realizuje tę misję w praktyce w następujący sposób: „Ponieważ skierowaliśmy nasze zasoby na realizację priorytetów gospodarki Turcji w ramach naszej misji »Przede wszystkim jesteśmy ludźmi, w dalszej kolejności bankiem«, skupiliśmy się na prowadzeniu naszej działalności przy zastosowaniu podejścia opartego na szacunku dla ludzi, społeczeństwa i środowiska”.
- (262) Przykładowo na stronie 52 sprawozdania za rok 2021 można znaleźć informację, że „Bank ... udzielił 500 000 przedsiębiorców i rzemieślników kredytów subsydiowanych przez Ministerstwo Skarbu i Finansów o wartości 12,1 mld TRY. Ponadto Halkbank kontynuował odrażanie spłat kredytów udzielonych przedsiębiorcom i rzemieślnikom, którzy ponieśli straty w wyniku pandemii, zgodnie z dekretem prezydenckim”⁽⁴⁹⁾.
- (263) W odniesieniu do w szczególności do kredytów IVME dyrektor generalny Osman Arslan wyraził uznanie dla „harmonizacji i silnej koordynacji działań między instytucjami związanymi z zarządzaniem gospodarczym, mających na celu osiągnięcie pozytywnych rezultatów” i dodał, że „Z naszą determinacją do osiągnięcia celów w ramach programu nowej gospodarki ten rok będzie intensywny w praktyce i dołożymy wszelkich starań, aby zaoferować najbardziej odpowiednie rozwiązania dostosowane do wymagań naszych klientów. Wpłaty kredytów w ramach naszych innowacyjnych produktów, takich jak pakiet finansowy na rzecz aktywizacji, kredyt dla przedsiębiorstw zorientowany na tworzenie miejsc pracy, kredyt indeksowany wskaźnikami gospodarki, kredyt mieszkaniowy w ramach kampanii, kredyt konsumencki w ramach kampanii, kredyt indeksowany jednodniową stopą referencyjną liry tureckiej oraz kredyt na pojazdy produkcji krajowej, w 2019 r. osiągnęły wartość 30 mld TL”⁽⁵⁰⁾.
- (264) Warunki kredytów IVME obejmują okres karencji oraz preferencyjne oprocentowanie, które jest ustalane jako procentowa dopłata (1–3 %, w zależności od okresu kredytowania) do państwowych dłużnych papierów wartościowych o niskim ryzyku (DIBS).
- (265) Oprocentowanie kredytów IVME jest określone w wytycznych rządu dla banków i jest ustalane niezależnie od struktury kosztów kapitałowych banku, sytuacji kredytobiorcy czy jego zdolności kredytowej. Uznaje się zatem, że banki działają w umienu organów publicznych i realizują ich wytyczne.
- (266) Komisja stwierdziła zatem, że program kredytów IVME stanowi podstawę środków wyrównawczych.

4.12. Pożyczki i kredyty – wnioski

- (267) Jak potwierdzono w pierwotnym dochodzeniu⁽⁵¹⁾ i w przeglądzie wygaśnięcia⁽⁵²⁾, preferencyjne finansowanie uważa się za subsyduum w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) pkt (i) oraz art. 3 ust. 2 rozporządzenia podstawowego.
- (268) Na podstawie ustaleń przedmiotowego dochodzenia Komisja stwierdziła, że programy preferencyjnego finansowania wiążą się z przyznaniem ich odbiorcom świadczenia, gdyż finansowanie to oferuje się poniżej kursów rynkowych, czyli na warunkach, które nie odzwierciedlają warunków rynkowych finansowania o porównywalnym terminie zapadalności.
- (269) Wspomniane programy preferencyjnego finansowania mają charakter szczególny w rozumieniu art. 4 ust. 2 lit. a) rozporządzenia podstawowego, jeżeli chodzi o kredyty rolnicze, ponieważ organy ich udzielające lub przepisy, na podstawie których działają takie organy, wyraźnie ograniczają dostęp do kredytów do niektórych przedsiębiorstw.
- (270) Kredyty związane z wywozem mają charakter szczególny w rozumieniu art. 4 ust. 4 lit. a) rozporządzenia podstawowego, ponieważ są zależne od wyników wywozu.
- (271) Po ujawnieniu ustaleń rząd Turcji i przedsiębiorstwo Gumusdoga zakwestionowały zastosowanie środków wyrównawczych względem świadczeń obliczonych w odniesieniu do kredytów związanych z wywozem, zależnych od wyników wywozu, w przypadku gdy pożyczka została udzielona przez bank prywatny.
- (272) Argument ten przedstawiono również w kontekście poprzedniego przeglądu wygaśnięcia, w motywie 87, przy czym Komisja odrzuciła to twierdzenie w motywach 88 i 89⁽⁵³⁾.

⁽⁴⁹⁾ <https://www.halkbank.com.tr/en/investor-relations/financial-information/annual-reports.html> (dostęp w dniu 8 sierpnia 2022 r.).

⁽⁵⁰⁾ <https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/halkbanktan-1-7-milyar-lira-kar-41447902>

⁽⁵¹⁾ Motywy 75–78 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1195/2014.

⁽⁵²⁾ Motyw 83 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/823.

⁽⁵³⁾ Rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/823.

- (273) Komisja dokładnie przeanalizowała dokumentację dostarczoną przez przedsiębiorstwo w poszukiwaniu dowodów na to, że pożyczki te zostały udzielone przez bank prywatny bez jakiegokolwiek ingerencji Eximbanku lub innych organów publicznych, biorąc pod uwagę fakt, że przedsiębiorstwo pożyczycyło te środki na wywóz produktu objętego przeglądem według stóp procentowych znacznie niższych niż stopy procentowe publikowane przez TCMB dla pożyczek w euro.
- (274) W dostarczonej przez przedsiębiorstwo dokumentacji nie było umowy pożyczki zawartej z odnośnym bankiem ani żadnych dowodów wskazujących na to, że bank zaoferował przedsiębiorstwu określoną stopę procentową z konkretnego powodu.
- (275) Nie stwierdzono zatem żadnych dowodów wskazujących na to, że pożyczki te zostały udzielone na zasadach rynkowych i argument ten został odrzucony.
- (276) Ponadto przedsiębiorstwo Gumusdoga twierdziło, że Komisja nie była konsekwentna w zakresie metodyki stosowanej do obliczania świadczenia z tytułu pożyczek związanych z wywozem, ponieważ niektóre z nich nie zostały uwzględnione w obliczeniu całkowitej korzyści.
- (277) Komisja odrzuciła to twierdzenie. Jedynym powodem, dla którego niektóre zależne od wywozu pożyczki, udzielone przez banki prywatne, nie zostały uwzględnione w obliczeniu całkowitego świadczenia, jest fakt, że pożyczki te zostały udzielone w lirach tureckich.
- (278) Przedsiębiorstwo Gumusdoga twierdziło, że ze względu na wysoką zdolność kredytową jest w stanie uzyskać korzystnie niskie stopy procentowe dla swoich zależnych od wywozu pożyczek udzielanych przez banki prywatne, a zatem Komisja nie powinna uwzględniać w swoich obliczeniach świadczeń uzyskanych z tytułu takich pożyczek.
- (279) Komisja odrzuciła ten argument, ponieważ referencyjne stopy procentowe zastosowane do obliczenia świadczeń odpowiadają średniej stopie procentowej wszystkich tureckich pożyczek udzielonych w określonym czasie i w określonej walucie. W tej średniej uwzględniono wszystkie rodzaje zdolności kredytowej.
- (280) Twierdzenie przedsiębiorstwa Gumusdoga, że niektóre zależne od wywozu pożyczki były nisko oprocentowane ze względu na ich szczególne warunki, również zostało przedstawione w przeglądzie wygaśnięcia i odrzucone z tych samych powodów co powyżej. Przedsiębiorstwo Gumusdoga nie było w stanie wykazać, że otrzymało jakąkolwiek zależną od wywozu pożyczkę o niskim oprocentowaniu na podstawie swojego ratingu kredytowego lub w wyniku negocjacji z bankiem.
- (281) Komisja uznała, że nie ma związku między stosowaniem środków wyrównawczych w odniesieniu do pożyczki a poziomem zdolności kredytowej przedsiębiorstwa. Referencyjne stopy procentowe zostały wykorzystane jedynie do określenia kwoty świadczenia wynikającego z pożyczek, a nie do ustalenia, czy pożyczka może być uznana za stanowiącą podstawę środków wyrównawczych czy nie.
- (282) Wszystkie programy preferencyjnego finansowania uznaje się zatem za subsydia stanowiące podstawę środków wyrównawczych.

4.12.1. Obliczanie kwoty subsydium

- (283) Zgodnie z art. 6 lit. b) rozporządzenia podstawowego świadczenie wynikające z preferencyjnego finansowania obliczono jako różnicę między zapłaconą kwotą odsetek a kwotą, którą by zapłacono za porównywalny kredyt komercyjny. Komisja ponownie zastosowała jako wartość odniesienia średnią ważoną stopy procentowej kredytów komercyjnych na tureckim rynku krajowym, opierając się na danych uzyskanych z Banku Centralnego Turcji ⁽⁵⁴⁾. Jest to ta sama wartość odniesienia, którą zastosowano w pierwotnym dochodzeniu i we wszystkich poprzednich przeglądach. Komisja przypisała świadczenie związane z kredytami eksportowymi sprzedaży eksportowej, podczas gdy inne kredyty rolnicze zostały przypisane do łącznej sprzedaży.
- (284) Po ujawnieniu ustaleń przedsiębiorstwo Gumusdoga zapytało o metodykę stosowaną przy przypisywaniu świadczeń z tytułu zależnych od wywozu pożyczek. W ujawnieniu Komisja przypisała świadczenia w następujący sposób:
- a) zależne od wywozu pożyczki zgłoszone jako „niezwiązane z produktem objętym przeglądem” nie obejmowały świadczeń przypisanych do produktu objętego przeglądem.

⁽⁵⁴⁾ <https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?/evds/portlet/K24NEG9DQ1s%3D/en> (data dostępu: 1 lipca 2022 r.). Stopa procentowa kredytów komercyjnych w TL (z wyłączeniem rachunków bieżących i kart kredytowych dla przedsiębiorców) w odniesieniu do kredytów otrzymanych w TL i stopa procentowa kredytów komercyjnych w EUR w odniesieniu do kredytów otrzymanych w EUR.

- b) Zależne od wywozu pożyczki, w przypadku których nie było takiego zgłoszenia, zostały w całości przypisane do obrotu z wywozu produktu objętego przeglądem.
- (285) Po ujawnieniu ustaleń przedsiębiorstwo Gumusdoga stwierdziło, że wszystkie pożyczki ujęte w pozycji b) powinny w rzeczywistości zostać przypisane do całkowitego obrotu z wywozu, ponieważ wszystkie te pożyczki były również zależne od wywozu innych produktów. Twierdzenie to odnosi się do tego samego twierdzenia przedstawionego przez tego samego producenta eksportującego w motywie 92 rozporządzenia w sprawie przeglądu wygaśnięcia ⁽⁵⁵⁾.
- (286) W przeglądzie wygaśnięcia Komisja była w stanie przypisać świadczeń z niektórych zależnych od wywozu pożyczek do całkowitego obrotu z wywozu, w przypadkach, w których istniały dowody potwierdzające taką możliwość ⁽⁵⁶⁾. Ponieważ niektóre z tych pożyczek były nadal aktualne w przedmiotowym przeglądzie, Komisja mogła dojść do tego samego wniosku.
- (287) W przypadku pożyczek, które nie zostały zbadane w ramach przeglądu wygaśnięcia, Komisja przeanalizowała dokumentację dostarczoną przez przedsiębiorstwo Gumusdoga wraz z odpowiedziami na pytania zawarte w kwestionariuszu i późniejszymi uwagami.
- (288) W przypadku gdy z dokumentacji wynikało, że dana pożyczka była zależna od wywozu wszystkich produktów, świadczenie było przypisane do całkowitego obrotu z wywozu grupy. W pozostałych przypadkach świadczenie pozostawało przypisane do obrotu z wywozu produktu objętego przeglądem. Dokumentacja dostarczona przez przedsiębiorstwo Gumusdoga po ujawnieniu ustaleń, której nie można było zweryfikować, nie została uwzględniona.
- (289) Po ujawnieniu ustaleń dwaj objęci próbą producenci eksportujący zwrócili uwagę na błędy pisarskie w obliczeniach świadczeń, które to błędy zostały poprawione. Komisja dopilnowała również, aby z uwagi na fakt, że stopa referencyjna była publikowana w każdy piątek, miała ona zastosowanie do pożyczek rozpoczynających się w kolejnym tygodniu, co przyjęto również w rozporządzeniu w sprawie przeglądu wygaśnięcia (motyw 93).
- (290) Kwoty subsydiów obliczone w odniesieniu do producentów eksportujących objętych próbą w przypadku kredytów preferencyjnych przedstawiają się następująco:

Tabela 7

Finansowanie

Przedsiębiorstwo	Kwota subsydium
Fishark	0,00 %
Gumusdoga	0,49 %
Ozpekler	0,36 %
Selina Balik	0,19 %

4.13. Ostateczna kwota subsydiów stanowiących podstawę środków wyrównawczych

- (291) Komisja ustaliła, że łączna kwota subsydiów stanowiących podstawę środków wyrównawczych, zgodnie z przepisami rozporządzenia podstawowego, jest następująca:

Tabela 8:

Łączna stwierdzona kwota subsydium

Przedsiębiorstwo	Kwota subsydium
Fishark	3,47 %
Gumusdoga	4,46 %
Ozpekler	3,19 %
Selina Balik	2,81 %

⁽⁵⁵⁾ Rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/823.

⁽⁵⁶⁾ Motywy 91 i 92 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2021/823.

5. TRWAŁY CHARAKTER ZMIENIONYCH OKOLICZNOŚCI

- (292) W przedmiotowym dochodzeniu potwierdzono, że w strukturze i warunkach bezpośrednich stosowania subsydiów przyznawanych producentom pstrąga tęczowego przez rząd Turcji zaszły istotne zmiany w porównaniu z pierwotnym dochodzeniem. W szczególności, jak już ustalono w poprzednich przeglądach, o których mowa w motywach 2 i 3, rząd Turcji wprowadził zmianę legislacyjną dekretem nr 2016/8791⁽⁵⁷⁾ w sprawie subsydiów rolnych w 2016 r. W komunikacie nr 2016/33⁽⁵⁸⁾ w sprawie wspierania akwakultury przedstawiono szczegółowe warunki przyznawania subsydiów.
- (293) Przede wszystkim, i w przeciwieństwie do sytuacji w okresie objętym pierwotnym dochodzeniem, w przypadku gdy producent pstrąga posiada więcej niż jedną licencję na hodowlę (lub „gospodarstwo hodowli ryb”) na tym samym określonym przez ministerstwo obszarze na morzu, w tym samym zbiorniku retencyjnym, albo w tych samych zbiornikach znajdujących się w tych samych regionach, należąca do tej samej osoby lub tego samego przedsiębiorstwa, te licencje lub te gospodarstwa uznano za jedną licencję lub jedno gospodarstwo należące do tego przedsiębiorstwa, a bezpośrednie subsydia wypłacane były zgodnie z tą wykładnią.
- (294) Ta zmiana legislacyjna została utrzymana w dekretach z kolejnych lat, a także w dekrete nr 3190 w odniesieniu do okresu objętego dochodzeniem przeglądownym, o którym mowa w motywie 57. Sugeruje to, że zmiana struktury i realizacji subsydiów bezpośrednich przyznawanych przez rząd Turcji obowiązuje od kilku lat i nic nie wskazuje na to, aby rząd Turcji zamierzał dokonać kolejnych zmian.
- (295) Ponadto w ramach wprowadzonej w 2019 r. zmiany⁽⁵⁹⁾ w programie subsydiów bezpośrednich ograniczono ilość kwalifikującą się do subsydiów bezpośrednich do 350 t, tj. obniżono maksymalny poziom produkcji w porównaniu z okresem objętym pierwotnym dochodzeniem. Ten sam maksymalny poziom produkcji został utrzymany w 2020 r. na mocy dekretu nr 3190. Jak wskazano powyżej, w toku dochodzenia nie wykazano żadnych przesłanek świadczących o tym, że praktyka ta nie będzie kontynuowana.
- (296) W dochodzeniu wykazano również, jak określono w motywach 57–72, że rząd Turcji w coraz większym stopniu subsydiował hodowców pstrąga poprzez dzielenie stawek wsparcia. Przedsiębiorstwa zajmujące się hodowlą pstrąga różnej wielkości na podstawie tej samej licencji hodowlanej otrzymywały świadczenia z zastosowaniem stopy subsydiowania odnoszącej się do „pstrąga”, jak również z zastosowaniem stopy subsydiowania właściwej dla „pstrąga o masie powyżej 1 kg”.
- (297) Przejście rządu Turcji z subsydiowania produkcji wszystkich pstrągów w ramach jednej stopy subsydiowania do subsydiowania produkcji obu rodzajów pstrąga, tj. pstrąga o dowolnej wielkości, jak i „pstrąga o masie powyżej 1 kg” uważa się za mające trwałe charakter. Tendencja ta w ostatnich latach dynamicznie nabierała tempa, a rząd Turcji nie dawał sygnałów, że nie będzie to kontynuowane. To zwiększenie świadczeń poprzez dopłaty dokonywane w ramach stawek wsparcia na produkcję „pstrąga o masie powyżej 1 kg” częściowo zrekompensowało spadek świadczeń z tytułu produkcji „pstrąga”. Ogólnie rzecz biorąc, hodowcy pstrąga nadal otrzymują bezpośrednie wsparcie od rządu Turcji.
- (298) Komisja zwróciła uwagę, że ogólny poziom subsydiowania produktu objętego przeglądem, wyrażony w tureckich lirach za kilogram wywozu do UE, nie obniżył się w takim samym stopniu jak cła wyrównawcze obliczone w okresie objętym dochodzeniem przeglądownym. Wynika to ze spadku wartości liry tureckiej w stosunku do euro od czasu dochodzenia pierwotnego oraz z faktu, że cło oblicza się na podstawie wysokości subsydium w lirach tureckich za kilogram podzielonej przez wartość CIF w lirach tureckich.
- (299) Komisja zauważyła jednak również, że równoległe ze spadkiem wartości liry tureckiej w stosunku do euro w Turcji występowały również okresy wysokiej inflacji. W związku z tym wartość tureckiej liry w kraju również spadła, a wypłacone kwoty subsydiów, które pozostały niezmiennie w lirach tureckich, spadły w ujęciu realnym. Komisja uznała zatem, że obniżenie cła wyrównawczego względem pierwotnego dochodzenia stanowi trwałą zmianę okoliczności.

⁽⁵⁷⁾ Turecki dekret nr 2016/8791 z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie subsydiów rolnych w 2016 r. (wdrożony z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2016 r.).

⁽⁵⁸⁾ Komunikat w sprawie wspierania akwakultury o numerze 2016/33 dotyczący wdrożenia dekretu nr 2016/8791 opublikowany został w tureckim Dzienniku Ustaw w dniu 3 sierpnia 2016 r.

⁽⁵⁹⁾ Dekret prezydenta nr 2019/1691 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie subsydiów rolnych w 2019 r. (wdrożony z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2019 r.), opublikowany w tureckim Dzienniku Ustaw nr 30928 z 24.10.2019 r.

- (300) W swoich uwagach z 11 listopada 2021 r. DAO skomentowała, że w programach subsydiów w Turcji zachodzą ciągłe i regularne zmiany, a zatem wszelkie zmiany kwot subsydiów nie mogą być uznane za trwałe. Wywóz pstrąga z Turcji nadal podcina ceny przemysłu Unii i nadal powoduje istotną szkodę dla przemysłu Unii. Dlatego też należy zakończyć obecny przegląd i utrzymać poziom obowiązujących środków.
- (301) Argumentacja DAO nie uwzględniała istotnych zmian w strukturze i realizacji programów subsydiów bezpośrednich, ustalonych podczas przedmiotowego dochodzenia. Ewentualne roczne zmiany w stopach subsydiowania nie miały wpływu na wniosek, że okoliczności w pierwotnym dochodzeniu różniły się znacząco i że wprowadzone zmiany miały trwały charakter. Argumenty DAO w tym zakresie zostały zatem odrzucone.
- (302) Komisja uznała zatem, że nastąpiła zmiana okoliczności i że zmiany te są trwałe. Komisja nie otrzymała żadnych uwag na ten temat po ujawnieniu ustaleń.

6. ŚRODKI WYRÓWNAWCZE

- (303) Na podstawie wniosków Komisji należy zmienić środki antysubsydjne dotyczące przywozu niektórych pstrągów tęczowych pochodzących z Turcji w celu uwzględnienia zmienionych okoliczności.
- (304) Środki antysubsydjne zostały obliczone jako odsetek wartości CIF wywozu produktu objętego przeglądem do Unii Europejskiej w okresie objętym dochodzeniem przeglądownym.
- (305) Po dodatkowym ujawnieniu informacji przedsiębiorstwo Gumusdoga zwróciło się do Komisji o zmianę sposobu obliczania całkowitego obrotu grupy przedsiębiorstw objętych dochodzeniem, tak aby uwzględnić obrót przypadający na przedsiębiorstwa powiązane – poza wspomnianą grupą pięciu przedsiębiorstw mających bezpośredni związek z ich działalnością w zakresie produktu objętego przeglądem – ale wchodzące w skład grupy Gumusdoga.
- (306) Wniosek ten został przyjęty, a obrót przypadający na odnośne przedsiębiorstwa został dodany do całkowitego obrotu grupy.
- (307) Po ujawnieniu ustaleń trzech objęci próbą producenci eksportujący stwierdzili, że Komisja nieprawidłowo obliczyła wartość CIF sprzedaży eksportowej do Unii produktu objętego przeglądem. Twierdzili oni, że Komisja powinna uwzględnić wartości z faktur DAP jako wartość CIF tej sprzedaży, i twierdzili, że Komisja tak właśnie postąpiła w poprzednich dochodzeniach.
- (308) Komisja odrzuciła te wnioski. Wartość CIF sprzedaży do Unii została wykorzystana (jak określono w motywie 297 powyżej) do ustalenia wartości procentowej, o jaką należy zwiększyć cenę importową w celu wyeliminowania skutków subsydiowania. Wymaga to podania wartości CIF, ponieważ jest to wartość deklarowana organom celnym w momencie przywozu do UE.
- (309) Zgodnie ze standardową praktyką Komisji w przypadku gdy nie zgłoszono tej wartości CIF lub gdy dostawa ma miejsce na granicy Unii zgodnie z warunkami CIF, podstawę do określenia wartości CIF stanowi wartość na fakturze. W przypadku gdy wartość na fakturze obejmuje koszty po przywozie (na przykład w przypadku sprzedaży na podstawie DAP i DDP), Komisja oszacowała wartość CIF tych transakcji na podstawie dostępnych dowodów. W przypadku sprzedaży DDP i niektórych sprzedaży DAP wartość CIF była znana i została podana oddzielnie w odpowiedziach na pytania zawarte w kwestionariuszu, dlatego też została wykorzystana. Wszystkie wykorzystane wartości CIF zostały uwzględnione w informacjach przedstawionych przez strony i zostały zweryfikowane podczas zdalnej kontroli krzyżowej.
- (310) Biorąc pod uwagę wysoki poziom współpracy w ramach przedmiotowego dochodzenia, Komisja uznała za stosowne ustalenie ogólnokrajowego cła na poziomie najwyższego indywidualnego cła mającego zastosowanie do objętych próbą producentów eksportujących.
- (311) Poszczególne stawki cła wyrównawczego określone w niniejszym rozporządzeniu mają zastosowanie wyłącznie do przywozu produktu objętego przeglądem pochodzącego z Turcji i wyprodukowanego przez wymienione osoby prawne.

- (312) Przywożony produkt objęty przeglądem, wytworzony przez dowolne inne przedsiębiorstwo, które nie zostało konkretnie wymienione w części normatywnej niniejszego rozporządzenia, w tym podmioty powiązane z przedsiębiorstwami konkretnie wymienionymi, podlega stawce cła stosowanej względem „wszystkich pozostałych przedsiębiorstw”. Nie powinien on być objęty żadną z indywidualnych stawek cła wyrównawczego.
- (313) Przedsiębiorstwo może wnioskować o zastosowanie wymienionych indywidualnych stawek cła wyrównawczego w przypadku zmiany jego nazwy. Wniosek w tej sprawie należy kierować do Komisji. Wniosek musi zawierać wszystkie istotne informacje, które pozwolą wykazać, że zmiana nie wpływa na prawo przedsiębiorstwa do korzystania ze stawki celnej, która ma wobec niego zastosowanie. Jeżeli zmiana nazwy przedsiębiorstwa nie wpływa na prawo do korzystania ze stawki należności celnej, która ma do niego zastosowanie, zmiana nazwy zostanie opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.
- (314) Zgodnie z art. 109 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ⁽⁶⁰⁾, gdy kwotę należy zwrócić w następstwie wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, do wypłaty należnych odsetek stosuje się stopę oprocentowania stosowaną przez Europejski Bank Centralny w odniesieniu do jego podstawowych operacji refinansujących, opublikowaną w serii C Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej, obowiązującą pierwszego kalendarzowego dnia każdego miesiąca.
- (315) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią komitetu ustanowionego na mocy art. 25 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/1037,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

1. W art. 1 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2021/823 tekst po słowach „obecnie objętego kodami CN” otrzymuje brzmienie:

„ex 0301 91 90, ex 0302 11 80, ex 0303 14 90, ex 0304 42 90, ex 0304 82 90, ex 0305 43 00 i ex 1604 19 10 (kody TARIC 0301 91 90 11, 0302 11 80 11, 0303 14 90 11, 0304 42 90 10, 0304 82 90 10, 0305 43 00 11 i 1604 19 10 11) i pochodzącego z Turcji.”.

2. Tabelę w art. 1 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2021/823 zastępuje się następującą tabelą:

Przedsiębiorstwo	Cło wyrównawcze (w %)	Dodatkowy kod TARIC
Fishark Su Ürünleri Üretim ve Sanayi Ticaret A.Ş.	3,4	B985
Gümüşdoga Su Ürünleri Üretim İhracat İthalat AŞ	4,4	B964
Özpekler İnşaat Taahhüd Dayanıklı Tüketim Malları Su Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi	3,1	B966
Przedsiębiorstwa wymienione w załączniku	4,0	
Selina Balık İşleme Tesisi İthalat İhracat Ticaret Anonim Şirketi	2,8	C889
Wszystkie pozostałe przedsiębiorstwa	4,4	B999

3. Załącznik do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2021/823 zastępuje się załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

⁽⁶⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

4. Dodatkowy kod TARIC B968 wcześniej przypisany Lezita Balik A.S. ma zastosowanie do Abalıoglu Balik ve Gıda Ürünleri Anonim Şirketi od dnia 7 lipca 2020 r. (data zmiany nazwy przedsiębiorstwa). Wszelkie cło ostateczne zapłacone od przywozu produktów wytwarzanych przez Abalıoglu Balik ve Gıda Ürünleri Anonim Şirketi przekraczające cło wyrównawcze ustanowione w art. 1 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/823 w odniesieniu do Lezita Balik A.S. podlega zwrotowi lub umorzeniu zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa celnego.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 7 grudnia 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK

Tureccy współpracujący producenci eksportujący nieobjęci próbą:

Nazwa	Dodatkowy kod TARIC
Abahoğlu Balık ve Gıda Ürünleri A.Ş.	B968
Alima Su Ürünleri ve Gıda Sanayi Ticaret A.Ş.	B974
Bağcı Balık Gıda ve Enerji Üretimi San ve Tic. A.Ş.	B977
Baypa Bayhan Su Urunleri San. Ve Tic. A.S.	C890
Ertug Balik Uretim Tesisi A.S. and More Su Urunleri A.S.	C891
Kemal Balıkçılık İhracat Ltd. Şti.	B981
Kılıç Deniz Ürünleri Üretimi İhracat İthalat ve Ticaret A.Ş.	B965
Lazsom Su Urunleri Gıda Uretim Pazarlama Sanayi Ve Ticaret Limited Sirketi	C892
Liman Entegre Balıkçılık San ve Tic. Ltd. Şti.	B982
Ömer Yavuz Balıkçılık Su Ürünleri San. Tic. Ltd. Sti.	B984
Premier Kultur Balıkçılığı Yatırım Ve Pazarlama A.S	C893
Uluturhan Balıkçılık Turizm Ticaret Limited Şirketi	C894
Yavuzlar Otomotiv Balıkçılık San.Tic.Ltd.Sti.	C895

DECYZJE

DECYZJA RADY (UE) 2022/2391

z dnia 25 listopada 2022 r.

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w ramach Rady Członków Międzynarodowej Rady ds. Oliwy z Oliwek w odniesieniu do normy handlowej mającej zastosowanie do oliwy z oliwek i oliwy z wyciżczyn z oliwek

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207 ust. 4 akapit pierwszy w związku z art. 218 ust. 9,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Umowa międzynarodowa w sprawie oliwy z oliwek i oliwek stołowych z 2015 r. (zwana dalej „Umową”) została zawarta w imieniu Unii decyzją Rady (UE) 2019/848 ⁽¹⁾.
- (2) Na podstawie art. 7 ust. 1 Umowy Rada Członków Międzynarodowej Rady ds. Oliwy z Oliwek (zwana dalej „Radą Członków”) ma podejmować decyzje i przyjmować zalecenia dotyczące stosowania postanowień Umowy.
- (3) Podczas 116. posiedzenia, które odbędzie się w dniach 28 listopada – 2 grudnia 2022 r., Rada Członków ma przyjąć decyzję zmieniającą normę handlową mającą zastosowanie do oliwy z oliwek i oliwy z wyciżczyn z oliwek oraz decyzję dotyczącą aktualizacji metody analizy wosków i estrów etylowych kwasów tłuszczowych.
- (4) Należy zatem ustalić stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii w ramach Rady Członków, ponieważ decyzje, które mają zostać przyjęte, będą dla Unii wiążące w odniesieniu do handlu międzynarodowego z pozostałymi członkami Międzynarodowej Rady ds. Oliwy z Oliwek (IOC) i będą mogły mieć decydujący wpływ na treść przepisów prawa Unii, a mianowicie na normy handlowe dotyczące oliwy z oliwek przyjęte przez Komisję na podstawie art. 75 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 ⁽²⁾.
- (5) Decyzje, które mają zostać przyjęte przez Radę Członków, dotyczą usunięcia załącznika 1 do normy handlowej i uproszczenia schematów podejmowania decyzji dotyczących delta-7-stigmastenolu, jak również włączenia 3 wersji metody oznaczania zawartości wosków i estrów etylowych kwasów tłuszczowych. Decyzje te zostały szczegółowo omówione przez naukowców i ekspertów technicznych ds. oliwy z oliwek reprezentujących Komisję i państwa członkowskie. Decyzje te przyczynią się do międzynarodowej harmonizacji norm dotyczących oliwy z oliwek oraz ustanowią ramy, które zapewnią uczciwą konkurencję w handlu produktami sektora oliwy z oliwek. Z tego powodu należy poprzeć te decyzje.
- (6) Gdyby przyjęcie tych decyzji przez Radę Członków podczas jej 116. posiedzenia zostało odroczone z powodu braku możliwości zaakceptowania ich przez niektórych członków, stanowisko dotyczące poparcia przyjęcia tych decyzji powinno zostać zajęte w imieniu Unii w ramach ewentualnej procedury przyjęcia decyzji przez Radę Członków w drodze wymiany korespondencji, zgodnie z art. 10 ust. 6 Umowy, o ile taka procedura zostanie wszczęta przed następnym posiedzeniem zwyczajnym Rady Członków w czerwcu 2023 r.

⁽¹⁾ Decyzja Rady (UE) 2019/848 z dnia 17 maja 2019 r. dotycząca zawarcia w imieniu Unii Europejskiej Umowy międzynarodowej w sprawie oliwy z oliwek i oliwek stołowych z 2015 r. (Dz.U. L 139 z 27.5.2019, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671).

- (7) Przegląd normy handlowej mającej zastosowanie do oliwy z oliwek i oliwy z wyłoczyn z oliwek COI/T.15/NC No. 3/Rev. 19 może wymagać dostosowań technicznych do innych metod lub dokumentów IOC. Należy poprzeć te dostosowania techniczne.
- (8) W celu ochrony interesów Unii Komisja powinna mieć jednak możliwość zwrócenia się o odroczenie przyjęcia decyzji zmieniających normę handlową lub metody na późniejsze posiedzenie Rady Członków, jeżeli na stanowisko, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii, mogłyby mieć wpływ nowe informacje naukowe lub techniczne przedstawione przed 116. posiedzeniem lub w trakcie jego trwania,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii w ramach Rady Członków podczas jej 116. posiedzenia, które odbędzie się w dniach 28 listopada – 2 grudnia 2022 r., lub w ramach procedury przyjęcia decyzji przez Radę Członków w drodze wymiany korespondencji, rozpoczętej przed jej następnym posiedzeniem zwyczajnym w czerwcu 2023 r., w odniesieniu do zmiany normy handlowej mającej zastosowanie do oliwy z oliwek i oliwy z wyłoczyn z oliwek COI/T.15/NC nr 3/Rev. 19 polega na poparciu decyzji dotyczącej usunięcia załącznika 1 do tej normy handlowej i uproszczenia schematów podejmowania decyzji dotyczących delta-7-stigmastenuolu, a w odniesieniu do zmiany metody COI/T.20/Do. No 28/REV 3 (Oznaczanie zawartości wosków, estrów metylowych kwasów tłuszczowych i estrów etylowych kwasów tłuszczowych) polega na poparciu decyzji dotyczącej włączenia alternatywnej metody analizy i wprowadzenia niewielkich zmian w istniejącej metodzie.

Artykuł 2

Stanowisko Unii polega na poparciu dostosowań technicznych innych metod lub dokumentów IOC wynikających z wprowadzenia zmian normy handlowej mającej zastosowanie do oliwy z oliwek i oliwy z wyłoczyn z oliwek COI/T.15/NC nr 3/REV/19.

Artykuł 3

W przypadku gdy na stanowisko, o którym mowa w art. 1, mogą mieć wpływ nowe informacje naukowe lub techniczne przedstawione przed 116. posiedzeniem Rady Członków lub w czasie jego trwania, Komisja występuje z wnioskiem o odroczenie przyjęcia decyzji zmieniającej normę handlową mającą zastosowanie do oliwy z oliwek i oliwy z wyłoczyn z oliwek lub decyzji dotyczącej metody analizy wosków i estrów etylowych kwasów tłuszczowych do czasu uzgodnienia przez Unię stanowiska w oparciu o te nowe informacje.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Sporządzono w Brukseli dnia 25 listopada 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
J. SÍKELA

AKTY PRZYJĘTE PRZEZ ORGANY UTWORZONE NA MOCY UMÓW MIĘDZYKRAJOWYCH

DECYZJA nr 1/2022 KOMITETU DS. HANDLU

z dnia 16 listopada 2022 r.

zmieniająca dodatek 1 do załącznika XIII do Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią, Ekwadorem i Peru, z drugiej strony [2022/2392]

KOMITET DS. HANDLU,

uwzględniając Umowę o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią, Ekwadorem i Peru, z drugiej strony, w szczególności jej art. 13 ust. 1 lit. d),

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 21 listopada 2017 r. Kolumbia przedłożyła Unii wniosek o dodanie nowego oznaczenia geograficznego do dodatku 1 do załącznika XIII do umowy zgodnie z art. 209 umowy. Unia zakończyła procedurę sprzeciwu i badanie jednego nowego oznaczenia geograficznego Kolumbii.
- (2) W dniu 20 października 2022 r. zgodnie z art. 257 ust. 2 umowy Podkomitet ds. Własności Intelektualnej na posiedzeniu z udziałem strony Unii i Kolumbii ocenił informacje dotyczące oznaczenia geograficznego i zaproponował Komitetowi ds. Handlu wprowadzenie zmian do dodatku 1 do załącznika XIII do umowy.
- (3) Należy zatem zmienić dodatek 1 do załącznika XIII do umowy.
- (4) Decyzja o wprowadzeniu zmian do dodatku 1 do załącznika XIII do umowy może zostać przyjęta na posiedzeniu Komitetu ds. Handlu z udziałem strony Unii i Kolumbii zgodnie z art. 14 ust. 3 umowy o handlu, ponieważ odnosi się ona wyłącznie do stosunków dwustronnych między nimi i nie wpływa na prawa i obowiązki innego państwa andyjskiego-sygnatariusza,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

W tabeli w pkt a) „Oznaczenia geograficzne Kolumbii obejmujące produkty rolne i środki spożywcze, wina, napoje spirytusowe i wina aromatyzowane” w dodatku 1 do załącznika XIII do umowy dodaje się pozycję zawartą w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejszą decyzję sporządzoną w dwóch egzemplarzach podpisują przedstawiciele Komitetu ds. Handlu, którzy są upoważnieni do działania w imieniu stron w zakresie wprowadzania zmian umowy. Niniejsza decyzja staje się skuteczna od daty złożenia ostatniego z wymienionych podpisów.

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Sporządzono w Quito dnia 16 listopada 2022 r.

W imieniu Komitetu ds. Handlu

Szef delegacji UE
Paolo GARZOTTI

Szef delegacji Kolumbii
Luis Felipe QUINTERO

—

ZAŁĄCZNIK

---

a) „Oznaczenia geograficzne Kolumbii obejmujące produkty rolne i środki spożywcze, wina, napoje spirytusowe i wina aromatyzowane”

BOCADILLO VELEÑO

Pasta owocowa

DECYZJA nr 2/2022 KOMITETU DS. HANDLU**z dnia 16 listopada 2022 r.****zmieniająca dodatek 1 do załącznika XIII do Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią, Ekwadorem i Peru, z drugiej strony [2022/2393]**

KOMITET DS. HANDLU,

uwzględniając Umowę o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią, Ekwadorem i Peru, z drugiej strony, w szczególności jej art. 13 ust. 1 lit. d),

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 31 października 2017 r. Peru przedłożyło Unii wniosek o dodanie nowych oznaczeń geograficznych do dodatku 1 do załącznika XIII do umowy zgodnie z art. 209 umowy. Unia zakończyła procedurę sprzeciwu i badanie sześciu nowych oznaczeń geograficznych Peru.
- (2) W dniu 20 października 2022 r. zgodnie z art. 257 ust. 2 umowy Podkomitet ds. Własności Intelektualnej na posiedzeniu z udziałem strony Unii i Peru ocenił informacje dotyczące oznaczeń geograficznych i zaproponował Komitetowi ds. Handlu wprowadzenie odpowiednich zmian do dodatku 1 do załącznika XIII do umowy.
- (3) Należy zatem zmienić dodatek 1 do załącznika XIII do umowy.
- (4) Decyzja o wprowadzeniu zmian do dodatku 1 do załącznika XIII do umowy może zostać przyjęta na posiedzeniu Komitetu ds. Handlu z udziałem strony Unii i Peru zgodnie z art. 14 ust. 3 umowy o handlu, ponieważ odnosi się ona wyłącznie do stosunków dwustronnych między nimi i nie wpływa na prawa i obowiązki innego państwa andyjskiego-sygnatariusza,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

W tabeli w pkt c) „Oznaczenia geograficzne Peru obejmujące produkty rolne i środki spożywcze, wina, napoje spirytusowe i wina aromatyzowane” w dodatku 1 do załącznika XIII do umowy dodaje się pozycje zawarte w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejszą decyzję sporządzoną w dwóch egzemplarzach podpisują przedstawiciele Komitetu ds. Handlu, którzy są upoważnieni do działania w imieniu stron w zakresie wprowadzania zmian umowy. Niniejsza decyzja staje się skuteczna od daty złożenia ostatniego z wymienionych podpisów.

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Sporządzono w Quito dnia 16 listopada 2022 r.

*W imieniu Komitetu ds. Handlu**Szef delegacji UE*
Paolo GARZOTTI*Szef delegacji Peru*
Jose Luis CASTILLO

ZAŁĄCZNIK

c) „Oznaczenia geograficzne Peru obejmujące produkty rolne i środki spożywcze, wina, napoje spirytusowe i wina aromatyzowane”

ACEITUNA DE TACNA	Oliwka
CACAO AMAZONAS PERÚ	Kakao
CAFÉ MACHU PICCHU - HUADQUIÑA	Kawa
CAFÉ VILLA RICA	Kawa
LOCHE DE LAMBAYEQUE	Owoce
MACA JUNÍN-PASCO	Produkt roślinny

DECYZJA nr 3/2022 KOMITETU DS. HANDLU**z dnia 16 listopada 2022 r.****zmieniająca dodatek 1 do załącznika XIII do Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią, Ekwadorem i Peru, z drugiej strony [2022/2394]**

KOMITET DS. HANDLU,

uwzględniając Umowę o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią, Ekwadorem i Peru, z drugiej strony, w szczególności jej art. 13 ust. 1 lit. d),

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 28 listopada 2018 r. Ekwador przedłożył Unii wniosek o dodanie nowych oznaczeń geograficznych do dodatku 1 do załącznika XIII do umowy zgodnie z art. 209 umowy. Unia zakończyła procedurę sprzeciwu i badanie jednego nowego oznaczenia geograficznego Ekwadoru.
- (2) W dniu 20 października 2022 r. zgodnie z art. 257 ust. 2 umowy Podkomitet ds. Własności Intelektualnej na posiedzeniu z udziałem strony Unii i Ekwadoru ocenił informacje dotyczące oznaczeń geograficznych i zaproponował Komitetowi ds. Handlu wprowadzenie odpowiednich zmian do dodatku 1 do załącznika XIII do umowy.
- (3) Należy zatem zmienić dodatek 1 do załącznika XIII do umowy.
- (4) Decyzja o wprowadzeniu zmian do dodatku 1 do załącznika XIII do umowy może zostać przyjęta na posiedzeniu Komitetu ds. Handlu z udziałem strony Unii i Ekwadoru zgodnie z art. 14 ust. 3 umowy o handlu, ponieważ odnosi się ona wyłącznie do stosunków dwustronnych między nimi i nie wpływa na prawa i obowiązki innego państwa andyjskiego-sygnatariusza,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

W tabeli w pkt d) „Oznaczenia geograficzne Ekwadoru obejmujące produkty rolne i środki spożywcze, wina, napoje spirytusowe i wina aromatyzowane” w dodatku 1 do załącznika XIII do umowy dodaje się pozycje zawarte w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejszą decyzję sporządzoną w dwóch egzemplarzach podpisują przedstawiciele Komitetu ds. Handlu, którzy są upoważnieni do działania w imieniu stron w zakresie wprowadzania zmian umowy. Niniejsza decyzja staje się skuteczna od daty złożenia ostatniego z wymienionych podpisów.

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Sporządzono w Quito dnia 16 listopada 2022 r.

*W imieniu Komitetu ds. Handlu**Szef delegacji UE*
Paolo GARZOTTI*Szef delegacji Ekwadoru*
Daniel LEGARDA

ZAŁĄCZNIK

d) „Oznaczenia geograficzne Ekwadoru obejmujące produkty rolne i środki spożywcze, wina, napoje spirytusowe i wina aromatyzowane”

CAFÉ DE GALAPAGOS	Kawa
MANÍ DE TRANSKUTUKÚ	Orzeszki ziemne
PITAHAYA AMAZÓNICA DE PALORA	Owoce

III

(Inne akty)

EUROPEJSKI OBSZAR GOSPODARCZY

DECYZJA DELEGOWANA URZĘDU NADZORU EFTA nr 196/22/COL

z dnia 26 października 2022 r.

w sprawie środków nadzwyczajnych w Norwegii w odniesieniu do ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków na podstawie art. 259 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) 2016/429 oraz art. 21, 39 i 55 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/687 [2022/2395]

Skorygowana 7 listopada 2022 r. decyzją delegowaną nr 201/22/COL

URZĄD NADZORU EFTA,

uwzględniając Porozumienie między państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości, w szczególności art. 1 ust. 2 oraz art. 3 protokołu 1 do tego porozumienia,

uwzględniając akt, o którym mowa w rozdziale I część 1.1 pkt 13 załącznika I do Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym („Porozumienie EOG”), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („rozporządzenie (UE) 2016/429”) ⁽¹⁾, zmieniony i dostosowany do Porozumienia EOG poprzez dostosowania szczegółowe i sektorowe, o których mowa w załączniku I do tego porozumienia, w szczególności art. 257 ust. 1, art. 258 ust. 1, 2 i 3 oraz art. 259 ust. 1 lit. c) tego aktu,

uwzględniając akt, o którym mowa w rozdziale I część 1.1 pkt 13e załącznika I do Porozumienia EOG, rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/687 z dnia 17 grudnia 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących zapobiegania niektórym chorobom umieszczonym w wykazie oraz ich zwalczania („rozporządzenie delegowane (UE) 2020/687”) ⁽²⁾, zmieniony i dostosowany do Porozumienia EOG dostosowaniami szczegółowymi i sektorowymi, o których mowa w załączniku I do tego porozumienia, w szczególności art. 21, 39 i 55 tego aktu,

uwzględniając akt, o którym mowa w rozdziale I część 1.1 pkt 13a załącznika I do Porozumienia EOG, rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/1882 z dnia 3 grudnia 2018 r. w sprawie stosowania niektórych przepisów dotyczących zapobiegania chorobom oraz ich zwalczania do kategorii chorób umieszczonych w wykazie oraz ustanawiające wykaz gatunków i grup gatunków, z którymi wiąże się znaczne ryzyko rozprzestrzeniania się chorób umieszczonych w tym wykazie („rozporządzenie wykonawcze (UE) 2018/1882”) ⁽³⁾, dostosowany do Porozumienia EOG dostosowaniami szczegółowymi i sektorowymi, o których mowa w załączniku I do tego porozumienia, a w szczególności jego art. 1 i 2 oraz załącznik do niego,

dostosowany do Porozumienia EOG przez pkt 4 lit. d) protokołu 1 do Porozumienia EOG,

⁽¹⁾ Włączone do Porozumienia EOG decyzją Wspólnego Komitetu EOG nr 179/2020 z dnia 11 grudnia 2020 r.

⁽²⁾ Włączone do Porozumienia EOG decyzją Wspólnego Komitetu EOG nr 3/2021 z dnia 5 lutego 2021 r.

⁽³⁾ Włączone do Porozumienia EOG decyzją Wspólnego Komitetu EOG nr 179/2020 z dnia 11 grudnia 2020 r.

a także mając na uwadze, co następuje:

Wysoce zjadliwa grypa ptaków jest wirusową chorobą zakaźną ptaków i może wywierać poważny wpływ na rentowność gospodarstw drobiarskich, co z kolei wywołuje zakłócenia w handlu wewnątrz Europejskiego Obszaru Gospodarczego („EOG”). Wirusy wysoce zjadliwej grypy ptaków mogą zakażać ptaki migrujące i być przez nie następnie przenoszone na duże odległości podczas ich jesiennych i wiosennych migracji. Występowanie wirusów wysoce zjadliwej grypy ptaków u dzikiego ptactwa stwarza zatem stałe zagrożenie bezpośredniego i pośredniego wprowadzenia tych wirusów do gospodarstw, w których utrzymuje się drób lub ptaki żyjące w niewoli. W przypadku wystąpienia ogniska wysoce zjadliwej grypy ptaków istnieje ryzyko, że czynnik chorobotwórczy rozprzestrzeni się na inne gospodarstwa, w których utrzymuje się drób lub ptaki żyjące w niewoli.

Rozporządzenie (UE) 2016/429, rozporządzenie delegowane (UE) 2020/687 i rozporządzenie wykonawcze (UE) 2018/1882 mają zastosowanie od 21 kwietnia 2021 r.

W rozporządzeniu (UE) 2016/429 ustanowiono nowe ramy prawne dotyczące zapobiegania chorobom przenoszonym się lub przenoszonym na zwierzęta lub na ludzi oraz zwalczania takich chorób. Wysoce zjadliwą grypę ptaków wymieniono w art. 9 ust. 1 lit. a) pkt (i) rozporządzenia (UE) 2016/429 jako chorobę umieszczoną w wykazie, która podlega przepisom dotyczącym zapobiegania chorobom i ich zwalczania ustanowionym w tym rozporządzeniu. Załącznik do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2018/1882 wymienia wysoce zjadliwą grypę ptaków jako chorobę kategorii A, D i E zgodnie z definicją w art. 1 tego rozporządzenia.

Art. 259 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/429 zobowiązuje Urząd Nadzoru EFTA („Urząd”) do dokonywania przeglądu środków nadzwyczajnych wprowadzonych przez właściwe organy Norwegii na podstawie art. 257 ust. 1 lit. a) lub art. 258 tego rozporządzenia w przypadku wystąpienia ogniska choroby umieszczonej w wykazie, o której mowa w art. 9 ust. 1 lit. a), w tym wysoce zjadliwej grypy ptaków („środki norweskie”). Art. 259 ust. 1 lit. c) zobowiązuje Urząd do wprowadzenia środków nadzwyczajnych, o których mowa w art. 257 ust. 1, zatwierdzających środki norweskie, jeśli uzna on to za konieczne w celu uniknięcia nieuzasadnionych zakłóceń w przemieszczaniu zwierząt i produktów.

Rozporządzenie delegowane (UE) 2020/687 uzupełnia przepisy dotyczące zwalczania chorób kategorii A, B i C określone w rozporządzeniu (UE) 2016/429, w tym środki zwalczania chorób w odniesieniu do wysoce zjadliwej grypy ptaków. W art. 21 wspomnianego rozporządzenia przewiduje się ustanowienie obszarów zapowietrzonych i obszarów zagrożonych w przypadku wystąpienia ogniska choroby kategorii A, w tym wysoce zjadliwej grypy ptaków. Ten podział na obszary służy w szczególności zachowaniu statusu zdrowotnego ptaków na pozostałym terytorium Norwegii poprzez uniemożliwienie wprowadzenia czynnika chorobotwórczego i zapewnianie wczesnego wykrywania choroby.

Norwegia zgłosiła potwierdzone ognisko wysoce zjadliwej grypy ptaków w gospodarstwie liczącym ok. 7 000 ptaków składających jaja wylęgowe⁽⁴⁾. Właściwe organy norweskie wprowadziły niezbędne środki zwalczania chorób wymagane zgodnie z rozporządzeniem delegowanym (UE) 2020/687, w tym ustanowiły obszary zapowietrzone i zagrożone wokół tego ogniska.

W celu zapobieżenia niepotrzebnym zakłóceniom handlu w EOG należy jak najszybciej określić obszary zapowietrzone i zagrożone ustanowione przez Norwegię w odniesieniu do ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków.

W związku z tym w załączniku do niniejszej decyzji zatwierdzającej środki norweskie na podstawie art. 259 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) 2016/429 wymieniono obszary zapowietrzone i zagrożone w odniesieniu do wysoce zjadliwej grypy ptaków w Norwegii, gdzie stosuje się środki zwalczania chorób określone w rozporządzeniu delegowanym (UE) 2020/687, oraz określono czas trwania regionalizacji.

We współpracy z Norwegią Urząd zbadał środki zwalczania chorób i stwierdził, że granice obszarów zapowietrzonych i zagrożonych wyznaczone przez właściwe organy Norwegii znajdują się w wystarczającej odległości od wszystkich gospodarstw, w których potwierdzono wystąpienie ogniska choroby.

⁽⁴⁾ Dokument nr 1322915.

25 października 2022 r. decyzją delegowaną nr 195/22/COL (dokument nr 1322967) Urząd należycie przedłożył Komitetowi EFTA ds. Weterynaryjnych i Fitosanitarnych projekt decyzji zgodnie z art. 259 ust. 1 i art. 266 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2016/429. W dniu 26 października 2022 r. Komitet EFTA wydał pozytywną opinię w sprawie projektu decyzji. Projekt decyzji jest zatem zgodny z opinią Komitetu,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Obszary zapowietrzone i zagrożone ustanowione przez Norwegię na podstawie art. 21 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/687, a także okres obowiązywania środków, które mają być stosowane na obszarach zapowietrzonych na podstawie art. 39 i na obszarach zagrożonych na podstawie art. 55 tego rozporządzenia delegowanego w następstwie wystąpienia ogniska wysoce zjadliwej grypy ptaków u drobiu lub ptaków żyjących w niewoli zostały ustanowione i zatwierdzone na szczeblu państw EOG EFTA oraz wymienione w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Norwegia zapewnia, aby:

- a) obszary zapowietrzone ustanowione przez jej właściwe organy zgodnie z art. 21 ust. 1 lit. a) rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/687 obejmowały co najmniej obszary wymienione jako obszary zapowietrzone w części A załącznika do niniejszej decyzji;
- b) środki, które mają być stosowane na obszarach zapowietrzonych, przewidziane w art. 39 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/687, były utrzymywane przynajmniej do dat określonych w odniesieniu do obszarów zapowietrzonych w części A załącznika do niniejszej decyzji.

Artykuł 3

Norwegia zapewnia, aby:

- a) obszary zagrożone ustanowione przez jej właściwe organy zgodnie z art. 21 ust. 1 lit. b) rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/687 obejmowały co najmniej obszary wymienione jako obszary zagrożone w części B załącznika do niniejszej decyzji;
- b) środki, które mają być stosowane na obszarach zagrożonych, przewidziane w art. 55 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/687, były utrzymywane przynajmniej do dat określonych w odniesieniu do obszarów zagrożonych w części B załącznika do niniejszej decyzji.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej podpisania.

Artykuł 5

Niniejszą decyzję stosuje się do ostatniego dnia spośród wymienionych w załączniku do niniejszej decyzji, w którym to dniu środki zwalczania chorób na którymkolwiek z obszarów zapowietrzonych lub zagrożonych przestaną mieć zastosowanie zgodnie z art. 39 albo 55 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/687, stosownie do przypadku.

Artykuł 6

Niniejsza decyzja jest skierowana do Norwegii.

Artykuł 7

Niniejsza decyzja jest autentyczna w języku angielskim.

Sporządzono w Brukseli dnia 26 października 2022 r.

W imieniu Urzędu Nadzoru EFTA, działającego na mocy decyzji w sprawie przekazania uprawnień nr 130/20/COL

Árni Páll ÁRNASON
Odpowiedzialny członek Kolegium

Meljo-Menie JOSÉPHIDÈS
Zatwierdzająca jako dyrektor ds. prawnych i wykonawczych

_____

ZAŁĄCZNIK

Część A**Obszary zapowietrzone w Norwegii, o których mowa w art. 1 i 2**

Obszar obejmujący:	Data, do której środki mają zastosowanie zgodnie z art. 39 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/687
Części gmin Klepp, Sandnes i Sola w okręgu Rogaland, położone w promieniu 3 km, mierząc od punktu o współrzędnych GPS N: 58.80459 E: 5.61203	12.11.2022

Część B**Obszary zagrożone w Norwegii, o których mowa w art. 1 i 3**

Obszar obejmujący:	Data, do której środki mają zastosowanie zgodnie z art. 55 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/687
Części gmin Klepp, Sandnes, Sola i Time w okręgu Rogaland położone poza obszarem zapowietrzonym, w promieniu 10 km, mierząc od punktu o współrzędnych GPS N: 58.80459 E: 5.61203	22.11.2022
Części gmin Klepp, Sandnes i Sola w okręgu Rogaland, położone w promieniu 3 km, mierząc od punktu o współrzędnych GPS N: 58.80459 E: 5.61203	Od 12.11.2022 do 22.11.2022

SPROSTOWANIA

Sprostowanie do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/2292 z dnia 6 września 2022 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 w odniesieniu do wymogów dotyczących wprowadzania do Unii przesyłek zwierząt, od których lub z których pozyskuje się żywność, i określonych towarów przeznaczonych do spożycia przez ludzi

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 304 z dnia 24 listopada 2022 r.)

Strona 20, art. 21, ust. 1 lit. c):

zamiast: „kieleki i nasiona przeznaczone do produkcji kielków objęte następującymi podpozycjami HS: 0704 90, 0706 90, 0708 10, 0708 20, 0708 90, 0712 34, 0712 35, 0712 50, 0712 60, 0713 10, 0713 33, 0712 34, 0713 39, 0713 40, 0713 90, 0910 99, 1201 10, 1201 90, 1207 50, 1207 99, 1209 10, 1209 21, 1209 91 lub 1214 90 w części drugiej załącznika I do rozporządzenia (EWG) nr 2658/87;”;

powinno być: „kieleki i nasiona przeznaczone do produkcji kielków objęte następującymi podpozycjami HS: 0704 90, 0706 90, 0708 10, 0708 20, 0708 90, 0712 34, 0712 35, 0712 50, 0712 60, 0713 10, 0713 33, 0713 39, 0713 40, 0713 90, 0910 99, 1201 10, 1201 90, 1207 50, 1207 99, 1209 10, 1209 21, 1209 91 lub 1214 90 w części drugiej załącznika I do rozporządzenia (EWG) nr 2658/87;”;

ISSN 1977-0766 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5139 (wydanie papierowe)